

การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวินัยแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ :
การถ่ายทอดลีลาการเขียน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2543

ดพ
จ 653 ก
2543

ISBN 974-664-672-9

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

ด 2
54126 ๑.1

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

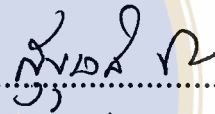
การศึกษาเชิงวิเคราะห์ห้วงนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ :

การถ่ายถอดลีลาการเขียน

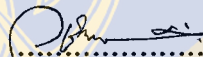
นางสาวจุไรรัตน์ สูดประโคนเขต

ผู้วิจัย

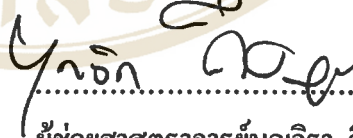
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกษุมาวดี ชำหิรัญ ศศ.บ., M.A.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีรารัตน์ วรรณดี อ.บ., อ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข ศศ.บ., M.A.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

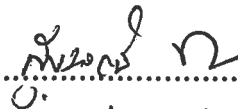

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล้อยวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกษุมาวดี ชำหิรัญ ศศ.บ., M.A.

ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและ

วัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

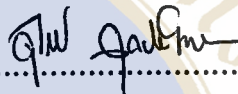
การศึกษาเชิงวิเคราะห์ทฤษฎีนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ :

การถ่ายถอดดิลาคารเขียน

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

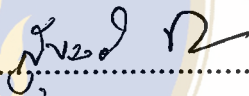
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

วันที่ 11 เดือน กันยายน พ.ศ 2543

นางสาวจุไรรัตน์ สุดประโคนเขต

ผู้วิจัย

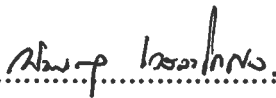
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกุมาวดี จำหิรัญ ศศ.บ., M.A.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระภรณ์ วรรณดี อ.บ., อ.ม.

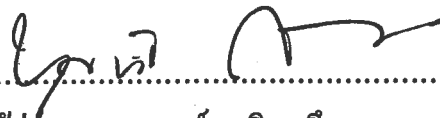
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล

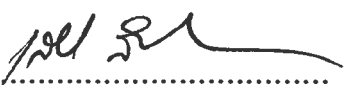
ศศ.บ., M.A., Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข ศศ.บ., M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

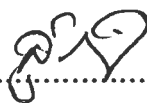

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล่อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุริยา รัตนกุล อ.บ., Ph.D.

ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ อาจารย์ปราศรัย รัชไชยบุญ หรือ “นิดา” ที่ยินดีและเต็มใจให้ใช้งานแปลในการศึกษาครั้งนี้ อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดและประสบการณ์ในการแปลที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมาวดี จำหิรัญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิราภรณ์ วรรณดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญจิรา ถึงสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หลายครั้ง ทำให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงได้ชัดเจนขึ้น และผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล อาจารย์ประจำทฤษฎีการแปล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางวิชาการให้ผู้วิจัยมาตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อนๆร่วมชั้นเรียนหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และที่ลืมไม่ได้คือ พี่ๆน้องๆในหน่วยปลูกถ่ายไขกระดูก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือในเรื่องการแลกเปลี่ยนเวรทำงาน ทำให้ผู้วิจัยได้มีเวลามาศึกษาเล่าเรียน และคอยได้ถามความคืบหน้าทางการศึกษาเป็นระยะเรื่อยมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากขาดความช่วยเหลือของ คุณศิริจุภาภุทธิ์ สุดประโคนเขต ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาและแนะนำมุมมองที่มีค่าซึ่งต่อการเรียนรู้ของผู้วิจัยทุกครั้งที่ยังข้อง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ที่ได้ให้การเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้ความรัก ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจ กับผู้วิจัยมาตลอดจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ คุณค่าและประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คณาจารย์ ผู้ที่ปรากฏนามในเชิงอรรถและบรรณานุกรมทุกท่าน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในความสำเร็จครั้งนี้

3936330 LCCD / M : สาขาวิชา : ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา ; ศศ.ม.

(ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คำสำคัญ : ปราศรัย รัชไชยบุญ / ลีลาการเขียน / กลวิธีการแปล / รัชชาติและบรรยากาศ

จุไรรัตน์ สุดประโคนเขต : การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี

อังกัญญา : การถ่ายทอดลีลาการเขียน (A LITERARY STUDY OF STYLE IN THE THAI TRANSLATED VERSION OF "THE QUEEN'S CONFESSION") คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุชมาวดี จำหิรัญ ศศ.บ., M.A., บุญจิรา ถึงสุข ศศ.บ., M.A., วชิราภรณ์ วรรณดี อ.บ., อ.ม.

145 หน้า ISBN 974-664-672-9

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายแปลของ "นิตา" เรื่อง คำสารภาพของมารี อังกัญญา : การถ่ายทอดลีลาการเขียน เขียนโดย วิคตอเรีย โอลท์ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย กลวิธีการแปลที่สร้างบรรยากาศและบริบทและการเลือกใช้ระดับของภาษา โดยศึกษาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง "The Queen's Confession" เทียบเคียงกับนวนิยายแปลเรื่อง "คำสารภาพของมารี อังกัญญา" การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และข้อมูลจากเอกสาร

ผลการวิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีแปลแบบเอาความ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการถ่ายทอดลีลาการเขียนที่ต่างไปจากต้นฉบับ มีการเรียบเรียงความหมายให้ไพเราะ และเขียนใหม่ให้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านที่เป็นบริบทบรรยากาศของต้นฉบับ แต่ไม่เปลี่ยนแปลงโครงเรื่อง ตัวละคร สถานที่ เพราะผู้แปลจะรักษาความคิดที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องเอาไว้ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลที่ช่วยสร้างบรรยากาศบริบทด้วยการ ปรับบทแปล ซึ่งการปรับบทแปลจะประกอบด้วย 1) การเพิ่มความ ซึ่งเป็นในลักษณะพรรณนาโวหาร และเพิ่มความตามความรู้สึกและอารมณ์ของตัวละคร โดยที่ผู้แปลอาศัยบริบทเข้าช่วยพิจารณา 2) การรวบความ 3) การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ 4) การไม่แปล 5) การปรับบทแปลระดับคำ เป็นต้น กลวิธีการแปลประเภทต่างๆเหล่านี้ผู้แปลเลือกใช้เพื่อที่จะให้บทแปลสื่อความหมายได้ดีที่สุด รวมทั้งถ่ายทอดความคิด จินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึกให้เกิดกับผู้อ่านที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรม และยังรักษาความหมายทางด้านเนื้อหาให้อยู่ครบถ้วนตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อ ส่วนการเลือกใช้ระดับของภาษา มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ถ่ายทอด เพราะผู้แปลคำนึงถึงการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทของแต่ละบุคคลในสังคม คือ ภาษามีลักษณะสมจริงเหมือนกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง

3936330 LCCD/M : MAJOR : LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT ; M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

KEY WORDS : PRASAI RACHJAIBUN/ STYLE/TECHNIQUE/FLAVOR AND TONE

JURAI RAT SUDPRAKONKATE : A LITERARY STUDY OF STYLE IN THE THAI TRANSLATED VERSION OF "THE QUEEN'S CONFESSION". THESIS ADVISORS: SUKHUMA – VADEE KAMHIRAN B.A., M.A., BOONJIRA THUNGSUK B.A., M.A., WACHIRAPON WANDEE B.A., M.A. 145 p. ISBN 974-664-672-9

This thesis is an analytical study of the style and techniques and the register used in Nida's Thai translation of "The Queen's Confession" written by Victoria Holt. As a documentary research, the analysis has been based on the original and the translated version.

The findings show that the translator mostly utilized "free translation" style. The arrangement of ideas and thoughts in the Thai version is different from the original work. Word rearrangement and addition are employed to elaborate on the meanings and to convey the flavor and tone of the original version. Nevertheless, the plot, characters, and places as well as the main themes remain the same. As for translation techniques, the translator maintains the flavor and tone by 1) the intentionally adding the translator's own version. Descriptive words added are used to elaborate each character's feeling and tone, yet not affecting the main theme. 2) the intentionally omitting some specific details, yet maintaining the original's theme. 3) the non-literal translation 4) the intentionally omitting some parts in one original version. 5) adjusting as a means for transferring ideas, images, emotions and feelings without changing its original context to facilitate the reader in different languages and cultures. Furthermore, the register in the Thai translation is apparently appropriate to the social role of each character and relevant to the flavor and tone of the story.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 เหตุจูงใจในการเลือกต้นฉบับและผู้แปล	2
1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
1.5 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	4
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปล	5
2.2 การปรับบทแปล	14
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 รูปแบบการวิจัย	27
3.2 เอกสารที่ใช้ในการวิจัย	27
3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย	30
4.1 การจัดย่อหน้าใหม่	31
4.1.1 การจัดย่อหน้าใหม่จากหลายย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียว	31
4.1.2 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า	37
4.2. การเรียบเรียงความคิดใหม่	53

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5	กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา	61
5.1	การปรับบทแปล	61
5.1.1	การเพิ่มความ	62
5.1.2	การรวมความ	73
5.1.3	การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ	83
5.1.4	การไม่แปล	97
5.1.2	การปรับบทแปลระดับคำ	102
5.2	การเลือกใช้ระดับของภาษา	113
5.2.1	การใช้ราชาศัพท์	114
5.2.2	การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละสังคม	116
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	124
6.1	สรุปผลการศึกษา	124
6.2	อภิปรายผล	127
6.3	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	132
บรรณานุกรม		133
ภาคผนวก ก.	ข้อมูลสังเขปจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากเอกสาร	137
ภาคผนวก ข.	เรื่องย่อ “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์”	143
ประวัติผู้วิจัย		145

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อที่จะศึกษา

การแปลเป็นสิ่งที่ทำกันแพร่หลายมานาน และนับวันจะทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการแปลเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ตลอดจนอารมณ์และความรู้สึก จากภาษาหนึ่งมาสู่อีกภาษาหนึ่ง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมและชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างชนชาติต่างๆ ทำให้คนต่างชาติต่างภาษาสามารถเพิ่มพูนและพัฒนาความคิดกว้างไกลออกไปได้มากขึ้น อีกทั้งศตวรรษที่ 20 เป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารและการคมนาคมทำให้แต่ละชาติมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้มีการแปลงานด้านต่างๆ ออกมามากมายทั้งงานแปลทางด้านวิชาการและงานแปลด้านศิลปะ จนเรียกได้ว่าเป็น “ยุคแห่งการแปล” (หอมหวล ชื่นจิตร , 2527 : 24) ซึ่งงานแปลด้านศิลปะจะมุ่งเน้นที่อรรถรสของภาษาเป็นหลักได้แก่ งานแปลด้านบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ นวนิยายแปลเป็นวรรณกรรมแปลที่ผู้อ่านมุ่งหวังที่จะได้รับความบันเทิงเป็นใหญ่ และผู้เขียนก็มุ่งสื่ออารมณ์ ความคิด จินตนาการ รวมทั้งสุนทรียภาพในการใช้ภาษาของผู้เขียนเอง

วรรณกรรมเปรียบเสมือนเครื่องมือเสนอความคิดของผู้เขียน เป็นกระจกเงาส่องย้อนถึงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม รวมทั้งวัฒนธรรมหรือสิ่งต่างๆตามแต่จุดมุ่งหมายของผู้เขียนออกมาในรูปตัวหนังสือได้อย่างมีชีวิตชีวา และยังให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์น่าสนใจที่ผู้อ่านมุ่งหวังจะได้รับความบันเทิงและเพลิดเพลินสามารถสัมผัสได้จากสิ่งที่ผู้เขียนพยายามถ่ายทอด ด้วยเหตุนี้ผู้แปลวรรณกรรมจึงมีบทบาทสำคัญเกือบเท่ากับผู้เขียนในการที่ต้องพยายามถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนจากภาษาต้นฉบับออกมาให้ได้ เพื่อให้วรรณกรรมแปลนั้นสามารถทำให้อ่านฉบับแปลได้รับอรรถรสเทียบเคียงกับที่ผู้อ่านต้นฉบับได้รับ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 4-5) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการแปลไว้ดังนี้

วรรณกรรมแปลที่ดีนั้นแม้สำคัญอยู่ที่ต้นฉบับของผู้แต่งก็จริง แต่ก็พอจะสรุปได้ว่าผู้แปลต้องใช้ภาษาแปลได้เหมาะสมกับประเภทและลักษณะของวรรณกรรมต้นฉบับ ยึดถือความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อความสำคัญที่สุด ภาษาที่ใช้แปลต้องเป็นถ้อยคำสำนวนชัดเจน กระชับรัดกุม ถ้อยคำหลังไหลสม่่าเสมอ ชวนอ่านตลอดเรื่อง ตรงต่อความหมายเดิมของต้นฉบับ การเลือกใช้ถ้อยคำ การผูกประโยค ต้องคำนึงถึงความยากง่ายตาม

เจตนาของผู้แต่ง รู้ว่าแต่งให้ผู้อ่านพื้นฐานอาชีพและวัยใดอ่านเพื่อจะใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมชัดเจนตรงตามเนื้อความเดิม

การแปลร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดี ต้องแปลให้คงอรรถรสเดิมของวรรณกรรมไว้ได้ ทุกกระบวนการ ความ ทุกรส ทุกอารมณ์ ทุกความคิดที่ผู้แต่งต้องการให้เกิดแก่ผู้อ่าน ผู้แปล ต้องรู้จักใช้ลีลาของคำ (diction) ให้เหมาะแก่ความเดิมของต้นฉบับ ถ้าสามารถใช้ภาษาแปลให้ผู้อ่านเพลิดเพลินจนลืมว่าตนกำลังอ่านเรื่องแปล ก็ถือว่าเป็นการแปลที่ดี

อีกทั้งงานแปลเป็นเรื่องของ “ศาสตร์และศิลป์” นักวิชาการเริ่มหันมาให้ความสนใจและเริ่มให้ความสำคัญในเรื่องของการแปลในฐานะ “ศาสตร์” แขนงหนึ่งเพื่อปรับปรุงให้งานแปลมีคุณภาพดียิ่งขึ้น งานแปลที่มีคุณภาพเมื่อพิจารณาในแง่ศาสตร์ ก็ได้มีการคิดค้นทฤษฎีต่างๆขึ้นมา เป็นหลักเกณฑ์ที่นำมาวัดได้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการแปล หากพิจารณาในแง่ศิลปะ การแปลเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยจินตนาการ การใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ และลีลาการประพันธ์อันเป็นความสามารถของผู้แปลแต่ละคน จึงเป็นเรื่องน่าสนใจในการศึกษาว่า “ผู้แปล” มีการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้า รวมทั้งกลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและมีการเลือกใช้ระดับของภาษาเช่นไร จึงทำให้งานแปลนั้นคงอรรถรสและความคิดที่ผู้แต่งสร้างสรรค์ไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดของ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2518 : 4) ที่เสนอไว้ใน *วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์* ว่า

...ปัจจุบันคนไทยที่รู้ภาษาต่างประเทศมีมากขึ้น และรู้ดีถึงขั้นที่จะอ่านต้นฉบับออกกรส แต่ไม่มีวิแววว่าการแปลจะเสื่อมความนิยมลง ทั้งนี้ก็เพราะการแปลเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง และเรื่องที่แปลดีคงจะเป็นที่นิยมอยู่ตลอดไป ความจริงผู้อ่านโดยมากมิได้เจาะจงจะอ่านเรื่องที่คิดขึ้นเอง หรือเรื่องแปล ขอแต่ให้แปลด้วยถ้อยคำไพเราะ สละสลวยรัดกุม และปรับบทบางสิ่งบางอย่างให้เข้ากับจิตใจของคนไทยบ้างก็แล้วกัน...

1.2 เหตุจูงใจในการเลือกต้นฉบับและผู้แปล

ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษางานบันเทิงคดีเรื่อง “The Queen’s Confession” เขียนโดย Victoria Holt ฉบับพิมพ์เดือนธันวาคม ค.ศ. 1992 ซึ่งเป็นวรรณกรรมร้อยแก้วประเภทนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่มีเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เป็นเนื้อเรื่องและฉาก ตัวดำเนินเรื่องคือ พระนางมารี อังตัวแนตต์ การใช้ชีวิตในวัง ได้เห็นเหตุการณ์ภายในราชสำนักจากสายตาของผู้หญิงซึ่งเป็นชนชั้นปกครอง ต่อมาชีวิตที่เคยราบรื่นเริ่มสั่นคลอนจากความขัดแย้งทางการเมือง จนเกิดการปฏิวัติฝรั่งเศส

ยุคพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ด้วยความสามารถในด้านศิลปการประพันธ์ของผู้เขียนสามารถดึงเหตุการณ์ในอดีตและภูมิหลังของตัวละครมาสอดแทรกในลีลาการนำเสนอได้อย่างน่าอ่าน ซึ่งเป็นเสน่ห์ให้ค้นหาและน่าติดตาม

เมื่อมาเป็นนวนิยายแปลเรื่อง “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์” ก็ได้รับความนิยมนอกจากผู้อ่านอย่างแพร่หลายจนได้รับการตีพิมพ์ซ้ำหลายครั้งและเป็นงานแปลเรื่องแรกที่สร้างชื่อให้แก่ “นิตา”

อีกทั้ง “นิตา” เป็นผู้แปลที่มีชื่อเสียงมาเป็นเวลานานและอยู่ในความนิยมนตลอดเวลา มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่แตกต่างไปจากนักแปลคนอื่นๆ ในด้านศิลปะการใช้ภาษาสำนวนลีลาเฉพาะตัวภาษาเป็นสื่อสำคัญที่ช่วยนำความคิดของผู้เขียน ไปยังผู้อ่าน โดยมีผู้แปลเป็นผู้นำสื่อ เพราะฉะนั้นความสามารถในการใช้ภาษาของผู้แปลจึงเป็นเรื่องที่ต้องเอาใจใส่และให้ความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้งานแปลนั้นเป็นงานที่มีคุณภาพ และ “นิตา” เป็นอีกผู้หนึ่งที่มีการใช้ภาษาสำนวนลีลาที่ชวนอ่านเหมาะสมแก่นเนื้อเรื่อง และความจริงข้อนี้ก็พิสูจน์กันได้จากกรณีที่นิตาสารขึ้นนำและเป็นที่ยอมรับของผู้อ่านแพร่หลายแทบทุกฉบับจะต้องมีนวนิยายแปลขนาดยาวของ “นิตา” ลงพิมพ์อยู่เสมอ

จากเหตุจูงใจที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเลือกต้นฉบับภาษาอังกฤษ “The Queen’s Confession” ของ Victoria Holt และฉบับแปลภาษาไทย “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์” นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ แปลและเรียบเรียงโดย “นิตา” มาศึกษา เนื่องจากผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญในการศึกษาการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้า รวมทั้งกลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษางานแปลอื่นๆต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งานแปล ในประเด็นต่อไปนี้

1.3.1 ศึกษาการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย

1.3.2 ศึกษากลวิธีการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นฉบับแปลภาษาไทย และการเลือกใช้ระดับของภาษา

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.4.1 ทราบการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย

1.4.2 ทราบกลวิธีการแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและการเลือกใช้ระดับของภาษา เพื่อให้งานแปลนั้นมีคุณภาพ

1.5 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

1.5.1 การวิเคราะห์งานแปลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาจากนวนิยายแปลเรื่อง “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์” และต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง “The Queen’s Confession” ดังนี้ “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์” แปลและเรียบเรียงโดย “นิดา” ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2535 พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรพิทยา 624 หน้า

และ “The Queen’s Confession” ของ Victoria Holt ฉบับพิมพ์เดือนธันวาคม 1992 (พ.ศ. 2533) พิมพ์ที่ Fawcett crest , New York 443 หน้า

1.5.2 ศึกษา วิเคราะห์ การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย โดยศึกษาเฉพาะการจัดย่อหน้าใหม่ การเรียบเรียงความคิดใหม่

1.5.3 ศึกษา วิเคราะห์ กลวิธีการแปลที่พบในนวนิยายแปลเทียบเคียงกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยศึกษาการปรับบทแปลเฉพาะเรื่อง การเพิ่มความ การรวมความ การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ การไม่แปล และการปรับบทแปลระดับคำ

1.5.4 ศึกษา วิเคราะห์ การเลือกใช้ระดับของภาษาในบทแปลภาษาไทย โดยศึกษาเฉพาะการใช้ราชาศัพท์ และการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละสังคม

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

รสชาติ (flavor and tone) หมายถึง ผลของการใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความรู้สึก ที่ผู้แปลใช้ในด้านโครงสร้าง การลำดับความ และการเลือกใช้คำในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

ลีลาการเขียน (style) หมายถึง การปรับเปลี่ยนรูปแบบที่ต่างไปจากต้นฉบับ มีการเรียบเรียงความหมายให้ไพเราะ และเขียนใหม่ให้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านที่เป็นรสชาติบรรยากาศของต้นฉบับ มีการใช้ภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติ

การเพิ่มความ หมายถึง การเพิ่มเนื้อความเข้าไปในบทแปลโดยการใช้จินตนาการของผู้แปลตีความตามบริบทแวดล้อม

การรวมความ หมายถึง การเรียบเรียงประโยคที่มีประเด็นความย่อยๆ หลายประเด็นเข้าด้วยกันหรือการยุบรวมเนื้อความ แต่ยังคงความหมายเดิมของต้นฉบับไว้

การปรับบทแปล (Technique of adjustment) หมายถึง การเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนอด้วยการ เพิ่มหรือเติมคำ ลดหรือละคำ เปลี่ยนหรือย้ายคำ เพื่อให้บทแปลสื่อความหมายได้ดีที่สุด อีกทั้งยังคงความหมายเดิมของต้นฉบับไว้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการแปลและการปรับบทแปลเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและแนวทางดำเนินการวิจัย มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับปัญหาที่จะศึกษาจากนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยกำหนดประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปล
- 2.2 การปรับบท
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปล

ไนดา (Nida , 1974 : 12) ผู้เชี่ยวชาญด้านทฤษฎีการแปลชาวอเมริกัน และนักแปลคัมภีร์ไบเบิล ได้ให้คำจำกัดความของการแปลไว้ว่า “การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) และการถ่ายทอดรูปแบบของการเสนอความหมาย (form) ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง”

ไนดา ได้กล่าวถึงกระบวนการแปลไว้ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล คือ ผู้แปลต้องวิเคราะห์โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษา รวมทั้งความหมายของคำต่างๆ และยังต้องรู้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความนิยมในการใช้ ที่เป็นความหมายนอกเหนือไปจากความหมายหลัก จะทำให้ผู้แปลสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่จะแปลได้อย่างถูกต้อง และสามารถใช้ทำนองการเขียนที่เหมาะสม

ขั้นที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับ เพื่อพิจารณาเลือกใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นการวิเคราะห์ความหมาย โดยพิจารณาจาก

1. ลักษณะความหมายของคำและไวยากรณ์ (Lexico - grammatical features)

เป็นการวิเคราะห์ความหมายของข้อความใดข้อความหนึ่ง สิ่ง que เข้ามาเกี่ยวข้องคือ ไวยากรณ์ สิ่ง que อ้างอิงถึง และระดับของเจตนาารมณ์ของสิ่ง que อ้างถึง

2. บริบทของข้อความ (Discourse context) เป็นการวิเคราะห์ความหมายของข้อความใดข้อความหนึ่งโดยพิจารณาจากข้อความที่แวดล้อมอยู่ เนื่องจากข้อความที่ ต้องการวิเคราะห์

ความหมายและข้อความที่แวดล้อมนั้น ไม่ได้แยกจากกันเด็ดขาดแต่มีความต่อเนื่องกัน

3. บริบทในการสื่อสาร (Communicative context) การที่จะถ่ายทอดความหมายได้ครบถ้วน ผู้แปลยังต้องพิจารณาสถานการณ์แวดล้อมในการสื่อสารของภาษาต้นฉบับ เช่น เวลา สถานที่ ผู้แต่ง จุดมุ่งหมาย กลุ่มเป้าหมาย

4. บริบททางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ (Cultures context of the source language) เป็นสิ่งที่มนุษย์แสดงออกทางพฤติกรรมและความคิด

5. บริบททางวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล (Cultures context of the receptor language)

ขั้นที่ 3 เลือกคำแปลที่เท่าเทียมและเหมาะสมกับภาษาในฉบับแปล มีขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ หาหน่วยความหมายพื้นฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์เด่นชัด และเลือกใช้ภาษาในฉบับแปลให้ สละสลวยและเหมาะสม

แคทฟอร์ด (Catford, 1982 :1) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลว่า “Translation is an operation performed on languages : A process of substituting a text in one language for a text in another.” นั่นคือ “การแปลเป็นกระบวนการที่ทำต่อภาษา เป็นกระบวนการที่เอาข้อความที่เขียนด้วยภาษาหนึ่งไปแทนที่ข้อความที่เขียนด้วยอีกภาษาหนึ่ง” และยังได้แสดงแนวความคิดทาง ทฤษฎีอรรถศาสตร์ (semantics) หรือการศึกษาความหมายของภาษา โดยแคทฟอร์ดเชื่อว่า ความหมายเป็นสิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ของระดับ (level) องค์ประกอบต่างๆ ในภาษาเข้าไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นตัวบท (text) ข้อความ (item) ในตัวบท โครงสร้างประโยค หน่วยแต่ละหน่วยในโครงสร้างเสียงและสถานการณ์ที่ใช้ภาษา ความหมายจึงเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของภาษาแต่ละภาษา การแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งจึงเป็นการยากที่จะให้ความหมายเหมือนกัน จะมีแต่การแปลที่เทียบเคียง (translation equivalent) เท่านั้น

เมื่อพิจารณาการแปลในแง่ต้นฉบับ (extent) แคทฟอร์ดแบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. Full translation คือการแปลที่คำหรือข้อความในภาษาฉบับแปลสามารถแทนที่ความหมายในภาษาต้นฉบับได้ครบถ้วน

2. Partial translation คือการแปลที่แปลเพียงบางส่วน บางส่วนที่ไม่แปลอาจเป็นเพราะไม่สามารถหาคำมาเทียบเคียงกันได้

เมื่อพิจารณาในแง่ระดับของภาษา (levels) แบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. Total translation คือการแปลที่สามารถใช้ภาษาฉบับแปลได้อย่างสมบูรณ์ เช่น ในระดับไวยากรณ์ คำศัพท์ ระบบเสียงและตัวเขียน

2. Restricted translation คือการแปลที่ใช้ภาษาฉบับแปลแทนที่ภาษาต้นฉบับในระดับหนึ่ง เช่น ในระดับไวยากรณ์หรือคำศัพท์

เมื่อพิจารณาในแง่ของเสียง คำ หรือวลีในข้อความ แคทพอร์ดแบ่งประเภทการแปลออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. Word for Word translation คือการแปลตรงตัว คำต่อคำ
2. Free translation คือการแปลที่มีการเรียบเรียงตำแหน่งของเสียง คำ และวลีในข้อความให้แตกต่างไปจากต้นฉบับ

นิวมาร์ค (Newmark, 1982 : 7) ได้พูดถึงการแปลไว้ว่า “Translation is a craft consisting in the attempt to replace a written message and/or statement in one language by the same message and/or statement in another language.” หรือ “การแปล คือ การที่พยายามเอาคำหรือข้อความจากภาษาหนึ่งเข้าไปแทนที่ในอีกภาษาหนึ่ง” ซึ่งการกระทำเช่นนี้มีผลทำให้สูญเสียความหมายบางส่วนไป ส่วนที่หายไปมักเป็นความหมายขาด (Undertranslation) หรือให้ข้อมูลมากเกินไป และการแปลเกิน (Overtranslation) หรือการให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

1. หากต้นฉบับบรรยายสถานการณ์ที่มีลักษณะแปลกพิเศษจากสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในภาษาฉบับแปลก็จะทำให้ความหมายหายไป เนื่องจากไม่สามารถหาคำที่ครอบคลุมความหมายของคำในต้นฉบับได้ นอกจากจะมีศัพท์ที่ได้ความตรงกันพอดี
2. ภาษาสองภาษา ทั้งในแง่ความรู้เกี่ยวกับภาษา และการใช้ภาษามีความแตกต่างทางด้านคำศัพท์ (Lexicon) ไวยากรณ์ (Grammar) และระบบเสียง (Phonology) และความรู้สึกรักที่ต่างกัน
3. การใช้ภาษาของผู้เขียนและผู้แปลต่างมีลักษณะเฉพาะตัว ต่างคนก็อาจจะมองความหมายของคำแต่ละคำต่างกัน
4. ผู้แปลและผู้เขียนมีทฤษฎีความหมายและค่านิยมที่แตกต่างกัน

นิวมาร์ค กล่าวถึงการจัดประเภทการแปลไว้ว่า ในสมัยแรกนักแปลทั้งหลายมักจะคิดถึง การแปลสองแบบคือ การแปลแบบตรงตัว (literal translation) และการแปลอิสระ (free translation) ส่วนจะยึดถือแบบใดเป็นหลักในการแปลนั้นขึ้นอยู่กับว่า ผู้แปลต้องการเน้นอะไร ถ้าเน้นความสำคัญของผู้เขียน หรือ ภาษาต้นฉบับ ก็จะแปลแบบตรงตัว แต่ถ้าคำนึงถึงผู้รับสารและภาษาของผู้รับสารก็จะแปลแบบอิสระ

ซึ่งการแปลแบบตรงตัวถือว่าเป็นการฝึกฝนทางด้านอักษรศาสตร์ และเป็นการรักษางานวรรณกรรมไว้ให้อยู่ในลักษณะของเดิมของต้นฉบับ ต่อมาหลังจากที่วิชาภาษาศาสตร์แพร่หลาย

แนวโน้มในการแปลเริ่มเปลี่ยนไปมีการให้ความสำคัญกับผู้รับสารมากขึ้น และมุ่งให้ผู้รับสารได้รับรู้ “สาระ” อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในหมู่นักทฤษฎีการสื่อสารและนิวมาร์คยังกล่าวว่าการแบ่งการแปลออกเป็น การแปลแบบตรงตัวและการแปลแบบอิสระนั้น เป็นเพียงชี้ให้เห็นว่าผู้แปลมีความซื่อสัตย์ต่อต้นฉบับเพียงใดเท่านั้น

ดังนั้น นิวมาร์ค ได้เสนอความเห็นว่าการแปลน่าจะแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1. การแปลเพื่อการสื่อสาร (communicative translation) มุ่งสร้างปฏิกริยาตอบสนองในผู้รับสารเช่นเดียวกับปฏิกริยาตอบสนองที่เกิดขึ้นกับผู้อ่านสารในต้นฉบับ เป็นการแปลที่เน้น “เนื้อหา” ของสาร และฉบับแปลจะกลมกลืน สละสลวย มีการใช้ถ้อยคำสำนวนที่ผู้รับสารเข้าใจ รูปประโยคของภาษาต้นฉบับจะถูกเรียบเรียงใหม่ให้อยู่ในลักษณะของภาษาของผู้รับสาร ซึ่งดูเหมือนกับอ่านงานเขียนแท้ๆ ไม่ใช่งานแปล

2. การแปลเพื่อความหมาย (semantic translation) พยายามจะแสดงให้เห็นความหมายรูปแบบโครงสร้างประโยค ความยาวของประโยค ตำแหน่งของคำของภาษาต้นฉบับ ในภาษาของผู้รับสารยังคงรักษาวัฒนธรรมของภาษาเดิมไว้เพียงแต่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของสารเท่านั้น

วิธีการแปลเพื่อสื่อความหมาย นิวมาร์คให้เหตุผลว่า “สาระ” ของงานเป็นหัวใจสำคัญ แต่ “สาระ” ไม่ได้แสดงออกโดยตรงหรือเปิดเผย แต่กลับกระจายอยู่ทั่วไปในส่วนต่างๆ ของงานชิ้นนั้น ดังนั้น ต้องใช้การแปลเพื่อความหมาย เพื่อถ่ายทอดคำต่อคำ วลีต่อวลี ให้ได้ซึ่งความหมายที่ซ่อนอยู่ภายใน และงานแปลแบบนี้ไม่ได้มุ่งเฉพาะเจาะจงให้ผู้ใดผู้หนึ่งผู้อ่าน แต่เป็นงานแปลที่ทำให้สำหรับใครก็ตามที่มีความสนใจใคร่รู้

ส่วนการแปลเพื่อการสื่อสารจะเกี่ยวข้องกับภาษา เป็นการแปลที่ใกล้เคียงกับการใช้ภาษาในสังคม เพื่อสนองความต้องการของผู้อ่าน หากต้นฉบับเป็นงานเขียนที่ดี มีองค์ประกอบในวัฒนธรรมทางภาษาต้นฉบับและภาษาของผู้รับสารใกล้เคียงกัน การแปลเพื่อการสื่อสารและการแปลเพื่อความหมายก็อาจทำไปพร้อมๆ กันได้

สำหรับนักวิชาการไทยมีหลายท่านที่ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะทฤษฎีการแปลไว้ดังนี้

หอมหวล ชื่นจิตร (2527 : 25-27) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่เกี่ยวกับการแปล คือ

ขั้นที่ 1 การเลือกหนังสือสำหรับแปล จะต้องเลือกเรื่องที่ชอบ หรือเลือกเรื่องที่ตนสนใจ และเรื่องนั้นควรมีลีลาที่ตรงกับความถนัดและบุคลิกของตน หรือเลือกตามที่สำนักพิมพ์ต้องการ เพราะสำนักพิมพ์จะเลือกพิมพ์เรื่องที่ถูกรสนิยมของตลาดเป็นอันดับแรก

ขั้นที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่แปล คือ ศึกษาผู้เขียน ตัวละครรวมทั้งข้อมูลต่างๆ อันเป็นภูมิหลังและพื้นฉาก (Background) ของเรื่อง เพื่อให้การถ่ายทอดความหมายในเรื่องเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ดังนี้

2.1 ศึกษาผู้เขียน เพื่อเข้าใจภูมิหลัง เจตนา ความรู้สึกนึกคิด และลีลาการเขียน การใช้ภาษาของผู้เขียน ทั้งที่เป็นลักษณะทั่วไปและลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ตัวละครในเรื่อง แล้วเลือกสรรภาษามาบรรยายคำพูดและการกระทำของตัวละครให้ถูกต้องตามบุคลิกภาพนั้นๆ

2.3 ศึกษาข้อมูลต่างๆ ทั้งที่เป็นภูมิหลัง และเป็นพื้นฉากของเรื่อง ในนวนิยายผู้เขียนเสนอเหตุการณ์ แนวความคิดและข้อมูลที่ใหม่ต่อประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้แปลต้องทำหน้าที่สองด้านคือ ศึกษาเพื่อรับภาพและความหมายของเรื่องราว ความคิด และข้อมูลในวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและศึกษาเรื่องราวในวัฒนธรรมฉบับแปล เพื่อถ่ายทอดความหมายออกมาให้ทัดเทียมกัน ทำได้โดย ศึกษาจากสภาพความเป็นจริงและศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ภาษาและกำหนดคำเทียบ

3.1 การวิเคราะห์ภาษา ผู้แปลต้องมีความรู้ ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย ต้องเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญของข้อความที่จะแปล ความหมายแฝงของคำศัพท์ ลำนวนและโวหาร รวมทั้งผลสนองตอบทางอารมณ์ของข้อความนั้นๆ ส่วนในภาษาเป้าหมายผู้แปลต้องรู้ว่ามีความหมายเทียบเคียงกัน และสามารถเลือกเอาคำที่เหมาะสมที่สุดทั้งในด้านความหมาย และกาลเทศะมาใช้

3.2 กำหนดคำเทียบ คำเทียบคือ คำที่มีความหมายทัดเทียมกันระหว่างสองภาษา แต่ในการแปลไม่อาจหาคำเทียบเท่ากัน ได้อย่างเต็มที่ ผู้แปลจึงต้องพิจารณาเลือกหาคำเทียบที่ใกล้เคียงกับของเดิมที่สุด และเมื่อจำเป็นก็อาจจะต้องเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง “รหัส” จากภาษาเดิมให้กลายเป็น “สาร” ที่บอกเล่าแล้วฟังเป็นภาษาไทย

นอกจากนั้นผู้แปลยังต้องคำนึงถึงลักษณะอื่นๆ ดังนี้คือ

1. ลักษณะของลีลาการเขียน (style) ของภาษาต้นฉบับ
2. สุ่มเสียง (tone) ของภาษาต้นฉบับว่าแสดงความรู้สึกใคร่ ชื่นชม เยาะหยัน
3. บุคลิกของตัวละคร
4. การเลือกคำที่เหมาะสมกับระดับของสังคมของตัวละครนั้นๆ

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการแปลซึ่งต้องดูในเรื่องความถูกต้องและลีลาการเขียน

เขวง จันทรเขตต์ (2528 : 25) ได้สรุปความหมายของ “การแปล” ไว้ว่า การแปล หมายถึง การถ่ายทอดทางภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง แม้ว่าการแปลจะมีมานานและยอมรับว่าเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์หรือศึกษาการแปลในแง่วิชาการการสื่อสารที่รวมผู้รับสารเข้าไปเป็นองค์ประกอบ มักคำนึงแต่เรื่องของภาษาข้อความในภาษาฉบับแปลไปแทนภาษาในต้นฉบับได้ตรงตามความหมายในท่วงทำนอง ลีลาและรูปแบบของผู้เขียนต้นฉบับ ทั้งที่เป้าหมายของการสื่อสาร คือ ผู้รับสาร และเสนอวิธีและขั้นตอนของการแปลไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับ แยกออกเป็น 2 หัวข้อคือ

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์ด้านโครงสร้างของประโยค เพื่อหาความหมายของข้อความจากด้านโครงสร้างของประโยค โดยใช้โครงสร้างพื้นฐาน (kernel sentence) และอาศัยบริบท (context) คือข้อความที่แวดล้อมเกี่ยวข้องกับประโยคที่ใช้วิเคราะห์

1.2 การวิเคราะห์ด้านความหมายของคำและสำนวน คำที่อยู่ตามคำพ้องโดดๆ ยังไม่มีความหมายที่แน่นอน ต้องดูว่านำมาใช้อย่างไร ในกาลเทศะใด และอยู่ในบริบทเช่นไร อีกประการคือ คำแต่ละคำไม่ได้มีความหมายเดียว ไม่ว่าจะเป็นความหมายโดยตรงหรือความหมายนัยประหวัด จะมีความหมายอย่างไรขึ้นอยู่กับวิธีการใช้ ว่าใช้ในฐานะเป็นคำประเภทใด เช่น ใช้ในรูปภาษาสามัญ คำเปรียบ คำใช้เฉพาะกลุ่มเฉพาะอาชีพ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ศึกษาและถอดรหัสสาร ผู้แปลมีฐานะเป็นตัวกลางในการรับความหมายจากต้นฉบับหรือผู้ส่งสาร แล้วถ่ายทอดสารนั้นไปยังผู้รับสารคนใหม่ซึ่งต่างภาษาและต่างวัฒนธรรมกัน การสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารจะได้ผลดีมากขึ้นน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับ

2.1 ความรู้ ทักษะ หรือความชัดเจนในการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร

2.2 ทักษะคิด หมายถึง แนวโน้มทางความคิดที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา

2.3 ความรู้ หมายถึงระดับการศึกษา ความรู้ทั่วไป ความรู้รอบ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆที่ทำให้บุคคลเข้าใจสิ่งต่างๆ

2.4 ระบบสังคม หมายถึงรูปแบบของระเบียบวิธีการและความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันของบุคคล และมีความแตกต่างกันในแต่ละระบบ เช่น อาชีพ การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม

2.5 วัฒนธรรม ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก การที่จะรู้และเข้าใจภาษาหนึ่งภาษาใดให้ดีจะต้องเข้าใจวัฒนธรรมของภาษานั้นด้วย การแปลเป็นการแสดงออกทางภาษา (Language performance) อย่างหนึ่ง ผู้แปลจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของกันและกัน จึงจะเข้าใจความหมายได้ลึกซึ้ง

ขั้นที่ 3 ถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล ประกอบด้วย

3.1 ลักษณะหรือแบบของการแปล ที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบันมี 2 แบบคือ การแปลแบบตรงตัว (Literal translation) และการแปลแบบเอาความ (Free translation)

3.2 ความมุ่งหมายของงานแปล ต้องพิจารณาถึงความมุ่งหมายของต้นฉบับ และความมุ่งหมายของผู้แปล

3.3 การแปล เป็นการเลือกพิจารณาว่าจะแปลแบบใดดีที่สุด

ขั้นที่ 4 การปรับแต่งฉบับแปล การปรับแต่งไม่ใช่การแก้ไขฉบับแปลให้มีจุดมุ่งหมาย ความหมาย ท่วงทำนองลีลา หรือลักษณะเฉพาะบางประการผิดไปจากต้นฉบับ แต่เป็นการปรับแต่งที่อยู่ในขอบเขตจำกัด เพื่อให้ผู้รับสารฉบับแปลสามารถรับสารได้โดยให้ผลตอบสนองเหมือนกับผู้รับสารของต้นฉบับ

ขั้นที่ 5 การทดสอบฉบับแปล จะช่วยให้สามารถคาดคะเนผลตอบสนองของผู้อ่านอย่างมีหลักการ เป็นแนวทางให้ผู้แปลได้มีโอกาสแก้ไขจุดบกพร่องที่อาจจะมองข้ามไปในตอนแปล สิ่งที่ต้องทดสอบคือ

5.1 ความหมาย ดูว่าฉบับแปลถ่ายทอดความหมายได้ครบถ้วนถูกต้องตรงตามต้นฉบับหรือไม่

5.2 ระดับภาษา ผู้แปลต้องปรับระดับของภาษาให้เหมาะสมกับผู้รับสารในอีกสังคมและวัฒนธรรมหนึ่ง

5.3 จุดมุ่งหมายในการแปล ผู้แปลควรรักษาลักษณะงานแปลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของต้นฉบับ

5.4 ท่วงทำนองลีลา จะต้องเหมาะสมตามหลักวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัฒนธรรมของภาษา และต้องสอดคล้องกับขอบเขตของประสบการณ์ หรือกรอบแห่งการอ้างอิงของผู้รับสารของฉบับแปล

ลีทธา พินิจภูวดล (2529 : 1030) ได้กล่าวถึงการแปลไว้ว่า การแปลนั้นยังมีความหมายในแนวกว้างเนื่องจาก การแปลมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ความหมายตามตัวอักษรไม่ครอบคลุมการแปลที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ความหมายในแนวกว้างของการแปล คือการถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่ง (ภ.1) ไปยังอีกภาษา (ภ.2) โดยการรักษาคูณค่าและความหมายในภาษาเดิมไว้อย่างครบถ้วนและมีน้ำหนักเท่ากัน รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งอื่นๆที่แฝงอยู่ในเนื้อความเดิม เช่น วัฒนธรรมปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ

ลีทธา พินิจภูวดล ยังได้เสนอแนะขั้นตอนที่สำคัญในการแปล ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การอ่านสำรวจงานแปลเพื่อพิจารณาว่าเป็นงานแปล

เกี่ยวกับเรื่องอะไร มีเนื้อหาเน้นหนักในด้านใด ลักษณะพิเศษในการเสนอเนื้อความ เป็นต้น การวิเคราะห์เนื้อหาเช่นนี้เท่ากับเป็นการทำความเข้าใจเรื่องราวอย่างละเอียดนั่นเอง สำหรับผู้เริ่มฝึกงาน แปลควรทำความเข้าใจเนื้อเรื่องโดยเริ่มด้วยคำถามขั้นมูลฐาน ดังนี้ ใคร – ทำอะไร – ที่ไหน – เมื่อใด – อย่างไร – ทำไม โดยพิจารณาทีละขั้นตอน ทีละย่อหน้า และพิจารณารวมกันทุกตอนซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกันตั้งแต่ต้นจนจบ

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการสำรวจดูงานแปลนั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างไร เช่นเพื่อให้ความรู้ เพื่อสอน เพื่อประกาศโฆษณา เพื่อความบันเทิง ฯลฯ และงานนั้นมุ่งเขียนเพื่อให้ใครอ่าน ผู้อ่านอยู่ในวัยใด และเพศใด เพื่อผู้แปลจะได้เตรียมแปลได้เหมาะสม

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ภาษา เป็นการวิเคราะห์ถ้อยคำสำนวน

ขั้นที่ 4 การเลือกใช้วิธีแปล เป็นการเลือกใช้วิธีแปลให้เหมาะสมกับงานและผู้อ่าน หรือผู้ใช้งานแปล เพราะลักษณะงานแปลบางอย่างจะเหมาะสมกับการแปลแต่ละวิธีไม่เหมือนกัน เมื่อแปลเสร็จ ต้องมีการอ่านทบทวนหลายๆครั้งเพื่อหาความบกพร่อง เช่น ความบกพร่องทางการใช้ภาษาว่าสื่อความหมายได้ตรงตามต้นฉบับหรือไม่ หรือมีความหมายคลาดเคลื่อนอย่างไร มีการใช้ลีลาการเขียนที่เหมาะสมเพียงใด และควรมีการตรวจสอบคุณภาพงานแปล โดยให้บุคคลอื่นช่วยตรวจสอบงานนั้นๆ

สัญญาวิ สายบัว (2538 : 1) พูดถึงการแปลไว้ในหนังสือ *หลักการแปล* ว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้จากต้นฉบับ รวมทั้งพยายามรักษารูปแบบการนำเสนอความหมาย (form) งานแปลที่คงความหมายของต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วน และเที่ยงตรงย่อมนับว่าเป็นงานแปลที่ดี นอกจากนี้จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของงานแปลคือ สามารถทำให้อ่านงานแปลมีผลตอบสนองต่องานที่อ่านได้เทียบเคียงกับผลตอบสนองที่ผู้อ่านต้นฉบับมี

ขั้นตอนของกระบวนการแปลที่ดีตามจุดมุ่งหมายนั้นจะประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาต้นฉบับ เป็นการจับสารทั้งหมด “สาร” ในที่นี้หมายถึง เนื้อหา ความคิด ความหมายแฝงอื่นๆ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน บรรยากาศของตัวบทและรสชาติ ที่ผู้เขียนแสดงไว้ในต้นฉบับ

ขั้นที่ 2 การรับทอดความหมายจากต้นฉบับ ให้มีความผิดพลาดน้อยหรือเกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความหมายน้อยที่สุด มักเกิดขึ้นโดยที่ผู้แปลไม่เจตนาหรือไม่รู้ว่าผิดจากสาเหตุดังนี้

2.1 ปัญหาจากตัวผู้แปล เช่น ความรู้ในภาษาต้นฉบับยังไม่ดีพอ ขาดความรู้และภูมิหลังในเรื่องที่จะแปล หรือรู้และเชี่ยวชาญมากไป เป็นผลทำให้งานแปลผิดพลาดไปจากต้นฉบับ

อย่างมาก

2.2 ปัญหาอันเกิดจากธรรมชาติของภาษา สารที่ผู้ส่งสารสื่อออกมาเป็นแนวการเขียนส่วนตัวของผู้ส่งสาร ซึ่งมีความคิด ความรู้ หมายถึงระดับการศึกษา ความรู้รอบ และความรู้ทั่วไป รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆที่ทำให้บุคคลเข้าใจในสิ่งต่างๆ ความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ เป็นแนวโน้มทางความคิดที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และการมองโลกเป็นเฉพาะตัว ทำให้ผู้รับสารไม่อาจจะได้ “สาร” นั้นครบถ้วน จึงเกิดความผิดพลาดในการรับทอดความหมาย ซึ่งสามารถป้องกันหรือทำให้ลดน้อยลงได้ด้วยการวิเคราะห์ต้นฉบับอย่างถี่ถ้วน หรือการทดสอบงานแปล

ขั้นที่ 3 การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล ต้องดูจุดมุ่งหมายเดิมของผู้เขียนต้นฉบับและความมุ่งหมายของผู้แปล และตัดสินใจว่าจะให้งานแปลมีลักษณะแปลเช่นใด ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การแปลแบบตรงตัว (literal translation) เป็นการแปลที่รักษารูปแบบของการเสนอความคิด (form) ของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุด หมายถึงการรักษารูปแบบของการเรียงคำ เป็นกลุ่มคำ เป็นประโยค และเป็นกลุ่มประโยค รวมทั้งเครื่องหมายวรรคตอน ส่วนนวนวิธีเขียน

3.2 การแปลแบบเอาความ (free translation) เป็นการแปลที่เน้นความเข้าใจในความหมายและปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับสารเป็นประเด็นสำคัญ เป็นการแปลที่เปลี่ยนรูปแบบให้ต่างจากต้นฉบับ เพื่อให้งานแปลสามารถทำหน้าที่สื่อความหมายของต้นฉบับไปยังผู้อ่านได้อย่างแน่นอนไม่เข้าใจผิดพลาด การแปลแบบนี้อาจมีลำดับวลี ประโยค หรือกลุ่มประโยค รวมทั้งลำดับความคิด แตกต่างจากต้นฉบับเดิมบ้างก็ได้

ขั้นที่ 4 การทดสอบงานแปล เพื่อดูว่างานแปลชิ้นนั้นสร้างผลตอบสนองในตัวผู้อ่านได้เทียบเคียงต้นฉบับหรือไม่ สิ่งที่ต้องทดสอบในฉบับแปลมีดังนี้

4.1 ความถูกต้องในด้านความหมาย

4.2 ความยากง่ายของระดับภาษา

4.3 ทำนองการเขียน (style) และลักษณะของภาษา (register)

สรุปได้ว่า ในคา แคทพอร์ด นิวมาร์ค หอมหวล ชื่นจิตร เหวง จันทรเขตต์ สิทธิธา พิณีภูวดล และสัญญาวิ สายบัว ให้ความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการแปลว่า การแปลเป็นการแทนที่ข้อความของภาษาหนึ่งด้วยข้อความที่เทียบเคียงกันในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งผู้แปลต้องยึดความมุ่งหมายที่สำคัญของการแปลเป็นหลัก และนั่นคือ มุ่งสร้างผลตอบสนองที่เทียบเคียงกับของต้นฉบับ และในขณะเดียวกันให้พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดเดิมซึ่งสอดคล้องกับประเภทของงานแปลและเจตนารมณ์ของผู้เขียนต้นฉบับหรือของผู้แปลไว้เท่าที่จะเป็นไปได้

และยังได้เสนอแนะขั้นตอนของกระบวนการแปลที่ดีอันประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน โดยขั้นที่ 1 คือการศึกษาต้นฉบับ ขั้นที่ 2 การรับทอดความหมายจากต้นฉบับ ขั้นที่ 3 การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล ขั้นที่ 4 การทดสอบงานแปล เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในการแปล และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของงานแปลคือ ให้ผู้อ่านงานฉบับแปลมีผลตอบสนองต่องานที่อ่านได้เทียบเคียงกับผลตอบสนองที่ผู้อ่านต้นฉบับได้รับ

2.2 การปรับบทแปล

เนื่องจากวัฒนธรรมของแต่ละชาติ แต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ทำให้การนำภาษาอีกภาษาหนึ่งมาสื่อความหมายทั้งหมดของภาษาต้นฉบับไม่อาจทำได้อย่างเต็มที่ จึงต้องมีการปรับบทแปลบ้าง ดังที่นักวิชาการหลายท่านแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปรับบทไว้ดังนี้

ไนดา (Nida , 1964 : 226) ได้แสดงแนวคิดในการปรับบทแปล (Techniques of Adjustment) ว่า แม้ผู้แปลจะพยายามถ่ายทอดความหมายได้ใกล้เคียงโดยอาศัยขั้นตอนตามกระบวนการแปลแล้วก็ตาม ก็ยังไม่อาจถ่ายทอดความหมายได้เต็มที่ เพราะฉะนั้นผู้แปลจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนอ เพื่อรักษาความหมายไว้ และปรับรูปแบบตามความเหมาะสม ซึ่งได้แก่ การเพิ่มหรือเติมคำ (addition) การลดหรือละคำ (subtraction) การเปลี่ยนหรือย้ายคำ (alteration) และจะทำเมื่อมีเงื่อนไขดังนี้

1. การเปลี่ยนโครงสร้างทางไวยากรณ์จากภาษาต้นฉบับ เป็นโครงสร้างใหม่ในภาษาเป้าหมาย

2. ใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันในสองภาษาและต้องระวังในเรื่อง

- 2.1 การคงไว้ซึ่งท่วงทำนองการเขียนของภาษาต้นฉบับ

- 2.2 สามารถถ่ายทอดความหมายได้เท่าเทียมกับภาษาต้นฉบับ

นั่นคือ การปรับบทต้องไม่ทำให้ความหมายของภาษาในต้นฉบับมีความหมายเปลี่ยนไปหรือไม่มี ความหมาย เพราะในบทแปลจะต้องสามารถสื่อความหมายให้ได้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสามารถ สร้างผลตอบสนองในตัวผู้อ่านงานแปลได้ใกล้เคียงกับปฏิกิริยาผู้อ่านต้นฉบับ

แคทฟอร์ด (Catford , 1982 : 50) กล่าวถึงความหมายเทียบเคียงในการแปล (Translation equivalent) ว่า “Translation equivalent occurs when an SL and a TL text or item are reliable to (at least some of) the same features of substance.” SL (source language) คือ ภาษาที่ใช้ในต้นฉบับ และ TL (target language) คือ ภาษาที่ผู้แปลใช้ในฉบับแปล นั่นคือ “การ

แปลที่ให้ความเท่าเทียมกันเป็นการถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยการหาคำหรือความที่มีความหมายเท่าเทียมกัน” และกล่าวว่าการแปลให้ได้รับความเท่าเทียมกันเป็นเรื่องที่ยากมากที่คำหรือข้อความในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลจะมีความเหมือนกัน เพียงแต่มันมีความสามารถทำหน้าที่เดียวกันได้เท่านั้น

แคทฟอร์ดถือว่า ความหมายเทียบเคียงในการแปลมีสองอย่างคือ

1. การแปลแบบเทียบเคียง (translation หรือ textual equivalent) คือรูปแบบของภาษาฉบับแปลที่เทียบเคียงได้กับรูปแบบของภาษาต้นฉบับตามตัวบทหรือเนื้อหา ซึ่งได้จากการเปลี่ยนระดับ (level shift) คือจากระดับไวยากรณ์มาสู่ระดับคำและการเปลี่ยนประเภท (category shift) เช่น การเปลี่ยนระบบ เปลี่ยนหน่วย เปลี่ยนโครงสร้าง

2. การแปลอย่างสอดคล้องตามรูปแบบ (formal equivalent) คือการที่ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีการเทียบเคียงกันได้ทางด้านไวยากรณ์ 5 ระดับคือ ประโยค อนุประโยค กลุ่มคำ คำ และหน่วยคำ (morpheme) นั่นคือ หน่วยของโครงสร้างของทั้งสองภาษามีระดับที่ตรงกัน (corresponding ranks) หรือ ทั้งสองภาษามีประวัติและวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน อาจถือได้ว่าการแปลเช่นนี้เป็นการแปลแบบตรงตัว

ความหมายเทียบเคียงในการแปลแบ่งออกเป็น

1. การเท่าเทียมกันของความหมายในระดับคำ (Equivalence at the lexical levels) แบ่งเป็นประเภทย่อยๆ ได้เป็น 4 ประเภทคือ

1.1 one-to-one correspondence คือคำในภาษาต้นฉบับมีความหมายเทียบเคียงกับคำในภาษาฉบับแปล เช่น

ภาษาต้นฉบับ	ภาษาฉบับแปล
five	ห้า
calendar	ปฏิทิน
Saturday	วันเสาร์
Mother	แม่

1.2 one-to-many correspondence คือคำในภาษาต้นฉบับหนึ่งคำ มีความหมายเทียบเคียงหลายคำในภาษาฉบับแปล เช่น ในภาษาอังกฤษจะใช้คำกริยาว่า “carry” เพียงคำเดียว มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทยได้หลายคำ ซึ่งต้องอธิบายเพิ่มเติมหรือใช้ข้อความแวดล้อมตามมายายคำศัพท์ในภาษาฉบับแปลนั้นให้กระจ่างขึ้น ดังตัวอย่าง

แบก = to carry on the shoulder

หาม = to carry (usually used with people)

หาบ	=	to carry something at both ends of a pole, placed on one's shoulder
กระเดียด	=	to carry (a basket) against the hip or the waist
เทินหัว	=	to carry on the head

หรือเช่นคำว่า ตะกร้า กระบุง กระบวย กระจาด ในภาษาไทยมีให้เลือกใช้มากมายตามลักษณะเฉพาะของภาชนะแต่ละชนิด แต่ในภาษาอังกฤษมีเพียงคำเดียวว่า basket เท่านั้น

1.3 many - to - one correspondence คือคำในภาษาต้นฉบับหลายคำซึ่งบอกรายละเอียดเล็กๆน้อยๆที่แตกต่างกันไป มีความหมายเทียบเคียงเพียงคำเดียวในภาษาฉบับแปล ดังตัวอย่าง road, street, avenue, boulevard เทียบเคียงได้กับคำคำว่า “ถนน” ในภาษาไทยเพียงคำเดียว หรือ อย่างคำว่า “กระเป๋า” ในภาษาอังกฤษมีคำที่ให้ความหมายถึงกระเป๋าชนิดต่างๆหลายคำ เช่น

Pocket	=	กระเป๋าที่เย็บติดเสื้อผ้า
Bag, Handbag	=	กระเป๋าถือ
Purse	=	กระเป๋าใส่เศษสตางค์
Billfold, Pocket book, Wallet	=	กระเป๋าใส่ธนบัตร
Briefcase, Attache, Case	=	กระเป๋าเอกสาร
Baggage	=	กระเป๋าเสื้อผ้าเพื่อเดินทาง

แต่ในภาษาไทยใช้ “กระเป๋า” ที่เป็นคำกว้างๆที่ใช้กันในภาษาไทย ดังนั้น ในการแปลจึงต้องพยายามแยกแยะรายละเอียดให้ชัดเจนเพื่อไม่แปลความคลาดเคลื่อน

1.4 one-to-kill correspondence คือคำในภาษาต้นฉบับไม่มีคำหรือความหมายเทียบเคียงในภาษาฉบับแปล แก้ไขโดย การใช้ทับศัพท์ การบัญญัติศัพท์ขึ้นใหม่ การอธิบายความเพิ่มเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจหรือใช้วิธีใส่หมายเหตุท้ายหน้า

2. การเท่าเทียมกันของความหมายในระดับสังคมและวัฒนธรรม (Equivalence at the socio - cultural level) มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

2.1 คำที่มีในภาษาต้นฉบับ ไม่มีคำที่ใช้เทียบเคียงกันได้ภาษาฉบับแปล แต่มีคำอื่นที่ใช้ในหน้าที่เดียวกันกับในภาษาต้นฉบับ

2.2 คำที่มีในภาษาต้นฉบับ ไม่มีคำที่ใช้เทียบเคียงกันได้ภาษาฉบับแปล แต่มีคำอื่นใช้โดยทำหน้าที่คนละอย่างกับคำในภาษาต้นฉบับ

2.3 ไม่มีคำเทียบเคียงกันได้เลยในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล
แนวคิดที่น่าสนใจอีกประการของแคทพอร์ดคือ การแปลได้ (Translatibility) และการแปลไม่ได้

(Untranslatability) การแปลได้ หมายถึงการที่ภาษาฉบับแปลมีคำเทียบเคียงที่ตรงกับคำในภาษาต้นฉบับ ผู้แปลต้องเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบริบท ส่วนการแปลไม่ได้ ไม่ได้หมายความว่าแปลไม่ได้โดยสิ้นเชิง แต่หมายถึงการที่ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงได้ตรงตัวในภาษาฉบับแปล ก่อให้เกิดปัญหาในการแปลสองประการคือ การแปลไม่ได้เพราะภาษา (Linguistic untranslatability) เช่น การเล่นคำ (pun) อาจจะแปลเป็นภาษาเป้าหมายได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบและไวยากรณ์ แต่องค์ประกอบทางสถานการณ์ หรือบริบทไม่ตรงตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อ อีกประการคือ การแปลไม่ได้เพราะวัฒนธรรม (Cultural untranslatability) คือการที่องค์ประกอบทางสถานการณ์ของภาษาต้นฉบับไม่มีในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล

หอมหวล ชื่นจิตร (2527 : 35) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์และถ่ายทอดความหมายของคำทางวัฒนธรรม ไว้ว่า "การแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งนั้น ไม่อาจหาคำที่เทียบเท่ากันได้ อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมของทั้งสองภาษาที่เข้ามากระทบ และบางครั้ง พจนานุกรมสองภาษาก็ช่วยอะไรไม่ได้อย่างเต็มที่" และได้เสนอแนะวิธีการหลักในการถ่ายทอดความหมายทางวัฒนธรรมที่ใช้กัน 2 วิธีคือ

1. การถ่ายทอดคำที่มีมโนคติ (concept) ปรากฏอยู่ในภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย เป็นวิธีการที่ไม่ค่อยมีปัญหาในการปฏิบัติ ทำได้โดย

1.1 ถ่ายทอดคำที่มีความหมายอ้างอิงถึงมโนคติในภาษาต้นฉบับไปเป็นคำที่มีความหมายอ้างอิงถึงมโนคติในภาษาเป้าหมายโดยไม่แปลตรงตัว เช่น

	มโนคติ		มโนคติ
คำภาษาอังกฤษ	dinner	แปลเป็นคำไทย	อาหารเย็น (ภาษาแบบแผน)
	(อาหารมื้อหลักที่กินตอนเย็น)		ข้าวเย็น (ภาษาพูด)

1.2 ถ่ายทอดคำที่มีความหมายอ้างอิงถึงมโนคติที่แปรต่างกันไปตามสถานการณ์และบริบท กำหนดคำเทียบในระหว่างสองภาษาย่อมจะแตกต่างกันออกไป เช่น คนตะวันตกบางคนหรือบางวาระอาจไม่กินอาหารหนักในตอนเย็น แต่กินในตอนกลางวัน คำเทียบของ dinner ในภาษาไทยก็จะต้องเป็นอาหารกลางวัน ใช้ evening meal เป็นคำเทียบของ ข้าวเย็น และคำกวมในบริบทของคำว่าข้าวเย็น อ้างอิงถึง ข้าวที่เหลือจากมื้อก่อน ดังเช่นประโยค "มีข้าวเย็นเหลือบ้างไหม?" คำเทียบในภาษาอังกฤษย่อมจะเปลี่ยนจาก evening meal เป็น left-over rice ก็ได้

1.3 มโนคติของทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายดูผิวเผินแล้วตรงกัน แต่ความจริงมีรายละเอียดเหลื่อมล้ำกัน เช่น

คำภาษาอังกฤษ Kill แปลเป็นคำไทย ฆ่า (ทำให้ตายโดยเจตนา)

(ทำให้ตาย / cause to die แบบไม่เป็นธรรมชาติ เช่น ประโยค “มีอุบัติเหตุฆ่าปิดปาก”)

แต่กรณีประโยค “She was killed in an accident” ถ่ายทอดว่า “เธอถูกฆ่า” ไม่ได้ ต้องใช้คำว่า “ตาย” แทน ซึ่งคำนี้มีมโนคติกว้างขวางครอบคลุมการสิ้นชีวิตทุกประเภทกว้างกว่าคำว่า “die” ของภาษาอังกฤษ เพราะว่าคำว่า die อ้างอิงถึงการตายโดยธรรมชาติเท่านั้น ดังตัวอย่าง

She was killed in an accident. = เธอตายเพราะอุบัติเหตุ

She died in childbirth. = เธอตายเพราะคลอดบุตร

2. การถ่ายทอดคำที่ไม่มีมโนคติอยู่ในภาษาเป้าหมาย เป็นวิธีการที่ยาก เช่น apartment house , apartment block หรือ penthouse เป็นคำภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวตะวันตก แต่ไม่มีคำเทียบในภาษาไทย วิธีแก้ไขทำได้โดย

2.1 ทับศัพท์ โดยถ่ายทอดเสียงของคำนั้นด้วยอักษรไทย เช่น อพาร์ตเมนต์

2.2 ใช้กลุ่มคำอธิบายความหมาย วิธีอธิบายจะเริ่มด้วยการบอกประเภทรวมของศัพท์ และลักษณะพิเศษที่ทำให้ศัพท์นั้นแตกต่างไปจากศัพท์อื่นๆประเภทเดียวกัน ดังตัวอย่าง

ประเภทรวม + ลักษณะพิเศษ

penthouse = ห้องเช่าชุดที่อยู่ชั้นสูงสุดใต้หลังคา

apartment house = อาคารที่แบ่งห้องแต่ละชั้นให้เช่าอาศัย

2.3 ใช้มโนคติที่มีอยู่ในภาษาไทยเข้าแทนที่มโนคติของภาษาอังกฤษ เช่น

pullman = กระเป๋าเดินทางขนาดใหญ่

(คำบอกขนาดกระเป๋าเดินทาง ซึ่งคงจะเหมาะสำหรับการเดินทางด้วยรถไฟตู้นอนที่เรียกว่า รถพุลแมน)

roller-coaster = รถหอคะเมนไฟฟ้า

(เครื่องเล่นที่เป็นขบวนวังงหวักหัวขึ้นลงอย่างรวดเร็วไปตามราง)

นอกจากนี้ หอมหวล ชื่นจิตร ยังกล่าวรวมถึง การวิเคราะห์และถ่ายทอดโครงสร้างทางไวยากรณ์ไว้ว่า ไวยากรณ์ของแต่ละภาษาย่อมมีความแตกต่างทั้งในโครงสร้างระดับวลี ระดับประโยคพื้นฐานไปจนถึงประโยคที่ซับซ้อน หากในภาษาเป้าหมายไม่มีรูปประโยคที่เหมือนกับภาษาต้นฉบับ ผู้แปลมักจะนำเอาอิทธิพลของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับเข้ามาเหนือภาษาเป้าหมาย ดังนั้น นักแปลที่ดีจะต้องใช้โครงสร้างในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเท่ากันเข้าไปแทนโครงสร้างในภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่าง

ระดับวลี

ประโยคในภาษาอังกฤษมีวลีขยายยาวๆ อาจมาข้างหน้า ข้างหลังคำนาม หรือคำกริยาที่ขยาย ในขณะที่วลีขยายในภาษาไทยมักตามหลังคำหลักและรูปประโยคในภาษาไทยมีความสลับซับซ้อน หรือมีส่วนที่เป็นวลีขยายได้น้อยกว่า เพราะฉะนั้น เวลาแปลจึงต้องใช้โครงสร้างอื่นมาทดแทน คือเปลี่ยนวลีให้เป็นประโยคในภาษาไทย เช่น

Rushing into the apartment, planning to hide in my room, I ran right into my mother's arms. จาก The Friends จาก Rosa Guy

ฉันรีบวิ่งเข้าพาร์ตเมนต์ กะว่าจะซ่อนตัวอยู่แต่ในห้อง แต่กลับถลันเข้าไปซบอยู่ในวงแขนของแม่ แปลโดย หอมหวล ชื่นจิตร

ระดับประโยค

รูปประโยคที่ไม่มีในภาษาไทย ได้แก่ ประโยคกรรมวาจก (Passive Voice) ในภาษาไทย จะมีความแตกต่างกับภาษาอังกฤษในแง่ที่มีสถานการณ์ที่ใช้จำกัด และมีความหมายในทางที่ไม่ดีหรือทางลบ ในการถ่ายทอดไปสู่ภาษาเป้าหมายจึงต้องเปลี่ยนรูปประโยคจากกรรมวาจกเป็นรูปประโยคกรรตุวาจก (Active Voice) ตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทยโดยให้ผู้ถูกกระทำเป็นประธานของประโยค เช่น

He was invited to a party. = เขาได้รับเชิญไปงานเลี้ยง

It's wings are broken. = ปีกของมันหัก

เขวง จันทรเขตต์ (2528 : 167) ได้กล่าวถึง การปรับบท ว่าเป็น "การแปลจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่งที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรม ผู้แปลควรปรับแต่งฉบับแปลให้เหมาะสมกับขอบเขตประสบการณ์ของผู้รับสาร" และทฤษฎีการสื่อสารที่ให้ผลสนองตอบดีที่สุด คือ การสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่มีขอบเขตของประสบการณ์หรือกรอบแห่งการอ้างอิง (field of experience or frame of reference) เหมือนกัน ได้แก่ ทักษะ หรือความสามารถในการใช้ภาษาทัศนคติ ความรู้ ระบบของสังคมและวัฒนธรรม แต่ในทางปฏิบัติขอบข่ายของประสบการณ์ของบุคคลหนึ่งจะไม่เหมือนกับของบุคคลหนึ่งแม้จะอยู่ในสังคมเดียวกัน ใช้ภาษาเดียวกัน มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ การสื่อสารที่ให้ผลตอบสนองร้อยเปอร์เซ็นต์ในทางปฏิบัติจึงไม่ปรากฏ

การปรับแต่งฉบับแปลแยกได้เป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับคำ หมายถึง การปรับแต่งคำ ส่วนงาน ไวยากรณ์

2. ระดับโครงสร้าง ทั้งโครงสร้างของคำ ประโยค หรือกลุ่มประโยค

1. การปรับแต่งระดับคำ อาจใช้วิธีเติมคำหรือเพิ่มน้ำหนักหรือเน้นความหมาย หรือเพิ่มเสริมให้ได้ใจความและมีสำนวนเป็นไทยขึ้น มีวิธีการเติมคำคือ แทรกเข้าไปในคำแปล เติมคำบอกลักษณะประเภทหรือชนิดหน้าคำบางคำที่ไม่มีในภาษาไทย เติมคำอธิบายในวงเล็บหลังคำหรือประโยค เติมเข้าไปเพื่อจุดประสงค์ของผู้แปลโดยเฉพาะ เติมคำเพื่อให้เหมาะกับสมมติ และระดับของภาษา ในภาษาอังกฤษบุคคลแม้จะมีสถานภาพทางสังคมต่างกัน แต่จะใช้ภาษามาตรฐานเดียวกันไม่ว่าจะมีฐานะอันตรรกคดียังไง ซึ่งต่างไปจากภาษาไทยต้องเลือกใช้ภาษาให้ถูกกับสมมติของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การปรับแต่งระดับโครงสร้าง ส่วนใหญ่ใช้ในการแปลแบบเอาความ เป็นเรื่องของท่วงทำนองลีลาของผู้แปลแต่ละคน โดยปกติการปรับแต่งกลุ่มประโยคมักใช้คำเชื่อมต่อความให้สอดคล้องกัน อาจมีการสลับใจความ คือ เปลี่ยนการเรียงลำดับประโยค เพื่อความกลมกลืน สละสลวยและมีลักษณะเป็นโวหารแบบไทย

สัญญาวิ สายบัว (2538 : 74) ได้กล่าวถึงวิธีการปรับบทแปลไว้ว่า "เป็นการนำเอาภาษาอีกภาษาหนึ่งมาสื่อความหมายทั้งหมดของต้นฉบับ จึงต้องมีการปรับบทแปลบ้าง เพื่อให้บทแปลสามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุด" เพราะจากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการมองปัญหาของการแปลแนวทางในการแก้ไข ปัญหาที่ผู้แปลมักจะประสบ มักมีสาเหตุมาจาก ผู้แปลพยายามรักษาความหมายไว้อย่างครบถ้วน จนทำให้งานแปลนั้นใช้ภาษาที่ขาดความสละสลวยและดูไม่เป็นธรรมชาติ ดังนั้น เพื่อให้บทแปลสามารถสื่อความหมายได้ดีที่สุด และทำให้บทแปลนั้นอ่านเข้าใจง่ายขึ้น จะต้องมีการนำวิธีการปรับบทแปลเข้ามาใช้ในการแปล และได้เสนอขั้นตอนการปรับบท ดังนี้ การปรับบทแปลประกอบด้วย 2 ระดับคือ

1. การปรับระดับคำ จะกระทำเมื่อคำหรือสำนวนในต้นฉบับมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่มีคำหรือสำนวนที่อ้างอิงถึงสิ่งเดียวกันในภาษาฉบับแปล เช่น การเติมคำอธิบาย ทำได้โดยเติมลักษณะนาม การเติมข้อความสั้นๆเพื่ออธิบายคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา หรือการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เป็นการใช้วลีหรือประโยคเพื่อบอกลักษณะของสิ่งหรือกิจกรรมนั้นแทน รวมทั้ง การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า และการตัดคำหรือสำนวน เช่นการใช้คำซ้ำ หรือคำที่สื่อความหมายอย่างเดียวกัน

2. การปรับระดับประโยค จะทำต่อเมื่อโครงสร้างของประโยคในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยในหมู่ผู้อ่านงานแปล และยังมีผลทำให้ภาษาสละสลวยอ่านแล้วรื่นหู การปรับระดับนี้เกี่ยวข้องกับ

2.1 การปรับการใช้กรรตุวาจก และกรรมวาจก

2.2 การเพิ่มและละคำในประโยค เป็นการปรับที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางโครงสร้างทางภาษา คำที่เติมเข้าไปเพื่อให้โครงสร้างของประโยคถูกต้อง

2.3 การเรียงลำดับกลุ่มความคิดใหม่ ทำให้ระเบียบวิธีเรียงประโยคในบทแปลแตกต่างไปจากต้นฉบับ อาจปรับมาจนกระทั่งสลับลำดับย่อหน้า หรือยุบรวมเนื้อหาของย่อหน้าต่างๆ ในต้นฉบับมาเป็นย่อหน้าเดียวกันในฉบับแปล

รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การวัดผลการแปล” (กุสุมาลย์ รัชตะนันท์ และสัญญาวิ สายบัว, อัดลานา 2531 อ้างถึงใน นันทวัน ผลฉาย, 2532) กล่าวถึงสิ่งที่จำเป็นสำหรับการแปลมี 3 ประการคือ

1. บทความนั้นถ่ายทอดความหมายได้ถูกต้องตรงกับต้นฉบับ
2. บทแปลสื่อความหมายได้ชัดเจน
3. บทแปลนั้นเป็นงานแปลที่สละสลวย สอดคล้องกับลักษณะของภาษาในฉบับแปล

การพิจารณาผลงานแปลในแต่ละระดับควรพิจารณาทั้ง 3 ระดับคือ

1. ในระดับคำ เมื่อแปลแล้วความหมายต้องตรงตามต้นฉบับ สื่อความหมายชัดเจนและอ่านแล้วไม่แปร่งหู

2. ในระดับวลีหรือประโยค บทแปลต้องถูกต้อง สละสลวยตามไวยากรณ์และลักษณะตามธรรมชาติของภาษาแปล

ความแตกต่างของภาษาแต่ละภาษาที่ต้องพิจารณาในระดับนี้ คือ

- 2.1 การใช้สรรพนาม
- 2.2 การบอกกาล
- 2.3 การบอกพจน์
- 2.4 การจัดลำดับคำในวลีหรือประโยคชนิดต่างๆ
- 2.5 การใช้บุพบท
- 2.6 คำที่ใช้เรียกสิ่งที่อ้างถึงในข้อความนั้น
- 2.7 การใช้คำหรือส่วนของคำที่บอกส่วนที่เป็นกริยาในประโยค
- 2.8 การใช้คำเชื่อมต่างๆ
- 2.9 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

3. ในระดับข้อความ ต้องดูว่าผู้อ่านจับประเด็นย่อได้หรือไม่ และถูกต้องตามที่ต้นฉบับเสนอหรือไม่ ซึ่งควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

- 3.1 การแบ่งเนื้อหาเป็นตอนๆ หรือย่อหน้า ซึ่งควรตรงตามต้นฉบับนอกจากต่าง

จากธรรมชาติของภาษาแปลจึงทำตามภาษาแปล

- 3.2 การใช้ประเภทของการเขียน เช่น พรรณนา เล่าเรื่อง
- 3.3 ความต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ในการเรียบเรียงความคิด เวลา อารมณ์และรสชาติ
- 3.4 การให้น้ำหนัก และความสำคัญของประเด็นต่างๆในเนื้อเรื่อง
- 3.5 สถานการณ์ของการสื่อสาร คือวัตถุประสงค์ของบทแปล คุณสมบัติผู้อ่าน
- 3.6 สัดส่วนของปริมาณความคิด และจำนวนคำที่ใช้

สรุปได้ว่า นักวิชาการหลายท่านอย่าง ไนดา แคทฟอร์ด หอมหวล ชื่นจิตร เซวง จันทรเขตต์ และสัญฉวี สายบัว ต่างให้วิธีในการแก้ไขปัญหาในการแปลและเห็นว่า แม้ผู้แปลจะมีความสามารถในการแปลเป็นอย่างดี ก็ยังอาจประสบปัญหาในการแปลงานได้เสมอ เพราะความแตกต่างทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรม ทำให้ไม่อาจเลือกหาคำหรือข้อความที่มีความหมายเท่าเทียมกันในอีกภาษาหนึ่งมาใช้ในบทแปลได้ จึงต้องมีการนำวิธีการปรับบทแปลเข้ามาใช้ อาจเป็นการเพิ่มหรือเติมคำ การลดหรือละความ และการเปลี่ยนหรือย้ายคำ เพื่อให้ได้ความหมายที่ใกล้เคียงต้นฉบับที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งการปรับบทนั้นไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงหรือการแก้ไขให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความพอใจของผู้แปล แต่ต้องทำการปรับบทแปลตามเงื่อนไข นั่นคือ มุ่งที่จะให้ภาษาในบทแปลสามารถสื่อความหมายที่เทียบเคียงได้กับความหมายในต้นฉบับและมีการปรับภาษาเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลในแง่มุมต่างๆเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เข้าใจถึงกลวิธีในการแปลและวิธีการแก้ปัญหาในการแปล และเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเฉพาะผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

อรสา ฉาวรเลิศรัตน์ (2510 : 1) ได้ศึกษาเรื่อง “บทวิเคราะห์เปรียบเทียบนวนิยายแปลเรื่อง “เด็ยวคาย” ของนิดา และ “โลนลี่ เลดี้” ของสุวิทย์ ขาวปลอด กับต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง “The lonely lady” ในประเด็นดังนี้คือ ศึกษาวิธีการแปลและการใช้สำนวนภาษา การรักษาความหมายได้ครบถ้วนเท่าเทียมต้นฉบับ การรักษาความหมายได้ถูกต้องตรงตามต้นฉบับ การรักษาลีลาการเขียนของต้นฉบับ ความนิยมของผู้อ่านที่มีต่อ “เด็ยวคาย” และ “โลนลี่ เลดี้” ผลการศึกษาเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า ลักษณะการแปลของนิदानั้นจะใช้กลวิธีแปลแบบเอาความ มีการขัดเกลาภาษาที่ใช้ให้สละสลวย มีการใช้ศัพท์ที่นุ่มนวลและใช้โครงสร้างภาษาไทยแทนโครง

สร้างภาษาอังกฤษ และมีการปรับบทแปลที่เหมาะสมในภาษาฉบับแปล ทำให้การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปลคงไว้ซึ่งรสชาติ บรรยากาศ จำนวนภาษาที่ใช้มีลักษณะของความกลมกลืน ไพเราะ

न्हันทวัน ผลฉาย (2532 : 1-2) ได้ศึกษาเรื่อง “ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ” จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ คือ Education and The Employment Problem in Developing Countries และ Angkor : An Introduction เปรียบเทียบกับฉบับแปลภาษาไทย คือ การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา และ นครวัด เพื่อศึกษาอิทธิพลของลักษณะภาษาที่แตกต่างกันที่มีผลต่อกระบวนการแปล และศึกษาลักษณะภาษาไทยที่ใช้ในงานแปลจากภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาเน้นประโยคและภาษาไทยเป็นภาษาเน้นข้อความ ทั้งสองภาษาต่างมีอิทธิพลต่อกระบวนการแปล โดยเฉพาะบทแปลภาษาไทย ลักษณะการโยกความที่ปรากฏจะเป็นลักษณะของภาษาไทย ดังนี้คือ

1. มีการละประธาน ปรากฏรูปในต้นฉบับภาษาอังกฤษในรูปแบบต่างๆ
2. มีการใช้คำอ้างอิง และ/หรือ คำสรรพนามที่แตกต่างไปจากภาษาในต้นฉบับ ที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ การใช้คำนามแปลคำสรรพนาม หรือ ถ่ายทอดความในคำสรรพนามออกมาเป็นคำนาม ลักษณะการโยกความเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้แปลต้องถ่ายทอดความในระดับข้อความเพราะในการเลือกใช้คำนามแปลคำสรรพนาม ผู้แปลต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของประโยคต่างๆด้วย
3. มีการใช้ประโยคเน้นหัวข้อ แม้ว่าจะไม่ปรากฏในประโยคต้นฉบับ

นอกจากนี้ การแปลประโยคกรรมยังแสดงให้เห็นถึง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยคกรรมในภาษาไทยและทัศนคติของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อการใช้ประโยคกรรม มีการแปลประโยคกรรมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยทุกรูปแบบ รวมทั้ง รูปแบบเดิมที่มีอยู่ในภาษาไทย การใช้รูปแบบใหม่ตามรูปแบบกรรมของภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงประโยคกรรมในรูปแบบภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงให้เห็นถึงความไม่คุ้นเคยหรือไม่ปรารถนาจะใช้ประโยคกรรมให้เหมือนในภาษาอังกฤษ แสดงว่า ผู้แปลมีสิทธิ์เลือกรูปประโยคในการแปลในทุกรูปประโยค ไม่จำเป็นว่าประโยคในต้นฉบับเป็นแบบใด ฉบับแปลจะต้องเป็นแบบนี้เสมอ

ภาสกร เชื้อสาย (2541 : 4) ได้ศึกษาเรื่อง การแปลคำเรียกขานในนวนิยาย : กรณีศึกษาเรื่องขันกว่าเลือด เพื่อหาทวิการแปลคำเรียกขาน ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการใช้คำเรียกขานของผู้แปล และรูปแบบการใช้คำเรียกขาน โดยวิเคราะห์จากบทสนทนาที่ปรากฏคำเรียกขานนุรุษที่ 2 และนุรุษที่ 1 ในต้นฉบับและฉบับแปล ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า สามารถแบ่งคำเรียกขานนุรุษที่ 2 ในฉบับแปลได้เป็นคำบุรุษสรรพนาม คำบุรุษสรรพนาม + นามวลีหรือ

นาม คำนามทั่วไป ชื่อเฉพาะ และคำขยาย ส่วนคำเรียกขานบุรุษที่ 1 พบเพียงการใช้ในรูปคำบุรุษสรรพนามเท่านั้น ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการเลือกใช้คำเรียกขาน คือ วัย เพศ อาชีพ และตำแหน่ง รูปแบบการใช้คำเรียกขานที่แบ่งตามระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนาและสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการของบทสนทนานั้น แบ่งออกได้เป็นสองระดับคือ การใช้คำเรียกขานในระดับเดียวกับและต่างระดับกัน กลวิธีการแปลคำเรียกขานของผู้แปลสามารถแบ่งออกได้เป็น การแปลตรงตามต้นฉบับ การปรับคำแปล ได้แก่ การใช้คำที่แสดงตำแหน่งและสถานภาพ การใช้คำเสริมหน้า การใช้คำแปลหลายคำจากต้นฉบับหนึ่งคำ การซ้ำคำแปลและการใช้คำเลี้ยง การรวมคำแปล และการละไม่แปล

ปาริชาติ เกรือคทาฐ (2543 : 119 - 120) ได้ศึกษาเรื่อง การแปลคำราชาศัพท์ เรื่องจักรพรรดิโลกไม่ลืม โดยศึกษาคำนามราชาศัพท์ คำกริยาราชศัพท์ และคำวิเศษณ์ราชาศัพท์ จากบทบรรยายใต้ภาพ (sub - title) เปรียบเทียบกับวิทัศน์ต้นฉบับเรื่อง The Last Emperor เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ลักษณะการแปลคำราชาศัพท์ รูปแบบการแปลคำราชาศัพท์ และกลวิธีการแปลคำราชาศัพท์ ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า การแปลคำราชาศัพท์ที่ตรงกับหลักการใช้คำราชาศัพท์ ได้แก่ คำนามราชาศัพท์ คำสรรพนามราชาศัพท์ และคำกริยาราชศัพท์ เพราะผู้แปลคงความเป็นราชาศัพท์ไว้ให้มากที่สุด คำราชาศัพท์เหล่านั้นเป็นคำที่คนส่วนใหญ่รู้จักและเข้าใจความหมาย รวมทั้งได้เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน ส่วนการแปลคำราชาศัพท์ที่แตกต่างจากหลักการใช้ราชาศัพท์ ได้แก่ คำนามราชาศัพท์ คำสรรพนามราชาศัพท์ และคำวิเศษณ์ราชาศัพท์ รูปแบบการแปลคำราชาศัพท์ในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการมี 2 รูปแบบคือ การแปลคำธรรมดาทุกคำให้เป็นคำราชาศัพท์ และการแปลคำธรรมดาเพียงบางคำเป็นคำราชาศัพท์ ส่วนกลวิธีการแปลคำราชาศัพท์นั้น พบว่า ในสถานการณ์ที่เป็นทางการมีกลวิธีการแปล 4 วิธีคือการแปลตรง การปรับคำแปล การเพิ่มคำแปล และการละไม่แปล ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการมีกลวิธีการแปล 4 วิธีคือ การแปลตรง การปรับคำแปล การเพิ่มคำแปล และการละไม่แปล ซึ่งกลวิธีการแปลคำราชาศัพท์ทั้งในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จะมีการใช้ระดับของภาษาที่ใช้กับพระราช และใช้ระดับของภาษาที่ใช้กับบุคคลธรรมดา เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับวัฒนธรรมทางฉบับแปลเป็นสำคัญ

เยาวลักษณ์ โชติมนัสเกียรติ (2543 : ง) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ภาษาไทยในการแปลเพื่อสะท้อนลักษณะภาษาไม่มาตรฐานจากเรื่องสั้น "THE REVOLT OF MOTHER" เพื่อหา กลวิธีการแปลเรื่องสั้น แนวทางแก้ไขปัญหาในการแปลบทสนทนาที่มาจากภาษาอังกฤษแบบไม่มาตรฐาน

ฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ภาษาพูดในภาษาไทยมาใช้แปล เพื่อสะท้อนลักษณะภาษาไม่มาตรฐาน ผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า

1 การถ่ายทอดความหมาย ต้องอาศัยการแปลแบบตรงตัว โดยใช้วิธีการยืมคำโดยใช้การทับศัพท์ และยืมสำนวนโดยใช้กรณีที่เข้าใจได้จากบริบท และการแปลแบบเอาความ โดยใช้วิธี

- 1) การเปลี่ยนโครงสร้างทางไวยากรณ์จากภาษาเดิมเป็นโครงสร้างใหม่ในภาษาฉบับแปลโดยไม่เปลี่ยนความหมาย
- 2) การปรับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบางอย่างในรูปประโยคในภาษาฉบับแปลโดยไม่เปลี่ยนความหมาย
- 3) เทียบเคียงโดยใช้คำ หรือสำนวนที่ให้ความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล
- 4) การประยุกต์ให้เข้ากับวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลเมื่อสำนวนภาษานั้น ไม่สามารถอธิบายวิธีการเดิมที่ต้นฉบับใช้ได้

2 ภาษาไทยกลางแบบไม่มาตรฐานที่ชนชั้นล่างที่มีการศึกษาน้อยใช้พูด อาจถ่ายทอดลักษณะภาษาไม่มาตรฐานในบทสนทนา โดยใช้การแปรทางภาษาสองประเภทคือ 1) การแปรทางด้านเสียง ได้แก่ การออกเสียงควบกล้ำไม่ชัดเจน การใช้คำอุทานและคำลงท้ายที่ไม่สุภาพ 2) การแปรทางด้านคำ ได้แก่ คำอุกบุรุษ คำสรรพนาม “มัน” ที่กล่าวแบบลอยๆ และคำศัพท์ที่เป็นภาษาไม่สุภาพ

3 ภาษาไทยกลางแบบไม่มาตรฐานสามารถถ่ายทอดลักษณะภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษแบบไม่มาตรฐานเท่านั้น เนื่องจากภาษาไทยกลางแบบไม่มาตรฐานไม่อาจถ่ายทอดการแปรทางไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษไม่มาตรฐานได้ เช่น การใช้รูปปฏิเสธซ้อนของภาษาอังกฤษแบบไม่มาตรฐาน

รังษิณี เกตุสม (2543 : 97 - 98) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ กลวิธีและปัญหาที่พบในการ แปลบทสนทนาของคนอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน ในเรื่องสั้น “SEE HOW THEY RUN” เพื่อหากลวิธีการแปลที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความหมายของบทสนทนาและบทพรรณนาโวหาร ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดความหมายในระดับคำ ผู้วิจัยมีรูปแบบในการถ่ายทอดความหมายระดับคำ ด้วยการ

- 1 เติมคำอธิบาย เมื่อคำนั้นไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของผู้รับสาร จะถ่ายทอดความหมายโดยการทับศัพท์คำแล้วเติมคำอธิบาย อย่าง เติมลักษณะนามข้างหน้า หรือเติมข้อความสั้นๆ การเติมข้อความสั้นๆเพื่ออธิบาย เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการอธิบายคำที่อยู่ในบทพรรณนาโวหาร เพราะสามารถรักษารบรรยากาศเดิมของเนื้อเรื่องไว้ได้และทำให้ผู้อ่านเข้าใจและซึมซับอารมณ์ บรรยากาศของเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่อง

- 2 เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด ระหว่างกลุ่มคำหรือวลีภายในประโยค และระหว่าง

ประโยคเดียวสองถึงสามประโยค ที่มีความคิดของเนื้อหาสัมพันธ์กัน คำที่ใช้เดิมทั้งในบทสนทนา และบทพรรณนาโวหาร มักเป็นคำสัณฐานซึ่งทำหน้าที่เชื่อมความคิดระหว่างวลีหรือประโยคให้สัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลเกี่ยวเนื่องกัน

3 การถ่ายทอดความหมายเชิงอุปมา โดยการ ศึกษาประเด็นของการเปรียบเทียบสิ่งนั้นๆ เข้าด้วยกัน

4 การถ่ายทอดความหมายของคำของบริบท โดยการ ศึกษาหน้าที่ของคำนั้น รวมทั้ง ศึกษาหน้าที่ของคำอื่นๆ ที่แวดล้อมในประโยค อีกทั้งศึกษารูปแบบการนำเสนอว่า เป็นบทสนทนา หรือบทพรรณนาโวหาร หากเป็นคำในบทสนทนา ผู้วิจัยได้คำนึงถึงบริบทของผู้พูดและผู้ฟัง หากเป็นบทพรรณนาโวหาร ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงหน้าที่ของคำนั้นๆ ในประโยค และหน้าที่ของคำอื่นๆ ที่อยู่ในรูปแบบประโยคเดียวกันนั้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการแปล การปรับบทแปล และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กระบวนการแปลที่ดีอันประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอนและวิธีการปรับบทแปลต่างมีความสำคัญ ต่อการแปล เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้แปลที่จำเป็นต้องนำขั้นตอนเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการแปล และนำวิธีการปรับบทแปลที่เหมาะสมมาใช้เพื่อให้บทแปลสามารถสื่อความหมายที่เทียบเคียงได้ กับความหมายในต้นฉบับ รวมทั้งมีการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาให้เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับการ พิจารณาของผู้แปลว่าจะนำวิธีการปรับบทแปลวิธีใดมาใช้ในงานแปลนั้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยศึกษาจากเอกสาร เพื่อทำการศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายแปลเรื่องคำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ : การถ่ายทอดลีลาการเขียน

3.2 เอกสารที่ใช้ในการวิจัย

ต้นฉบับเรื่อง "The Queen's Confession" ของ Victoria Holt ฉบับพิมพ์เดือนธันวาคม 1992 (พ.ศ. 2533) พิมพ์ที่ Fewwsett crest, New York 443 หน้า จำนวน 1 เล่ม

ฉบับแปลเรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" แปลและเรียบเรียงโดย "นิดา" ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2535 พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรพิทยา 624 หน้า จำนวน 1 เล่ม

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้นวนิยายเรื่องดังกล่าวเป็นกรณีศึกษา เนื่องจาก เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่มีเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เป็นเนื้อเรื่องและจาก ผู้เขียนได้ใช้ศิลปะการประพันธ์ในการดึงเหตุการณ์ในอดีตและภูมิหลังของตัวละครมานำเสนอได้อย่างน่าอ่าน และฉบับแปลผู้แปลก็มีความสามารถในการใช้ภาษา และมีศิลปะการใช้สำนวนลีลาเฉพาะตัว ในการนำเสนอ นวนิยายเรื่องนี้ ทำให้ฉบับแปลได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างมาก และยังเป็นผลงานเรื่องแรกที่สร้างชื่อให้กับผู้แปลเอง

3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.3.1 ข้อมูลจากเอกสาร

3.3.1.1 ศึกษาทฤษฎีการแปลและภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการแปลจากข้อเขียนของ Eugene A. Nida , J.C. Catford , Peter Newmark หอมหวล ชื่นจิตร เขวง จันทระเขตต์ สิทธิธา พินิจภูวดล และศัญฉวี สายบัว และค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิทยานิพนธ์

3.3.1.2 อ่านต้นฉบับและฉบับแปล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในด้าน การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้า กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศ และการเลือกใช้ระดับของภาษา

3.3.1.3 ตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้อีกครั้ง และแบ่งกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลในเรื่อง การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้า ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทนั้น ขึ้นอยู่กับกลวิธีที่ผู้แปลใช้ที่ปรากฏออกมาเป็นรูปแบบต่างๆ ที่ต่างไปจากต้นฉบับ โดยแบ่งออกเป็น

- 1) การจัดย่อหน้าใหม่
- 2) การเรียบเรียงความคิดใหม่ จะพิจารณา ในระดับโครงสร้างของกลุ่มประโยค (discourse) ซึ่งมีการเปลี่ยนวิธีเรียงลำดับของประโยคใหม่

3.3.1.4 ตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และแบ่งกลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศที่ผู้แปลใช้ในเรื่อง การปรับบทแปลและการเลือกใช้ระดับของภาษา ผู้วิจัยจะพิจารณาการแปลที่มีการปรับรูปแบบในการนำเสนอรวมกับการปรับบทแปล โดยการปรับบทแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศนี้จะปรากฏในรูปของ

- 1) การเพิ่มความ
- 2) การรวมความ
- 3) การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ
- 4) การไม่แปล
- 5) การปรับบทแปลระดับคำ เมื่อคำที่ใช้ในต้นฉบับไม่มีคำที่ใช้เทียบเคียงกันได้ ในภาษาฉบับแปล จัดแบ่งประเภทการปรับบทที่พบในฉบับแปลภาษาไทย ในประเด็นต่อไปนี้คือ การทับศัพท์คำ การอธิบายความเพิ่ม การรวมความ และการตัดคำหรือละคำนาม

3.3.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) ขอนหนังสือสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ส่งคุณสุภัทร สวัสดิรักษ์ บรรณาธิการอาวุโส นิตยสาร "สกุลไทย" เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยเป็นสื่อกลางในการติดต่อคุณปราศรัย รัชไชยบุญ หรือ "นิตา" นักเขียน/นักแปล ประจำนิตยสาร "สกุลไทย" เพื่อขอสัมภาษณ์และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาใช้อ้างอิงในการเขียนวิทยานิพนธ์

2) โทรศัพท์ติดต่อคุณปราศรัย รัชไชยบุญ เพื่อนัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ และได้ทำการสัมภาษณ์โดยไม่ใช้แบบสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ที่บ้านพัก เป็นการพูดคุยซักถามในเรื่อง แนวคิดและรูปแบบในการแปล วิธีการเลือกต้นฉบับสำหรับนำมาแปล รวมทั้งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานแปล และเรื่องอื่นๆ (ตัวอย่างในภาคผนวก ก) ใช้การจดบันทึกข้อความและการบันทึกเทป จากนั้นได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาถอดเทปและ

คัดเลือกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเขียนวิทยานิพนธ์ และได้ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมผ่านทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2543

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทยในแต่ละประเภทว่าผู้แปลใช้รูปแบบเช่นไร ผู้วิจัยจะใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์เพื่อหากลวิธีที่ผู้แปลเลือกใช้โดยจะพิจารณารูปแบบต่างๆที่ผู้แปลใช้ที่ต่างไปจากต้นฉบับ การวิเคราะห์การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทยในแต่ละประเภท จะพิจารณาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลของ Eugene A. Nida (1974), J.C. Catford (1982), Peter Newmark (1982) หอมหวล ชื่นจิตร (2527) เชาว จันทระเขตต์ (2528) และ สัจฉวี สายบัว (2538)

3.4.2 วิเคราะห์กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศ และการเลือกใช้ระดับของภาษาว่าผู้แปลใช้กลวิธีเช่นไร ผู้วิจัยจะใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์เพื่อหากลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้ โดยจะพิจารณากลวิธีการถ่ายทอดความหมายที่ต่างไปจากเดิม โดยอาศัยบริบทข้างเคียงเป็นเครื่องช่วย การวิเคราะห์กลวิธีการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นฉบับแปลภาษาไทย และการเลือกใช้ระดับของภาษาในแต่ละประเภท จะพิจารณาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลของ Eugene A. Nida (1974), J.C. Catford (1982), Peter Newmark (1982) หอมหวล ชื่นจิตร (2527) เชาว จันทระเขตต์ (2528) และ สัจฉวี สายบัว (2538)

3.4.3 วิเคราะห์การปรับบทที่พบในฉบับภาษาไทย ว่ามีการนำวิธีการปรับบทมาใช้ในการแปลอย่างไรบ้าง โดยพิจารณาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับบทของ Eugene A. Nida (1974), J.C. Catford (1982) หอมหวล ชื่นจิตร (2527) เชาว จันทระเขตต์ (2528) และ สัจฉวี สายบัว (2538)

บทที่ 4

การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอ การวิเคราะห์เพื่อหาการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย โดยพิจารณาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลของ Eugene A. Nida (1974), J.C. Catford (1982), Peter Newmark (1982) ทอมฮวล ชื่นจิตร (2527) เขวง จันทรเขตต์ (2528) และ สัญฉวี สายบัว (2538) ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการแปลแบบเอาความว่า การแปลแบบเอาความเป็นการแปลที่เน้นความเข้าใจในความหมาย และสามารถเปลี่ยนรูปแบบให้ต่างจากต้นฉบับ หรือการเรียงลำดับความคิดที่ต่างไปจากเดิม แต่ไม่เปลี่ยนแปลงโครงเรื่อง ตัวละคร สถานที่ ผู้แปลจะรักษาความคิดซึ่งเป็นสาระสำคัญของเรื่องรวมทั้งจินตนาการของผู้แต่งไว้ แต่จะใช้วิธีเรียบเรียงถ้อยคำให้สละสลวยมีลักษณะเป็นสำนวนไทย มีการเพิ่มเติมขยายความ ตัดทอน หรือเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สับสนอันเนื่องมาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน

ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความในการแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" การที่ผู้แปลได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่ต่างไปจากต้นฉบับ มีการเรียบเรียงความหมายให้ไพเราะ มีการเขียนใหม่ให้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านที่เป็นรสชาติบรรยากาศของต้นฉบับ และใช้ภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติ ถือว่าเป็นท่วงทำนอง (style) ของนักแปล

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลได้ใช้การแปลที่เป็นแบบเอาความ มีการใช้กลวิธีในการถ่ายทอดลีลาการเขียนที่มีรูปแบบที่ต่างไปจากเดิม การวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าในการแปลแบบเอาความที่พบในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" มีดังนี้

4.1 การจัดย่อหน้าใหม่

4.2 การเรียบเรียงความคิดใหม่

แสดงรายละเอียดในแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

4.1 การจัดย่อหน้าใหม่

การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย โดยการ “จัดย่อหน้าใหม่” ทำให้ข้อเขียนที่จัดย่อหน้าใหม่มีความเป็นระเบียบ ผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องราวได้สะดวกและเข้าใจเรื่องได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนต้นฉบับ ซึ่งผู้เขียนได้ใช้ตัวดำเนินเรื่องคือ พระนางมารี อังตัวแนตต์ เป็นตัวเล่าเรื่องต่างๆที่ผ่านพบมาเกี่ยวกับชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะต่างๆ ดังนั้น ผู้แปลจึงเล่าเรื่องโดยผ่านตัวดำเนินเรื่องทั้งหมด มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนอที่ต่างจากต้นฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 การจัดย่อหน้าใหม่จากหลายย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียว

เมื่อต้นฉบับมีย่อหน้าย่อยหลายย่อหน้า ผู้แปลจะกำหนดขนาดของย่อหน้าเองไม่ทำตามรูปแบบของต้นฉบับและในย่อหน้านั้นจะลำดับความคิด เนื้อหาสาระ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน มีการเพิ่มความและปรับเปลี่ยนบทจากบทสนทนาหรือย่อหน้าย่อยๆมาเป็นย่อหน้าเดียว ดังตัวอย่างที่ 1 – 6

ผู้วิจัยใส่ “หมายเลข” ไว้หน้าย่อหน้าของต้นฉบับเป็นการบอกลำดับของแต่ละย่อหน้า และข้อความที่เป็นตัวหนาในบทแปลเป็นส่วนที่เพิ่มเข้ามาเพื่อขยายความ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 : หลังจากพิธีเสกสมรส เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ รู้สึกเป็นกังวลและคิดว่าพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ไม่ทรงโปรดพระองค์มากนัก จึงรู้สึกวิตกกังวลเป็นอันมาก

(1) the aunts had been kind to me ; they had implied they wanted to be my friends , so when I had an invitation to visit Madame Adelaide during that day , I gladly accepted it.

(2) when I reached her apartment , she embraced me warmly ; then she held me at arms' length and said : "Berry 's wife !" and went off into titters of laughter. She said : "I will summon Victoire , whose apartments adjoin these ; she will send for Sophie and we will have a cozy party...the four of us , eh ?"

(3) I noticed a young woman sitting at a small table , a book before her. I smiled at her. I thought her extremely dowdy , yet I took an immediate linking to her. Seeing herself noticed , she immediately rose and dropped a curtsy , flushing a little.

(4) "This is our lectrice , Jeanne Louise Henriette Genet ," said Madame

Adelaide. "She is a good reader and we are pleased with her." (P.61)

ในขณะที่ฉันกอดกอดอยู่ ณ นั้น สมเด็จพระเจ้าองค์ใหญ่ก็ทรงส่งข่าวมาว่าอยากจะให้ฉันไปเฝ้าด้วยบ่อยๆ และฉันก็ทำตามพระประสงค์ ครั้งแรกที่ฉันไปเฝ้าเจ้าหญิงแอดเดอโลด ที่ห้องชุดของท่านนั้น ท่านประทับอยู่องค์เดียวกับพวกนางกำนัล ท่านว่าได้รับสั่งให้พระชนินุชาทั้งสองพระองค์มาเฝ้าพร้อมกันแล้ว ฉันสังเกตเห็นสตรีสาวร่างเล็กผู้หนึ่ง นั่งอยู่ที่โต๊ะหนังสือตัวหนึ่งที่มุมห้อง เมื่อเห็นฉันมอง เจ้าหล่อนก็ลุกขึ้นคำนับอย่างเรียบร้อย สมเด็จพระเจ้าทรงอธิบายว่าสตรีผู้นี้ชื่อ จินน์ หลุยส์ อองเรียต เกอเนต์ มีหน้าที่อ่านหนังสือถวายทุกวัน ฉันหันไปยิ้มกับเธออย่างมีไมตรี และเธอก็เพียงก้มหน้าลงอย่างขลาดอาย

(น.97)

ในต้นฉบับข้อหน้าที่ (1) – (4) เป็นการพูดถึงการที่เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์แวมมาคุยกับสมเด็จพระเจ้าองค์ใหญ่ และได้พบกับ จินน์ หลุยส์ อองเรียต เกอเนต์ ที่ทรงถูกชะตาทันทีเมื่อแรกพบ ซึ่งผู้แปลใช้วิธีการเขียนโดยรวมเป็นข้อหน้าเดียวในบทแปล ในข้อความที่เป็นตัวหนา "ในขณะที่ฉันกอดกอดอยู่ ณ นั้น" เป็นการเพิ่มความโดยพิจารณาบริบทเข้าร่วมในการพิจารณา และสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้น

ตัวอย่างที่ 2 : เมื่อทูลกระหม่อมปู่สวรรคต พระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่ทรงมีราชกิจมากมายและไม่ยอมให้พระนางมารี อังตัวเนตต์มีเสียงในกิจการบ้านเมืองอย่างที่พระนางมารี อังตัวเนตต์คาดหวังไว้

(1) They were busy days at Choisy , particularly for Louis. He had put on new stature , was more dignified and , although modest , he had the air of a King. He was so earnestly eager to do what he believed to be right , so deeply conscious of his great responsibility.

(2) I wish that I had been cleverer so that I could have been of some use to him ; but I had immediately think of the Duc de Choiseul , who should be recalled. He had been a friend of mine and a friend of Austria and I was certain that my mother would wish me to use my influence with my husband to have him brought back.

(3) It was indeed a new man I discovered at Choisy for when I mentioned the Duc de Choiseul, a stubborn expression crossed his face. "I never cared for

the fellow,” he said.

“He was responsible for making our marriage.”

He smiled at me tenderly. “That would have come about without him.”

“He is very clever , I have heard.”

“My father did not like him. There was a rumor that he was involved in his death.”

“Involved in your father’s death , Louis ? But how ?”

“He poisoned him.”

“You can’t believe that ! Not of Monsieur de Choiseul !”

“At least he failed in his duty to my father.” He smiled at me.

“You should not concern yourself with these matters.”

“I want to help you , Louis.”

(P.136)

วันแรกที่ชีวิตผ่านไปอย่างรีบร้อน หลุยส์ทรงมีภารกิจยุ่งยากมากมายหลายอย่าง ตั้งพระทัยปฏิบัติอย่างดีขี้งและอย่างรวดเร็ว รู้สึกว่าทรงกระหายที่จะได้เริ่มรับพระราช ภาวะทั้งสิ้นทั้งปวงอย่างแน่นหนาและจริงจัง ฉันกลัดกลุ้มเพราะไม่รู้ว่าตัวเองจะเริ่มต้นกับ ตำแหน่งใหม่นี้ได้อย่างไร อยากจะฉลาดรอบรู้กว่าที่เป็นอยู่บัดนี้ เพื่อจะได้มีโอกาสช่วยราช การบ้าง แต่ก็รู้ว่ายังหาควรก้าวภายในขณะนี้ ฉันบอกตัวเองว่าจะต้องรอจังหวะให้ถูก ต้อง อย่างไรก็ตาม ใจนี้ก็ไปถึงท่านดยุคแห่งซัวเชิล สหายเก่าแก่ทันที ว่าท่านผู้นี้คงจะ ช่วยหลุยส์ได้เป็นอย่างมาก แต่เมื่อฉันทูลข้อคิดเห็นนี้ต่อหลุยส์ ทันใด ฉันก็ได้พบพระเจ้า แผ่นดินองค์ใหม่แห่งราชบัลลังก์ ด้วยว่าเธอปฏิบัติเสวยอย่างหนักแน่น และไม่ทรงฟังคำชี้แจง ของฉันต่อไปอีกด้วย และเมื่อฉันรุกรเ้า เธอก็เลยทรงเล่าว่าพระชนกของเธอเอง ก็ไม่ โปรดปรานรัฐบุรุษผู้นี้ และต่อมาก็มีข่าวว่าท่านดยุคมีมลทินเกี่ยวกับการสิ้นพระชนม์อย่าง ไม่เปิดเผยของพระชนกอีกด้วย

(น.184)

ในต้นฉบับย่อหน้าที่ (2) ไม่ได้บรรยายรายละเอียดว่า ท่านดยุคแห่งซัวเชิลเป็นสหายสนิทของพระ นางมารี อังตัวเนตต์และเป็นคนของประเทศออสเตรียอีกทั้งยังเป็นคนที่สมเด็จพระแม่ไวย่างพระทัยที่ ต้องการให้พระนางมารี อังตัวเนตต์ชักนำท่านดยุคแห่งซัวเชิลนี้เข้ามามีอำนาจทางการเมืองเหมือน เดิม แต่ผู้แปลใช้คำ "สหายเก่าแก่" แทน และยังปรับเปลี่ยนรูปแบบการแปลที่ต่างจากต้นฉบับใน ย่อหน้าที่ (3) ซึ่งย่อหน้าที่ (3) ของต้นฉบับเป็นข้อความที่มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว ผู้แปล ไม่แปลเป็นบทสนทนาเหมือนกับต้นฉบับ และมีได้มีการขึ้นย่อหน้าใหม่เหมือนกับต้นฉบับ แต่ใช้

วิธีการเขียนเป็นย่อหน้าเดียวเมื่อความนั้นต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะเป็นการพูดถึงความไม่ไว้
วางใจท่านดยุคแห่งซัวเซิล และไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนหรือใจความสำคัญหายไป และข้อความ
ที่เป็นตัวหนา “แต่ก็รู้ตัวว่ายังหาควรก้าวภายในขณะนี้ ฉันบอกตัวเองว่าจะต้องรอจังหวะให้ถูกต้อง
อย่างไรก็ตาม” และ “ฉันก็ได้พบพระเจ้าแผ่นดินองค์ใหม่แห่งราชบัลลังก์” เป็นการเพิ่มความ
เพื่อขยายความให้ชัดเจน

ตัวอย่างที่ 3 : แมร์ซีแนะนำให้พระบรมราชวงศ์ทุกพระองค์เสด็จหนีไปจากแวร์ซายส์

Mercy came to see me. How grave he was these days. And how avidly I
listened to every word he uttered. He told me that he believed it was folly for
the King to stay at Versailles. Axel was telling me this too very time we met.
He wanted us to escape. He assured me that we were living in perpetual danger.

"On the eastern frontier at Metz," said Mercy, "the Marguis de Berville
has twenty - five to thirty thousand men. They are loyalists whom he has taught
to despise the *cannaille*. They would fight for their King and their Queen. The
King should be persuaded to leave for Metz without delay." (P.336 - 337)

เคานต์แมร์ซีมาพบฉันในวันหนึ่งที่ตริอานอง และบอกสั้นๆว่าฉันควรจะจัดการ
ให้พระเจ้าอยู่หัวและเจ้าฟ้าทั้งสองพระองค์ได้หลบหนีไปจากแวร์ซายส์ เขายืนยันว่าเมือง
ซายแดนแห่งหนึ่งคือ เมืองเมตซ์นั้นยังสงบเงียบอยู่ และท่านมาร์ควิสแห่งบัวญู ผู้ว่าราช
การเมืองนั้นมีทหารที่ล้วนแต่จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ถึงสามหมื่นคน อันเป็นจำนวน
มากพอที่จะถวายเป็นประกันกว่าจะเสด็จไปพ้นจากฝรั่งเศส (น.461)

ตัวอย่างที่ 4 : การสนทนาของพระนางมารี อังตัวแนตต์ กับแอกเซล และแอกเซลได้วางแผน
ให้พระเจ้าหลุยส์และพระนางมารี อังตัวแนตต์เสด็จหนีออกจากปารีส

...He was staying with a friend in Paris who was ready to take the risk
of helping him.

"As soon as it was dark," he said, "I came to the palace. I still had the
key and found the door unguarded, so I came to you."

"They know you helped us to escape. This is madness."

It has --- a divine sort of madness ; and I could not help but rejoice that he had come.

Axel stayed with me all that night and the next day. On the evening of that day I asked Louis to come to my apartment , as an old friend wished to see him.

When Louis arrived , Axel eagerly told him of plans he had made for another escape.

"We should learn by the mistakes of the last ," he said. "This time we should succeed."

Louis shook his head. "It is impossible." (P.403-404)

บัดนี้ เขาพักอยู่กับสหายคนหนึ่งในปารีสนั่นเอง เป็นชนชาติเดียวกับเขา และยินดีช่วยเหลือทุกประการ ไม่ว่าเขาจะต้องการอะไร ดังนั้น ทุกคำคืน พอดึกสักหน่อย แอ็กเซลก็ลอบเข้ามาหาฉันในห้องโดยไม่มีใครสงสัย จนกระทั่งวันหนึ่ง ฉันจึงทูลเชิญเสด็จให้พระเจ้าอยู่หัวเข้ามาพบกับเขา แอ็กเซลกราบบังคมทูลทันทิว่าเขามีแผนการเตรียมไว้พร้อมแล้ว ความบกพร่องในครั้งก่อนเป็นบทเรียนที่ดีที่จะช่วยให้งานครั้งนี้สำเร็จ แต่พระเจ้าอยู่หัวสิ้นพระเสียร ไม่ทรงเห็นด้วย (น.564)

ตัวอย่างที่ 5 : ข่าวความเคลื่อนไหวของประชาชนชาวปารีส

September came. The weather was still warm. News had come to Paris that the Prussians and Austrians were advancing. The mob came into the street. They were shouting that soon my relations would be in Paris , and they would murder the people whom they would say had ill - treated the Queen.

I heard shouts of "*L' Autrichieme a La lanterne !*"

The tocsins were ringing.

We kept in one room , the whole family. Our great desire was to be together in disaster.

"It may be ," said the King , "that the Duke of Brunswick has already reached Paris. In which case we can expect to be free very shortly." (P.419)

กันยายน...อากาศเริ่มอบอุ่นสบาย แต่ข่าวที่เราได้รับกลับทำความร้อนใจให้ นั่น

คือข่าวที่ออสตรีและปรัสเซียกำลังร่วมกันผนึกกำลังที่จะโจมตีฝรั่งเศส พวก "กองทัพประชาชน" เริ่มบทบาทอีกครั้งหนึ่งโดยการเดินขบวนไปตามท้องถนนบริเวณรัฐสภา ตะโกนว่าฉันคงกำลังเตรียมตัวต้อนรับหลานชายที่กำลังตราทัพเข้ามาบุกยึดพวกฝรั่งเศส เสียงร้องเรียกให้นำตัวฉันไปสำเร็จโทษ ดังอยู่ไม่ขาดระยะ พวกเราทั้งหมดเข้ามาอยู่รวมกันในห้องโถงกลาง พระเจ้าอยู่หัวทรงคาดว่าคุณแห่งบรันสวิคคงกำลังหาทางมาช่วยเหลือเรา ทรงปลอบฉันว่าเราคงได้เป็นอิสระในไม่ช้านัก (น.507)

ตัวอย่างที่ 6 : คำพิพากษาของเจ้าชายออร์เลอ็องส์ที่ให้โทษประหารแก่พระเจ้าหลุยส์ที่ 16

He was deeply moved when he told us that among his judges had been his cousin Orleans.

"But for my cousin," he said, "I should not have been condemned to die. His was the casting vote." He was puzzled, unable to understand why the cousin who had been brought up close to him should suddenly hate him so much that he wanted him to die.

"I always hate him," I said. "I knew he was an enemy from the first"

But my husband laid his hand gently over mine and he was imploring me not to hate, to try to resign myself. He knew well my proud spirit, but there was one thing I had learned : if when my time came I could face death as courageously as he was facing his, I should be blessed. (P.423 - 424)

เจ้าชายแห่งออร์เลอ็องส์เองที่เคียว ที่ระบุนโทษพระองค์ถึงประหาร ซึ่งทั้งนี้ทำให้ไม่ทรงเข้าพระทัยเลยว่าเหตุไฉนพระญาติที่ถูกเลี้ยงดูมาอย่างใกล้ชิดถึงปานนี้ จะทรงจงเกลียดจงชังพระองค์ถึงเสนอโทษประหารชีวิต สำหรับตัวฉันเองนั้นไม่ประหลาดใจเลย ด้วยรู้แน่ว่าแต่ไหนแต่ไรแล้วว่าเจ้าชายองค์นี้ทรงเกลียดชังเราทั้งสองอย่างลึกซึ้ง เมื่อฉันกราบทูลถึงความรู้สึกที่มีต่อออร์เลอ็องส์ ก็กลับทรงปลอบโยน และสั่งสอนให้รู้จักอดทน ให้รู้จักเผชิญหน้ากับความทุกข์ยากอย่างกล้าหาญ เช่นเดียวกับที่พระองค์เองทรงปฏิบัติอยู่บัดนี้ (น.595)

จากตัวอย่างที่ 3-6 พบว่า ในต้นฉบับจะมีข้อความที่มีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว ดังนี้

ในตัวอย่างที่ 3 แมรี่ชีแนะนำให้พระบรมราชวงศ์ทุกพระองค์เสด็จหนีไปยังเมืองชายแดน

และข้อความที่เป็นตัวหนา “อันเป็นจำนวนมากพอที่จะถวายอารักขาจนกว่าจะเสด็จไปพ้นจากฝรั่งเศส” เป็นการเพิ่มความ

ในตัวอย่างที่ 4 เป็นการสนทนาของพระนางมารี อังตัวแนตต์ กับแอกเซล ถ้ามถึงเรื่องราวต่างๆระหว่างที่แอกเซลหายไปเสียนาน

ในตัวอย่างที่ 5 เป็นข่าวความเคลื่อนไหวของประชาชนชาวปารีส เหตุการณ์บ้านเมืองที่กำลังคุกรุ่น

ในตัวอย่างที่ 6 คำพิพากษาของเจ้าชายออร์เลอ็องส์ที่ให้โทษประหารแก่พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 เป็นต้น พอมาเป็นบทแปลผู้แปลได้รวมบทสนทนาที่เป็นย่อหน้าย่อยๆหลายย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียว และความต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน

4.1.2 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า

การวิเคราะห์การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า ผู้แปลได้มีการปรับรูปแบบในการนำเสนอที่ต่างไปจากต้นฉบับ เป็นการปรุงแต่งเรื่องของผู้แปลเพื่อสร้างรสชาติบรรยากาศ และทำให้บทแปลมีชีวิตชีวน่าอ่านมากขึ้น ดังนี้

4.1.2.1 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า โดยไม่มีการเพิ่มบทสนทนาในบทแปล

เมื่อต้นฉบับเป็นข้อความยาวๆ ผู้แปลใช้วิธีแยกความออกเป็นหลายย่อหน้าเพื่อมิให้ข้อความที่แปลนั้นยาวเกินไป ในแต่ละย่อหน้ามีลำดับความคิด เนื้อหาสาระและรายละเอียดที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความเดียว และจัดลำดับเรื่องเช่นเดียวกับต้นฉบับ ดังตัวอย่างที่ 7-9

ตัวอย่างที่ 7 : พระราชพิธีส่งมอบตัวเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ข้ามเขตต่อแดนออสเตรียกับฝรั่งเศส

I was shivering as they dressed me in my French clothes , but I could not help noticing that they were finer than anything I had had in Austria and this lifted my spirits. Clothes meant a great deal to me and I never lost my excitement for a new material , a new fashion or a diamond. When I was dressed, I was taken to the Prince Starhemberg , who was waiting for me; He held my hand firmly and led me into the hall which formed the center of this

building. It seemed large after the little antechamber and in the center was a table which was covered with a crimson velvet cloth. Prince Starhemburg referred to this room as the Salon de Remise, and he pointed out that the table symbolized the frontier between my old country and my new. The walls of the room were hung with tapestries which were beautiful, through the scenes depicted on them were horrible, for they represented the story of Jason and Medea. I found my eyes straying to them during the short ceremony and when I should have been listening to what was being said, I was thinking of Jason's murdered children and the Furies' flaming chariot. Years later I heard that, before the ceremony, the poet Goethe, then a young law student at the Strasbourg University, had come to look at the hall and had expressed his horror at the tapestries, adding that he could not believe anyone could have put them where a young bride was to enter her husband's country. They were pictures, he said, of "the most horrible marriage that could be imagined." People would see that as an omen, too. (P.36-37)

ฉันรู้สึกตัวสิ้นระริก เมื่อพวกเขาช่วยกันสวมเสื้อผ้าใหม่ให้ ถึงกระนั้นก็รู้สึกถึงความสวยงามของมันไม่ได้ เสื้อผ้า เครื่องเพชร และอาภรณ์ต่างๆ เป็นจุดอ่อนของฉัน ในกาลต่อมา เพราะฉันอดใจในสิ่งเข้าขวนนี้มิได้เลย

พอแต่งตัวเสร็จ เขาก็พาฉันไปหาเจ้าชายสตาร์เฮมเบิร์กซึ่งประทับคอยอยู่หน้าห้องแต่งตัวนี้ เจ้าชายจึงฉันเดินไปจนถึงห้องโถงใหญ่ซึ่งเป็นใจกลางของปราสาท ที่นั่น ตรงกลางห้องพอดีมีโต๊ะใหญ่งดงาม คลุมด้วยผ้ากำมะหยี่สีแดงเข้มตั้งอยู่ เจ้าชายทรงชี้แจงว่า โต๊ะตัวนี้เป็นจุดศูนย์แบ่งระหว่างสองแผ่นดิน ในห้องโถงนี้ตกแต่งงดงามมาก โดยเฉพาะบนฝาผนังกว้างใหญ่โดยรอบนั้น มีผ้าปักแบบทะเลทรายอันงามวิจิตร เป็นรูปภาพบรรยายเรื่องของเจสันและเมเดียโดยตลอด

ขณะที่พวกคนสำคัญเริ่มทำพิธีตามประเพณีกันอยู่ ฉันก็อดไม่ได้ที่จะเหลือบตามองภาพเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพที่เจสันกำลังทำการฆาตกรรมลูกๆของเขาอยู่ แล้วก็อดที่จะรู้สึกสยดสยองไม่ได้ หลายปีต่อมา ฉันได้ทราบว่าหากวิเคอเต้ ในขณะที่ยังเป็นเพียงนักศึกษามหาวิทยาลัยสตราสเบิร์ก ได้เดินทางมายังปราสาทแห่งนี้ และต่อมาได้บันทึกไว้ในงานชิ้นหนึ่งของเขาว่า

"น่าประหลาดใจนัก ที่มีผู้คิดเอาภาพนาสยดสยองเช่นนี้มาประดับในห้องที่ใช้

สำหรับต้อนรับเจ้าสาวที่ทรงโฉมงดงามและเขาวัวยังนักเช่น มารี อังตัวแนตต์" (น.62-63)

ตัวอย่างที่ 8 : หลังจากตัดสินโทษบุคคลต่างๆอย่าง จีนน์ ลามือตต์ วาลัวส์ ในคดีสร้อยเพชรแล้ว ก็ตาม แต่ก็ยังมีเรื่องร้ายๆเกี่ยวกับพระนางมารี อังตัวแนตต์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้พระนางเริ่มเบื่อหน่าย และเต็มไปด้วยความวิตกกังวล

The libels about me grew wilder and they were everywhere. Pictures of me were stuck on the walls of Paris buildings and in all of them I was depicted wearing the diamond necklace. the story was that it was in my jewel box ; that I had made a scapegoat of poor Madame de la Motte. If ever I rode out , I was given sullen looks and silence. I thought often of my first visit to Paris when Monsieur de Brissac had told me that two hundred thousand Frenchmen were in love with me. how different it was now ! Where had I gone wrong ? I had been extravagant , careless , I knew, but I had never been vicious. before my friends the Polignacs had urged me to interfere in the giving of appointments , I had kept aloof from state affairs. But I had to admit that my desire to please them had caused me to interfere. Strangely enough , my husband , who was a shrewd man in many ways , seemed to trust my judgment. I think he was bemused because of the admiration my appearance excited in others , and yet I was not a promiscuous woman. I had been a faithful wife, which was something which could be said for few women at the Court of France. I was a romantic ; the sensations I craved were for continual excitement , the daring escapade , the preliminaries of love - making , flirtation---I was a coquette by nature---but I had no deep sexual desires which must be gratified at all costs. Perhaps that early initiation which had been so frustratingly humiliating had had its effect upon me. Although I had always been surrounded by an admiring group of men and women who professed passionate friendships for me , these relationships had never been physical. I did not desire that. the very idea would have been repulsive to me. My life must be rather like a Watteau painting -- charming , delicately romantic. But how could the people understand this ? And my conduct was such as to give credence to the terrible stories of sexual orgies which were attached to

Copyright by Mahidol University

my name. The King, however, preserved a reverence for me. I had been patient with his inadequacies, I had shared those humiliating attempts over a number of years and never complained to him nor blamed him, now I shared his triumphs. His manhood had been vindicated and I had played a very large part in the vindication. Therefore he wished to please me. and when I them, even though his common sense might have told him it would have been wise to do so.

(P.296-297)

บรรดารูปเขียนของฉันที่ติดตั้งอยู่ตามสถานที่สำคัญๆของราชการ จะมีจิตรกรผู้ไม่ปรากฏนามมาเสริมแต่งรูปเหล่านั้น เขาพากันเขียนรูปสร้อยเพชรเส้นมหีมา ส่องแสงแพรวพราวอยู่รอบคออันเปล่าเปลือย มีคำเล่าลือทั่วไปว่าสร้อยเส้นสำคัญนี้ถูกซ่อนไว้บนหีบเครื่องเพชรของฉันในพระมหาราชวัง

มาดามลามืออดด์ วาลัวส์ กลายเป็นที่กล่าวขวัญถึงในฐานะวีรสตรีผู้เป็นแพะรับบาปแทนพระราชินี ครั้งใดที่ฉันปรากฏกายขึ้นในที่ชุมชน... ก็มักจะได้รับการแสดงความเคารพอย่างมีนชาและห่างเหิน ฉันมักจะครุ่นคำนึงถึงการเยือนปารีสในครั้งแรกอยู่เนืองๆ นึกถึงคำของท่านนายกเทศมนตรี นครปารีส ที่กล่าวว่ามหาชนจำนวนแสนพากันรักใคร่บูชาฉัน บัดนี้เล่า ฉันทำผิดอะไรใหญ่หลวงนักหรือ พวกเขาจึงพากันหมางเมินเช่นนี้ ฉันไม่ปฏิเสธว่าครั้งหนึ่ง...ฉันเคยกระทำการหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่เป็นเวลาไร้สติปัญญา แต่ฉันก็รู้ตัวแล้ว และกำลังพยายามแก้ไขสิ่งเหล่านั้นให้สิ้นไป แต่เรื่องดังนี้จำเป็นต้องใช้เวลาและความเหมาะสม เช่นเรื่องการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในราชสำนัก เป็นต้น

กาเบรียล เดอ โปลินญัก เคยแนะนำฉันว่าควรจะออกงานเสียบ้างบางครั้ง...แต่ฉันเฉยเสีย มิได้บอกให้ใครทราบถึงความคิดอันขุ่นข้อง จนทำให้ฉันไม่ประสงค์จะฝืนใจตัวเองให้แข่งขันกับงานรื่นเริงต่างๆ

ความจริงรักภักดีต่อพระราชสวามีของฉันยังมีอยู่เต็มเปี่ยมและพระองค์ก็ทรงตระหนักในความจริงข้อนี้ ดังนั้น จึงไม่เคยทรงแสดงความไม่พอพระทัยในจริยวัตรของฉัน ไม่ว่าจะต้องการกระทำตนอย่างไร ก็มีเคยคัดค้านหรือกริ้วกราด เคยโปรดปรานรักใคร่อย่างไรก็คงเป็นอย่างนั้นสม่ำเสมอ จนฉันตื่นตันใจบ่อยๆที่ตนเองถวายความสำราญไม่เพียงพอ

จริงอยู่ ครั้งหนึ่ง...ฉันเคยเป็นหญิงสาวสวย อารมณ์อันร้อนแรงของครุณีทำให้ไม่หาความรักอันหวานซึ้ง ฉันเคยลอง "เล่นรัก" กับหนุ่มๆรูปงามเพียงเพื่อความสำราญชั่วครู่ยาม และใครๆก็ประมาณว่าฉันคือหญิงที่มีธรรมชาติเจ้าชู้ ใฝ่หาความสุขตามใจปรารถนาอยู่ไม่

เว้นแต่ละวัน แต่บัดนี้ ความรู้สึกในเชิงพิศวาสไม่เคยปรากฏขึ้นกับตัวฉันเลย จนกระทั่งกับพระราชสวามี ฉันก็เขียนหาเสียบ่อยๆ (น.397-398)

ตัวอย่างที่ 9 : เมื่อได้ข่าวพวกปฏิวัติกำลังเดินขบวนจะบุกมายังแวร์ซายส์ พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งให้เสนาบดี รัฐบุรุษ และข้าราชการบริพารที่ยังคงอยู่ในแวร์ซายส์เข้าเฝ้าร่วมกันประชุมทันที

Saint - Priest immediately called a conference of the loyal ministers who remained. Immediate action was needed , he said. The bridges of the Saine should be guarded by the Flandeus regiment ; Saint - Cloud and Neuilly should be hold. The Queen and the royal family should be sent to Rambouillet , and the Royal family should be sent to Rambouillet , and the King with a strong force of Guards should ride out to meet the marchers. With a thousand horse and armed soldiers he could order the mob to retire , and if they refused , there would be no alternative but to open fire. (P.343)

แกนต๋แซงปรีสตั้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า --- ขอให้กองทหารราชองครักษ์ชาติให้ความคุ้มครององค์สมเด็จพระบรมราชินีและเจ้าหญิงทั้งสองพระองค์ และผู้ตามเสด็จที่จะหลบหนีออกจากด้านหลังของพระมหาราชวัง เพื่อมุ่งตรงไปยังรัมนูเยในขณะทีพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ โดยทรงม้าพระที่นั่งออกไปเผชิญหน้ากับพวกบ้าเลือดทางด้านหน้า

กองทหารม้ารักษาพระองค์จำนวนพัน พร้อมด้วยอาวุธครบมือ อาจจะปราบขบวนผู้ก่อการร้ายให้ถอยกลับไปได้โดยไม่ยากนัก (น.468 - 469)

จากตัวอย่างที่ 7 - 9 ต้นฉบับจะมีย่อหน้าเดียวที่มีขนาดยาวมาก ผู้แปล แยกความในต้นฉบับออกเป็นย่อหน้าย่อยๆ 4 ย่อหน้าในตัวอย่างที่ 7 และ 5 ย่อหน้าในตัวอย่างที่ 8 และ 2 ย่อหน้าในตัวอย่างที่ 9 ตามลำดับ เพื่อมิให้บทแปลที่ได้มีขนาดยาวเกินไป แต่ละย่อหน้ามีลำดับความคิด เนื้อหาสาระ และรายละเอียด ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความเดียว ทำให้ติดตามเนื้อเรื่องได้ง่ายไม่สับสน และจัดลำดับเรื่องเช่นเดียวกับต้นฉบับ

4.1.2.2 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า และเพิ่มบทพูดเข้ามาในบทแปล

ผู้แปลใช้วิธีแยกความจากย่อหน้าเดียวออกเป็นย่อหน้าย่อยๆ มีการเพิ่มความรวมทั้งปรับเปลี่ยนบทจากบทพูดของตัวละครตัวเดียวมาเป็นบทสนทนา หรือเพิ่มบทพูดเข้าไปในบทบรรยาย

โดยไม่แปลเป็นย่อหน้าเดียวยาวๆอย่างต้นฉบับ การเพิ่มบทพูดหรือบทสนทนาเข้ามาในบทแปล จะเหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ในขณะนั้น โดยที่ความหมายทางด้านเนื้อหาของต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล เป็นการปรุงแต่งเรื่องของผู้แปลเพื่อให้ได้รสชาติบรรยากาศ และทำให้บทแปลน่าสนใจ มีชีวิตชีวาน่าอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่ทำให้บทแปลนั้นไม่น่าเบื่อเกินไป ดังตัวอย่างที่ 10 – 14

ตัวอย่างที่ 10 : เจ้าชายโปรวองซ์และพระชายา เจ้าชายอาร์ตวลส์และพระชายา รวมทั้งเจ้าชายรัชทายาทและฉันรวมตัวกันอยู่ในห้องของเจ้าชายโปรวองซ์ ขณะที่เจ้าชายรัชทายาทและเจ้าชายโปรวองซ์กำลังชื่นชมความงามของเครื่องลายครามอยู่นั้น เจ้าชายรัชทายาทเผชิญท่าเครื่องลายครามตกแตก ทำให้เจ้าชายโปรวองซ์ถูแก็ทโตะสะ ใช้กำลังเข้าทำร้ายเจ้าชายรัชทายาททันที ฝ่ายเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์รีบทยานเข้าไปห้าม จึงถูกเศษกระเบื้องบาดที่มือ

They were both rather sheepish , ashamed to have given way to their temper over such a matter. My husband apologized for his clumsiness and Provence for his display of temper. But their wives whispered together and they implied that I had been only eager to draw attention to myself by pretending to be so concerned and rushing in and getting scratched. (P.111)

เจ้าชายทั้งสองพักตร์เผือดไปด้วยทรงระอา และต่างก็พริ้งขำโทษฉัน โปรวองซ์ยอมรับผิดว่าเธอถูแก็ทโตะสะและสัญญาว่าจะไม่มีเหตุการณ์ดังนี้เกิดขึ้นอีก

ฉันหันกลับไปหาเจ้าหญิง...สะใภ้ทั้งสอง เห็นแวตดาเย็นชาเยาะเย้ย ก่อนที่จะพร้อมกันถวายนับฉันและออกไป พอกลับกายไปไม่กี่วินาที ฉันก็ได้ยินเสียงซุบซิบอย่างจริงจัง

"ทำเป็นนางเอก...อยากจะทำให้ใครๆเขาสงสาร...โธ เจ็บจนเลือดออก..."

(น.156 - 157)

ในบทแปล พระชายาทั้งสองเอ่ยวาจาประชดประชันพระนางมารี อังตัวเนตต์ ซึ่งผู้แปลเพิ่มความเข้ามาในบทแปล โดยพิจารณาจากบริบทของต้นฉบับ ดังข้อความ But their wives whispered together and they implied that I had been only eager to draw attention to myself by pretending to be so concerned and rushing in and getting scratched.

ตัวอย่างที่ 11 : พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ได้พระราชทานของขวัญชิ้นแรกให้แก่พระราชินีภายหลังเสกสมรส ตามพระราชประเพณีที่พระเจ้าแผ่นดินจะต้องพระราชทานของขวัญให้แก่พระราชินี สิ่งที่ประทานให้คือ พระตำหนักตริอานอง สิ่งแรกที่พระราชินีประสงค์ที่จะกระทำเมื่อได้รับพระราชทานพระตำหนัก นั่นคือ กำหนดให้พระตำหนักตริอานองเป็นที่ส่วนพระองค์และว่างเว้นจากขนบธรรมเนียมประเพณีอันเคร่งครัด และห่างไกลจากผู้ที่ยกยอชมเรื่องพระจริยวัตรต่างๆ

"...He began to chuckle quietly , as he often did at my wild enthusiasm. So it is call mine !" I cried. "I may do as I like there ? There I can live a simple peasant. I'll tell you one thing , Louis , there is one guest who will not be invite there. It is etiquette. That may remain behind in Versailles." (P.149)

"นี่เป็นของหญิงจริงๆนะเพคะ หญิงทำอะไรก็ได้ทั้งหมดเลยใช่ไหม" เธอพยักพระพักตร์

"ถ้ายังงั้นคนแรกที่จะไม่ได้รับเชิญจากหญิงคือใคร ทรงทาสีเพคะ"

"ท่านผู้หญิง "ชนบราษประเพณี" ของหญิงนะสิ"

รับสั่งดักคอดฉันอย่างถูกต้องตรงเผงจนฉันอดหัวเราะไม่ได้

"ถูกต้องเพคะ ท่านผู้หญิงคนนี้จะอยู่แต่ที่แวร์ซายส์...หญิงจะไม่ยอมให้มายุ่งเกี่ยวกับหญิงที่พระตำหนักน้อยเป็นอันขาด" (น.203)

ต้นฉบับเป็นคำพูดของพระนางมารี อังตัวเนตต์เพียงพระองค์เดียว แต่ในบทแปลจะเป็นการสนทนากับพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ทำให้บทแปลน่าอ่าน น่าสนใจและมีชีวิตชีวามากขึ้น

ตัวอย่างที่ 12

He would return from these trips a little bespattered by the Paris mud but pleased with his journeys (P.191-192)

บางครั้ง...เธอเสด็จกลับมาแวร์ซายส์ด้วยโคลนเลนเต็มตัวพระองค์ และทรงพระสรวลร่าเริงเมื่อรับสั่งว่า

"ปารีสนี้สนุกดีทุกอย่าง เว้นเสียแต่โคลนเยอะจิง" (น.277)

ผู้แปลเพิ่มความเป็นการขยายความให้ชัดเจนว่า เธอยินดีที่จะเสด็จไปทั่วกรุงปารีสโดยไม่รังเกียจความสกปรกของโคลนตมเลย โดยพิจารณาจากต้นฉบับที่เขียนบรรยายเหตุการณ์ไว้

ตัวอย่างที่ 13

I went back to the King. Messengers had come from Paris. The people were demanding the presence of the King there. If he did not come, they would march to Versailles to fetch him. They wanted him in Paris; they wanted to take "Good care" of him. (P.322)

ฉันกลับมายังห้องทรงพระอักษร ที่นั่น...คนเดินข่าวจากปารีสกำลังเข้าเฝ้า เขากราบบังคมทูลว่าพวกที่รัฐสภาให้เขามาเชิญเสด็จพระเจ้าอยู่หัวกลับไปปารีสอีกครั้งหนึ่ง โดยรับรองจะถวายความปลอดภัยทุกประการ

"ก็ถ้าไม่เสด็จล่ะ...จะเป็นยังไง"

ฉันถามทันที และคำตอบก็คือพวกปฏิวัติจะพากันเดินขบวนมาเชิญเสด็จไปเอง (น.446)

ในบทแปล พระนางมารี อังตัวแนตต์ ถามคนเดินข่าว เพราะทรงกลัวว่าพระสวามีจะไม่ปลอดภัย หากเสด็จไปปารีส ผู้แปลขยายความส่วนนี้จากบริบทที่ว่า If he did not come, they would march to Versailles to fetch him. ในขณะที่ต้นฉบับไม่มีบทพูดเลย

ตัวอย่างที่ 14 : พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 และพระนางมารี อังตัวแนตต์ จะทรงหลบหนีไปจากพระราชวังแวร์ซายส์ ทุกอย่างได้รับการจัดเตรียมอย่างพร้อมเพรียง ทุกพระองค์เฝ้ารอคอยให้ถึงวันนั้น ด้วยใจจดใจจ่อ และเต็มไปด้วยความกระวนกระวายใจ โดยเฉพาะเจ้าหญิงอลิซาเบธที่ทรงลี้ภัย กลุ่มเกี่ยวกับการหลบหนีในครั้งนี้เป็นอันมาก

The important day had arrived. The sun was shining brilliantly and this seemed a good omen. There would be a few people in the city. I whispered to Elizabeth; they would be out in the country on such a day. Madame Rochereuil had gone off to visit her sick friend; and the day passed very slowly so that I thought it would never end. But outwardly it appeared to be an ordinary day, which was as we wanted it. (P.378)

วันที่ 20 มิถุนายนมาถึง ท้องฟ้าเป็นสีสดดงามกว่าวันใดๆ ดูราวจะเป็นนิมิตดีของเรากระมัง ฉันกระซิบบอกกับเจ้าหญิงอลิซาเบธเพื่อปลอบใจ

"วันสคิโสแบบนี้ผู้คนมักออกไปเที่ยวตามชนบท คงไม่ค่อยมีใครเหลืออยู่ในปารีสมากมายนักหรอก ที่นี้เราก็ได้ทางสะดวกละ" (น.526)

ในบทแปล พระนางมารี อังตัวแนตต์ "พยายามพูดพลอบใจ" เจ้าหญิงอลิซาเบธ ที่ทรงกัวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ผู้แปลขยายความในส่วนที่เป็นคำพูดจากบริบทที่ว่า they would be out in the country on such a day. ในขณะที่ต้นฉบับไม่มีบทพูด

จากตัวอย่างที่ 10 - 14 ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลได้มีการเพิ่มบทพูดหรือบทสนทนาเข้ามาในบทแปล โดยใช้คำพูดหรือสถานการณ์ตามที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้มาขยายความในลักษณะที่เป็นบทพูดหรือบทสนทนา ซึ่งเหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ในขณะนั้น โดยที่ความหมายทางด้านเนื้อหาของต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล เป็นการปรุงแต่งเรื่องของผู้แปลเพื่อสร้างรสชาติบรรยากาศ ทำให้บทแปลน่าสนใจ มีชีวิตชีวาน่าอ่านมากขึ้น และเป็นวิธีการที่ทำให้บทแปลไม่น่าเบื่อเกินไป

4.1.2.3 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า โดยเพิ่มบทพูดเข้ามาในบทแปล และนำเครื่องหมายวรรคตอนเข้ามาใช้

การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า โดยเพิ่มบทพูดเข้ามาในบทแปล ผู้แปลได้มีการนำเครื่องหมายวรรคตอนเข้ามาใช้ในการแปล ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลา (...) เป็นการเว้นระยะของข้อความและเสมือนบอกว่ามีข้อความที่จะตามมาแต่ก็ไม่มี ทิ้งไว้ให้เข้าใจเอาเอง หลักการในการใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลา (Kane, 1983 : 655) เสนอแนะว่า การใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลา มักจะใช้เมื่อคำพูดนั้นเป็นลักษณะที่แสดงว่าผู้พูดมีอาการลังเล ไม่แน่ใจ ตัดสินใจไม่ได้ ซึ่งจะพบได้ทั่วไปในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" และเป็นเครื่องหมายวรรคตอนประเภทเดียวที่ผู้แปลเลือกใช้ ดังตัวอย่างที่ 15-22

ตัวอย่างที่ 15 : วันที่เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ได้เดินทางเข้าสู่นครปารีสอย่างเป็นทางการก็มาถึงตลอดทางที่ผ่านมตามถนนหนทางเต็มไปด้วยประชาชนทั้งชายและหญิง ทุกคนล้วนแต่งกายงดงาม ส่งเสียงร้องตะโกนต้อนรับ เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ทราบมาว่าชาวปารีสไม่ค่อยชื่นชอบพระบรมราชวงศ์นี้สักเท่าไรโดยเฉพาะพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 และไม่คาดคิดว่าจะได้รับความชื่นชมและการต้อนรับจากชาวปารีสมากมายขนาดนี้

"They are shouting for us," I said to him. "They like us."

"No," he answered, "They are shouting for you."

I was delighted, for nothing pleased me more than admiration. I

responded to it ; I sat there smiling and inclining my head and they called out

that I was as pretty as a picture.

"Long live our Dauphine," they said. (P.105)

"เขาให้ร้องต้อนรับเพคะ หลุยส์ เขารักเรา..."

ฉันกระซิบพูด

"ไม่ใช่ "เรา" เขาต้อนรับหญิง...เขารักหญิงต่างหาก"

ฉันไม่ตอบ รู้สึกเป็นสุขจนบอกไม่ถูก ฉันส่งยิ้มไปให้ผู้คนพวกนั้นอย่างหวานชื่น และจริงใจที่สุด บางครั้ง...ฉันก็ก้มศีรษะให้เมื่อผ่านกลุ่มผู้ซราหรือผู้ทรงศีล กับเด็ก ๆ...

ฉันโบกมือให้อย่างเข้มแข็ง

(น.146 - 147)

เครื่องหมายจุดไข่ปลาที่ใช้สื่อความรู้สึกถึงอาการลังเล ไม่แน่ใจ ในสิ่งที่ได้พบ ได้ยิน จากชาวปารีส ข้อความที่เป็นตัวหนา เป็นส่วนที่เพิ่มเข้ามาเพื่อขยายความให้ชัดเจน เป็นการแสดงบทบาทของเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ในการทักทายประชาชนที่มาเฝ้าแทน

ตัวอย่างที่ 16 : ในปารีสและซานเมืองต่างๆอย่าง เมืองโบเวส์ แซงต์เดนีส์ ปีวซ์ซี และแซงต์แจร์แมง เริ่มก่อการจลาจลอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างหนัก การเก็บเกี่ยวทั่วประเทศไม่ได้ผล ประกอบกับการใช้จ่ายที่หรูหราฟุ่มเฟือยในราชสำนัก ทำให้ประชาชนทั่วประเทศไม่พอใจ ต่อมาเชื่อว่าพวกจลาจลที่เมืองแซงต์แจร์แมงกำลังยกพวกเข้ามาแวร์ซายส์ อันเป็นที่พำนักของพระบรมราชวงศ์ พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 และพระนางมารี อังตัวแนตต์ กำลังรอฟังข่าวอย่างใจจดใจจ่อ

"That was a terrible day. I could eat nothing. ; I felt faint and slight sick. The waiting was terrible and when I heard the sounds of shouting approaching the chateau. I was almost relieved. (P.153)

เวลาผ่านไปอย่างช้าๆและทรมาณ ฉันรับประทานอะไรไม่ลงเลย และหลุยส์ก็เช่นกัน เรานั่งจับจ้องฟังข้อราชการต่าง ๆ นานา เป็นประโยชน์บ้าง เหลวไหลเลื่อนลอยบ้าง และเรากอย...โอ...เรากอยอย่างกระสับกระส่ายที่สุด ด้วยไม่รู้เลยว่าเรารอคอยอะไร...

และแล้ว...เสียงโห่ร้องก็ดังขึ้น ฉันสะดุ้งและออกโถ่งใจในที่สุดก็เกิดขึ้นจนได้ เขามารวมแล้ว สิ่งที่เรารอคอย...

(น.216)

เครื่องหมายจุดไข่ปลาที่ใช้ สื่อความรู้สึกถึงความกระวนกระวายใจกับสิ่งที่รอคอย ข้อความที่เป็น

ตัวหนาเป็นการเติมความเข้ามาโดยอาศัยการตีความจากความรู้สึกของ พระนางมารี อังตัวแนตต์ เป็นการเน้นความรู้สึกของตัวละคร

ตัวอย่างที่ 17 : หลังจากที่พระนางมารี อังตัวแนตต์รอคอยที่จะมีรัชทายาทมาเนิ่นนาน ในที่สุด การรอคอยก็เป็นจริง เมื่อแน่ใจในสิ่งที่เคลื่อนไหวอยู่ในกาย ก็ทรงยินดียิ่ง และต้องการกราบทูล ข่าวดีนี้ให้พระเจ้าอยู่หัวได้ทราบทันที

The weeks passed and I clung to my secret and at last I felt convinced. I was certain I had felt the child move within me.

My husband should be told first. I was so excited that I did not know how to break the news. I knew he would be overcome with emotion too. Did he not desire this as much as I did ?

I went to his apartments. I was half-laughing, half-crying. He rose when he saw me and came toward me in consternation.

Laughing , I cried : “Sire, I have come to lodge a complaint against one of your subjects.”

He was startled. “What has happened ?”

“He has kicked me”

“Kicked you !” Indignation and horror.

I burst out laughing. “In the womb,” I answered. “He is young yet , so I hope Your Majesty will not be too severe...”

He looked at me , wonder dawning on his face. The child had not kicked ; he was too young yet ; but perhaps I imagined that I could feel him moving ; I wanted him so much.

“Can it be ?” whispered my husband.

I nodded ; then he embraced me ; and we remained clinging to each other for some minutes. We were so happy ; yet we both wept. (P.202-203)

อาทิตย์ผ่านไปเป็นเดือนก็ยังมีได้สิ่งใดที่จะยืนยันความเชื่อมั่นของฉันได้ จวบจนกระทั่งเช้าวันหนึ่ง ฉันรู้สึกว่ามีบางสิ่งเคลื่อนไหวอยู่ในกายฉันอย่างเบาๆที่สุด แม้กระนั้น ฉันก็รู้สึก ฉันพวาถูกขึ้นนั่ง หัวใจเหมือนจะหยุดเต้นด้วยความยินดีอันเปี่ยมล้น

“หลุยส์” ฉันทกระซิบเรียก แต่เธอมีได้ยู่ที่นั่น

นี่ฉันจะทำอย่างไรดีหนอ จึงจะกราบทูลข่าวดีพิเศษนี้ให้ทรงทราบ ดึกดื่นปานนี้แล้ว เธอก็คงบรรทมอยู่ในห้องส่วนพระองค์ ทำไฉนฉันจะทูลเรียกให้เธอมาหาได้...ฉันลงทอดกายนอนอย่างเคลิบเคลิ้ม รู้สึกตัวเบาเหมือนล่องลอยอยู่บนอากาศ

ทันใดนั้น...พระเป็นเจ้าโปรดด้วย...แรงดันในกายฉันทวีขึ้นอีก คราวนี้ฉันมีรอช้าอีกต่อไป หยิบเสื้อคลุมตัวยาวใส่พลาถ่วงลงไปยังห้องพระบรรทมใหญ่ของหลุยส์ ฉันเปิดพระทวารผางออกไปและถลาเข้าไปซุกกายอยู่กับพระสวามีผู้กำลังบรรทมหลับสนิท ด้วยเสียงหัวเราะปนร้องไห้ ฉันทูลว่า

“ทูลกระหม่อม...ช่วยหญิงด้วยเพคะ ใครคนหนึ่งทำร้ายหญิง...”

“ใครจ๊ะ” หลุยส์ตกพระทัยจนสุรเสียงสั่น “เขาทำอะไร...บอกเร็ว”

“เขาเตะเพคะ” ฉันทูลตอบ

“เตะ” คราวนี้ทรงตะโกนเสียงสนั่น “ที่ไหน...ยังงัยกัน”

“ในนี้เพคะ ในนี้...” ฉันทจับหัตถ์เธอวางลงไปบนหน้าท้องและกระซิบทูลต่อไป

“ยังเล็กนัก...อย่างทรงลงโทษรุนแรงนักนะเพคะ”

ฉันไม่อาจบรรยายความยินดีของเธอเป็นตัวอักษรได้เลย พักตร์ของเธอแดงก่ำทรงยิ้ม แล้วก็หัวเราะ แต่น้ำพระเนตรก็ไหลหลั่ง เธอกอดจูบฉันอย่างดูดี

“จริงหรือ มารียอดรัก...จริงหรือฝัน...” เราปลาทปล้อม ดีใจเสียจนทำอะไรไม่

ถูก ฝ้าแต่กอดจูบกัน หัวเราะกันเหมือนคนบ้า

(น.286-289)

เครื่องหมายจุดไข่ปลา สื่อความรู้สึกตื่นเต้น ดีใจ จนระงับไว้แทบไม่ไหว ส่วนความที่เพิ่มเข้ามาก็เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้นว่าอยู่ในภาวะสับสน แต่เมื่อแน่ใจในสิ่งที่ตนคาดหวัง จึงรู้สึกยินดีอย่างสุดซึ้ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ลึกซึ้งว่าบรรยากาศนี้มีสภาพเหมือนกับจิตใจของตัวละครที่แสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง ความริบร้อนที่ต้องการจะแจ้งข่าวดีให้ผู้เป็นพระสวามีทราบเป็นบุคคลแรก และจงใจให้เกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับตัวละครในเรื่อง มีการเพิ่มความในบทแปลหลายตอน และยังเพิ่มความในส่วนที่เป็นบทพูด เช่น “เขาทำอะไร...บอกเร็ว” “ที่ไหน...ยังงัยกัน” และ “จริงหรือ มารียอดรัก...จริงหรือฝัน...”

ตัวอย่างที่ 18 : เป็นการบรรยายความรู้สึกของ "พระนางมารี อังตัวเนตต์" เมื่อทราบข่าวร้ายว่า สมเด็จพระแม่ฯ สิ้นพระชนม์

me alone. His eyes were wild , his lips twitching.

I said : "What is wrong ?"

He replied : "Your Majesty must prepare yourself for a great disaster."

"The Empress..."

He nodded.

"She is dead ," I said blankly , for I knew it was true. I was conscious if a terrible loneliness such as I had never known before.

He nodded.

I could not speak. I was numbed. I felt like a child who is lost and knows it will never feel entirely safe again.

"It cannot be ," I whispered.

But he assured me that it was.

I said unsteadily , "I want first to be alone..."

He nodded and left me and I sat on the bed and thought of her as I had known her in Vienna. I saw her at her mirror while her women dressed her hair ; I could feel the cold Viennese wind , sharper than anything I had known since I left Austria ; I could picture her bending over my bed when I was pretending I was asleep. I could hear her voice. "You must do this. You must do that. such *Legerete*...Such *dissipation*...You are rushing on to destruction. I tremble for you."

Oh , tremble for me , Mamma , I whispered , for without you I am so alone. (P.224)

เช้าวันหนึ่ง ฉันได้รับแขกพิเศษที่เข้ามาขอเฝ้า "ด่วนมาก" คือคุณพ่อแวร์ม็องด์ ผู้รีบร้อนเข้ามาห้องส่วนตัวของฉัน ดวงหน้าของท่านหมองคล้ำ ริมฝีปากบิดเบี้ยวอย่างน่าประหลาดใจ และเมื่อท่านคุกเข่าลงตรงหน้าฉันนั้น ดวงตาของท่านแสดงความปวดร้าวขมขื่นเป็นที่สุด

"อะไรกันคะ อะไรกัน..." ฉันถามอย่างตระหนก

"ใต้ฝ่าละอองฯต้องสงบพระทัยให้ดีพระเจ้าค่ะ...."

ท่านพูดได้เพียงนั้น ฉันก็มองเห็นจดหมายฉบับหนึ่งในมือ

"สมเด็จพระแม่...."

ฉันชวนเขาไปเมื่อเดาออกว่าอะไรเกิดขึ้น คุณพ่อแวมองดักมีศึรยะลงต่ำอย่างโศกเศร้า ไม่ตอบคำฉันแม้แต่คำเดียวเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว

"สวรรคต...ใช่ไหม"

เสียงของฉันแหบแห้งแทบจะขาดหายไปในปีดคล คุณพ่อผู้รักดีไม่ตอบอีก แต่กิริยาของท่านนั้นบอกฉันสิ้นทุกอย่าง ฉันทรุดกายลงนั่งทันที รู้สึกร่างกายเบาโหวง หัวคิดหมุนตัว ไม่อาจจะกระทำสิ่งใดได้เลย นอกจากอนุญาตให้บุรุษผู้เสมือนทูตแห่งความเศร้าสยงออกไปได้ ฉันนั่งอยู่คนเดียวมานานแสนนาน คิดอะไรไม่ออกนอกจากภาพต่างๆ ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในห้วงนี้ภาพซ้อนภาพนับร้อยๆ พระอิริยาบถที่ฉันคำนึงถึง ถ้อยรับสั่งยังแว่วอยู่ในหู ชัดเจนแจ่มใสเหมือนเพิ่งจากกันมาเมื่อวานนี้เอง

"สมเด็จพระเจ้า..." ฉันกระซิบเรียก "สมเด็จพระลูก...อย่าเพิ่งทิ้งลูกไปเลย ลูกว่าแห้วเหลือทน..." (น.315-316)

เครื่องหมายจุดไข่ปลาสื่อความรู้สึกที่ตื้นตระหนกกับการสิ้นพระชนม์อย่างไม่คาดคิดของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เป็นตัวหนาเป็นการขยายความทำให้ทราบความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยว และความเศร้าโศกของ พระนางมารี อังตัวเนตต์ ทำให้ได้บรรยากาศของความรู้สึกสูญเสียสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เป็นที่รักยิ่ง

ตัวอย่างที่ 19

Oh, if I could have foreseen the misery into which I had brought this unfortunate child! How much better if he had never been born! (P.246)

ในขณะนั้น ฉันไม่ได้ล่วงรู้เลยว่า...ลูกชายที่น่าสงสารจะประสบชะตากรรมร้ายกาจเพียงใด ถ้าเพียงแต่ฉันได้รู้ถึงวันข้างหน้า...วันที่แสนจะทรมานทุกข์ทรมานเช่นนี้...ฉันคงไม่อยากให้เธอได้มีกำเนิดมาเลยเป็นอันขาด (น.353)

เครื่องหมายจุดไข่ปลา สื่อความรู้สึกเศร้าโศก และรู้สึกทุกข์ใจที่สูญเสียพระโอรสที่น่าสงสาร ข้อความที่เป็นตัวหนา เป็นการขยายความทำให้ทราบความรู้สึกเศร้าโศก และทุกข์ใจของ พระนางมารี อังตัวเนตต์ ทำให้ได้บรรยากาศของความรู้สึกสูญเสียสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เป็นที่รักยิ่ง

ตัวอย่างที่ 20 : พระนางมารี อังตัวเนตต์ทรงสูญเสียพระธิดาโซฟี

Little Sophie Beatrix was growing weaker. I could not leave her it was

heartbreaking to see the wan little creature fighting for her breath. I shall never forget the day she died in my arms. I looked down at the still little face and until that time I had never known such unhappiness.

I laid her gently in her cradle and tried to comfort myself with thoughts of the other children ; but looking back , it seemed that perhaps that was the beginning of all my sorrows. (P.301)

ลูกหญิงโง่ที่อ่อนแอลงไปทุกวัน จนฉันไม่อาจหำงเธอได้แม่แต่นาทีเดียว แล้ววันที่แสนจะโหดเหี้ยมต่อชีวิตน้อยๆของเธอก็มาถึง ฉันไม่มีวันลืมได้ถึงความทนทุกข์ทรมานที่เธอได้รับ

ในวันนั้น หัตถ์น้อยๆของเธอมักวางสงบนิ่งอยู่นั้น ยกขึ้นใจว่า เธอพยายามหายพระทัยอย่างยากเย็น ร่างน้อยๆในวงแขนของฉันกระสับกระส่ายคิ่นรน และมีซ้าก็สงบนิ่ง แพ็คตรัขาวซิดแลดูซุบเส็กลงจนน้ำใจหาย ความรู้สึกของฉันในเวลานั้นเฉยชา หัวใจเอือกเย็นลงอย่างประหลาด ฉันโอบอุ้มเธอไว้อย่างนั้นนานแสนนาน...พยายามร้องเพลงกล่อมเป็นครั้งสุดท้าย...เพลงที่เธอเคยโปรดปรานหนักหนา...ฉันพยายามแล้วพยายามอีกที่จะเปล่งเสียงออกมา...เสียงเอ๋ยเสียง...ขอสักครั้งเถอะ...สักครั้งเดียว...เพื่อลูกน้อยที่น่าสงสารเป็นครั้งสุดท้าย...

(น.405 - 406)

ข้อความที่เป็นตัวหนา เป็นข้อความที่เพิ่มเข้ามาและใช้ร่วมกับเครื่องหมายจุดไข่ปลา ทำให้ได้บรรยากาศของความรู้สึกอาลัยอาวรณ์ และร้อนทใจที่ต้องสูญเสียพระธิดาไปต่อหน้าต่อตา โดยที่พระนางมารี อังตัวแนตต์ ไม่สามารถช่วยอะไรได้

ตัวอย่างที่ 21 : พระนางมารี อังตัวแนตต์ ทรงหวาดหวั่นกับเหตุการณ์ที่พวกปฏิวัติพากันเดินขบวนมาเชิญเสด็จพระเจ้าอยู่หัวไปปารีส แม้จะรับรองว่าจะรักษาความปลอดภัยทุกประการก็ตาม แต่พระนางมารี อังตัวแนตต์ก็กลัวว่าพวกปฏิวัติจะทรยศพระเจ้าอยู่หัวของพวกเขา

I went to my apartments. I wanted to be alone. I was terribly afraid that I would show the anxiety I was feeling. What was happening to my husband in Paris? had they gone so far that they would murder their King? what should I do? should I prepare for flight with my children?

I would have clothes packed. I would order that the carriages should be

equipped and ready. (P.322)

ฉันกลับเข้ามาในห้องบรรทมอีกครั้งหนึ่ง อยากจะอยู่คนเดียว ฝ้ารอกอย...ทั้งรอกอย...ทั้งหวาดกลัวอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ป่านนี้พระเจ้าอยู่หัวจะทรงเผชิญเหตุร้ายอันใดบ้าง ฉันก็ไม่รู้เลย พวกนั้นอาจจะประหารพระองค์แล้วก็ได้...แล้วฉันล่ะ...จะตามเสด็จไปหรือจะอยู่กับลูกๆ...

ฉันนี่อะไรขึ้นมาได้ และสั่งให้นางพระกำนัลช่วยกันเก็บของตระเตรียมไว้บ้าง และให้องครักษ์ลงไปสั่งว่าให้เตรียมรถพระที่นั่งไว้ให้พร้อมตลอดเวลา...

รู้สึกว้าวมองปั่นป่วน อาจจะหมดสติ...หรืออาจจะกลายเป็นบ้า... (น.447)

ข้อความที่เป็นตัวหนา เป็นข้อความที่เพิ่มเข้ามาและใช้ร่วมกับเครื่องหมายจุดไข่ปลา เพื่อสื่อถึงความรู้สึกกระวนกระวายใจ และตระหนักกับเหตุการณ์ที่น่าหวาดหวั่นที่ไม่อาจหยั่งรู้ได้ ผู้แปลเพิ่มความโดยอาศัยตีความจากความรู้สึกของพระนางมารี อังตัวแนตต์

ตัวอย่างที่ 22 : หลังจากที่ผ่านมาเหตุการณ์วิกฤตินานาประการมามากมาย เป็นผลให้พระเกศาของพระนางมารี อังตัวแนตต์ขาวโพลนไปทั้งศีรษะ

I took off my hat and shock out my hair"

It was a long time since I had looked at myself in a mirror. I stared for a few seconds without recognizing the woman with the red-rimmed eyes, the face covered with the dust of the roads, the torn gown. But it was not these things which startled me.

My hair, which my brothers and Madame du Barry had referred to as "carrots" and which the dressmakers of Paris had called the "color of gold," was completely white. (P.397)

ฉันถอดหมวกออก โขนทิ้งลงไปกับพื้นและขึ้นนั่งพิศดูภาพฉายนั้น นานแสนนาน ที่ฉันไม่เคยชินรูปร่างของตัวเอง บัดนี้ใครเล่าที่ยืนอยู่ที่นั่น มารี อังตัวแนตต์หรือมิใช่ที่จ้องตอบฉันออกมา ไม่ใช่แน่นอน...ภาพหญิงแก่วัยจนผิวหน้าเหี่ยวย่นนั้น จะใช่มารี อังตัวแนตต์ ผู้เคยสวยสดงดงามได้อย่างไร ดวงตาที่แดงจ้ำนั้นหรือ คือดวงตาของฉันที่เคยสุกสกาเป็นประกายเจิดจรัส และเสื้อผ้าที่เก่าขาดรุ่งริ่งนั้นหรือจะได้สวมอยู่บนเรือนร่างของราชินีที่ฟุ่มเฟือยหรูหราที่สุดของยุโรป

และผมขยำนั่นเล่า ผมที่เคยเป็นสีทองสดใสนั้นหรือ จะกลายเป็นเส้นผมที่หยาบ
กระด้างรุงรัง และสีของมัน โอ...พระเป็นเจ้า...สีของมัน...ขาวโพลนไปทั่วทั้งศีรษะ...

(น.557)

เครื่องหมายจุดไข่ปลาและข้อความที่เป็นตัวหนาที่เพิ่มเข้ามา สื่อความรู้สึกกระทบ และสมเพช
สภาพของตัวเองที่เปลี่ยนแปลง ไม่สวยสดงดงามเหมือนเช่นเคย

จากตัวอย่างที่ 15-22 จะพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีที่เป็นท่วงทำนองเฉพาะตัว เป็นการเพิ่มสีสันของ
เนื้อเรื่อง และช่วยเพิ่มรสชาติบรรยากาศด้วยการใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลา ร่วมกับการเพิ่มความ
โดยที่ผู้แปลพิจารณาบริบทข้างเคียง ซึ่งสามารถถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ของตัวละคร สอด
คล้องกับบรรยากาศของเรื่อง ผู้แปลยังใช้ภาษาเป็นสื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่าน โดยใช้ภาษาเพื่อสร้างความ
รู้สึกเวทนาสงสาร ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกรวมไปกับบทแปลนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดย่อหน้าใหม่ทั้ง 2 รูปแบบ ผู้แปลจะใช้คำพูดหรือ
สถานการณ์ตามที่คุณเขียนได้บรรยายไว้มาขยายความ ซึ่งเหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ในขณะ
นั้น โดยที่ความหมายทางด้านเนื้อหาของต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล และในแต่ละย่อหน้ามี
ลำดับความคิด เนื้อหาสาระ และรายละเอียดที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจ
ความเดียว ทำให้ติดตามเรื่องได้ง่ายไม่สับสน และจัดลำดับเช่นเดียวกับต้นฉบับ รูปแบบการจัดย่อ
หน้าและขยายความเป็นสิ่งที่คุณแปลปรุงแต่งเรื่องให้ได้รสชาติบรรยากาศ และทำให้บทแปลน่าสนใจ
มีชีวิตชีวาอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่ทำให้บทแปลนั้นไม่น่าเบื่อจนเกินไป

4.2 การเรียบเรียงความคิดใหม่

รูปแบบการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นบทแปลภาษาไทย โดยการ
เรียบเรียงความคิดใหม่ ผู้วิจัยจะพิจารณาใน “ระดับโครงสร้างของกลุ่มประโยค (discourse)” ซึ่งม
การเรียงลำดับของประโยคใหม่ ทำให้ระเบียบวิธีเรียงประโยคในบทแปลต่างไปจากต้นฉบับ แต่
ความหมายทางด้านเนื้อหายังอยู่ครบถ้วนในบทแปล ถ้อยคำที่เรียบเรียงใหม่ในบทแปลจะมีการใช้
คำเชื่อมต่อความให้สอดคล้องกัน ทำให้ถ้อยคำสละสลวย มีลักษณะเป็นสำนวนไทย และมีการ
เพิ่มเติมขยายความตามจินตนาการของผู้แปลที่สอดคล้องกับบรรยากาศของเนื้อเรื่อง ดังตัวอย่างที่

ตัวอย่างที่ 23 : เจ้าฟ็เลียวโปลด์ทรงอภิเษกตามรับสั่งของสมเด็จพระเจ้าแม่ ซึ่งจัดขึ้นที่ “อินสbruck”

Leopold was going to be married. 1	There was nothing very exciting to 2
---------------------------------------	---

Caroline and me about this, because with so many brothers and sisters there 2
----

but Leopold was being married in Innsbruch. 3	Father was going to the wed- 4
--	-----------------------------------

Ding , but mother could not leave Vienna , as her state duties kept her there. 4

(P.13)

ก็ถึงบทของเจ้าฟ็เลียวโปลด์ จะอภิเษกตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าแม่ตาม 1

เคย คราวนี้มีรับสั่งให้จัดงานพิธีขึ้นที่ตำหนัก "อินสbruck" 3	และทุกกระท่อมจะ 4
---	----------------------

เสด็จไปแทนพระองค์เอมเปรส ทั้งนี้เพราะไม่ประสงค์จะเสด็จไปจากเวียนนาด้วยเหตุ 4

บางประการ 4	ฉันกับพี่หญิงคาโรไลน์ไม่ค่อยตื่นตื่นกับการอภิเษกครั้งนี้ เห็นจะเป็น 2
----------------	--

เพราะเรารู้สึกเคยชินกับงานใหญ่ๆอย่างนี้มาตลอด 2

(น.21)

ในต้นฉบับได้แบ่งรูปของประโยคออกเป็น 4 กลุ่มความคิด ตามตัวเลข 1,2,3,4, แต่ในบทแปล ผู้แปลได้จัดลำดับกลุ่มความคิดหรือเรียบเรียงความคิดใหม่เป็น 1,3,4,2 ซึ่งความหมายทางด้านเนื้อหาต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล และเพิ่มความ "จะอภิเษกตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระตามเคย"

ตัวอย่างที่ 24 : สมเด็จพระนางเจ้าฯ ทรงให้คำแนะนำสั่งสอนเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ให้ประพฤติตนเช่นคนฝรั่งเศส

The French believed that everyone who was not French was a barbarian.	1
---	---

"You must be as a Frenchwoman , for you will be a Frenchwomen.	You will
2	3

Be the Dauphine of France and in time Queen.	But do not show eager for
3	4

That.	The King would detect it and naturally be displeased.
4	5

(P.26)

"ลูกจะต้องพยายามทำตัวให้เหมือนพวกเขามากที่สุด	ลูกจะ"ไปอยู่กับเขาใน
2	3

ตำแหน่งเจ้าหญิงรัชทายาท และต่อไปก็คือราชินีของพวกเขา	เพราะฉะนั้น ลูกจึงต้อง
3	1

พยายามเต็มที่ที่จะไม่ให้เขาเห็นลูกเป็นคนแปลกหน้าป่าเถื่อน	แต่ลูกต้องค่อยเป็นค่อย
1	4

ไปนะจ๊ะ ให้ดูเป็นธรรมชาติที่สุด อย่าเร่งรีบเป็นอันขาด	มิฉะนั้น พระเจ้าอยู่หัวจะ
4	5

ทรงสังเกตเห็นและจะไม่โปรดเลย

5

(น.45)

ในด้านจับได้แบ่งรูปของประโยคออกเป็น 5 กลุ่มความคิด ตามตัวเลข 1,2,3,4,5 แต่ในบทแปล ผู้แปลได้จัดลำดับกลุ่มความคิดหรือเรียงเรียงความคิดใหม่เป็น 2,3,1,4,5 ซึ่งความหมายทางด้านเนื้อหาต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล และเพิ่มความ "ให้ดูเป็นธรรมชาติที่สุด อย่างเร่รือเป็นอันขาด"

ตัวอย่างที่ 25 : กิจกรรมของพระนางมารี อังตัวแนตต์เมื่ออยู่ที่พระที่นั่งตริอานอง ซึ่งจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับลูกๆ

I was with the children reading to them aloud from the fables of La

1

Fontaine. My daughter learned against my chair following the text as I read and

1

my son sat in my lap watching my lips and every now and then would shriek

1

with laughter as some phrase of the story struck him as particularly funny.

1

We were at the Trianon , ...

2

(P.317)

ขณะนั้น ฉันและลูกๆอยู่ที่ตริอานอง ในป่าที่เงียบสงัด

2

ฉันนั่งอยู่เพียง

1

ลำพังกับเจ้าฟ้าทั้งสองพระองค์ มีนางพระกำนัลตามหน้าที่อีกเพียงสี่คน ฉันท่านนิทาน

1

ของลา ฟอนแดน ด้วยเสียงที่พยายามให้กังวานเข้มข้น และก็ได้ผลดี ด้วยลูกชายองค์

1

น้อยส่งเสียงหัวเราะเบิกบาน เมื่อเรื่องถึงตอนที่สนุกต้องพระทัยเธอ

1

(น.436)

ผู้แปลใช้สถานที่คือ "ขณะนั้น ฉันท่านและลูกๆอยู่ที่ตริอานอง" เป็นหัวเรื่องนำ ทำให้ผู้อ่านทราบว่ เหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นนี้อยู่ที่พระตำหนักตริอานององค์น้อย จากนั้นจึงเป็นการเล่าเรื่องถึงสภาพ ภายในห้อง พฤติกรรมของตัวละคร ในต้นฉบับได้แบ่งรูปประโยคออกเป็น 2 กลุ่มความคิด ตาม ตัวเลข 1,2 แต่ในบทแปลผู้แปลได้จัดลำดับกลุ่มความคิดหรือเรียบเรียงความคิดใหม่เป็น 2,1 นอกจากนั้น ผู้แปลยังเพิ่มความ "ในป่าที่เงียบสงัด" หรือ "มีนางพระกำนัลตามหน้าที่อีกเพียงสี่คน" เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มความที่เหมาะสมและสอดคล้องกับฉากและสถานการณ์ในขณะนั้น

ตัวอย่างที่ 26 : กลุ่มประชาชนที่ก่อการจลาจลและถูกขุขงให้เป็นอริกับพวกขุนนาง เจ้าของที่ดิน หรือพ่อค้าร่ำรวย เริ่มทวีความโหดร้าย และเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ มีการปล้นฆ่า บรรดาขุนนางอยู่เสมอ หากใครไม่เห็นใจคนยากคนจนก็จะถูกบั่นคออย่างไม่รีรอ

Foulon , one of the Ministers of Finance ,	Who had been generally
1	2

Hated for his callous attitude toward the people , was brutally murdered. He
2

had once said that if the people were hungry , they should eat hay.	They
2	3

found him at Viry , dragged him through the streets ,	stuffed his mouth with
3	4

hay ,	hung him on the <i>lanterne</i> and then cut off his head and paraded it
4	5

through the streets.
5

(P.330)

เสนาบดีคนแรกที่ถูกกลบประหารคือท่านฟูล็อง	กองทัพประชาชนบุกเข้า
1	3

ไปในปราสาท ลากตัวฟูล็องออกมาที่ลานหน้าอาคารอัน โอ้อำนันั้น	แล้วมีประกาศแจ้ง
3	2

โทษว่าเมื่อครั้งที่ยังเรื่องอำนาจอยู่นั้น พวกเขาที่ดินของเขาได้ร้องขอความกรุณาให้ลด
2

หย่อนค่าเช่าด้วยเกิดฝนแล้ง...การเพาะปลูกไม่ได้ผล แต่ท่านเสนาบดีไม่ยอมทำตาม
2

กลับเรียกเงินเพิ่มขึ้น หรือมิฉะนั้นก็ยึดเอาข้าวเปลือกที่เก็บไว้สำหรับฤดูหนาวไปเสีย
2

ครั้นพวกเขาเหล่านั้นร้องขออาหารมาเลี้ยงดูครอบครัวก็กลับได้รับคำตอบว่า ให้ไป
2

"กินหญ้าแห้ง" ก็ได้ เพื่อจะยังชีวิตอยู่
2

ศพของท่านฟูลีองมีหญาแห่งเต็มปาก และในที่สุด	กลุ่มชนบ้าเลือดก็ตัด
4	5

ศิระของเขาออกเสียบปลายหอก แทนหันไปตามท้องถนน
5

(น.455)

ตัวอย่างนี้เป็นการเรียบเรียงความคิดใหม่ ทำให้ผู้อ่านทราบเหตุการณ์ที่เกิดกับตัวท่านฟูลีอง มีการเพิ่มความเข้าไปในบทแปลเพื่อขยายความให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้นนั่นคือ "แล้วมีประกาศแจ้งโทษว่า...จนถึง...ก็กลับได้รับคำตอบว่า" ในต้นฉบับได้แบ่งรูปของประโยคออกเป็น 5 กลุ่มความคิดตามตัวเลข 1,2,3,4,5 แต่ในบทแปลผู้แปลได้จัดลำดับกลุ่มความคิดหรือเรียบเรียงความคิดใหม่เป็น 1,3,2,4,5 ซึ่งความหมายทางด้านเนื้อหาต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล

ตัวอย่างที่ 27 : สถานการณ์บ้านเมืองขณะที่เกิดการจลาจล มีใบปลิวโปรยทั่วนครปารีสกล่าวหาบรรดาขุนนางที่ยังคงมีกินมีใช้อย่างฟุ่มเฟือย ในขณะที่ประชาชนต่างพากันอดอยาก

Bread had become were and more scarce in the capital. There was no
1

fleur to be had.	"They are hoarding the people 's flour at Versailles !" was
1	2

the which was echoing through the streets of Paris.
2

The winter lay ahead--the cold and hungry winter --- for October was with us.
3

(P.340)

ตุลาคมอันหนาวเยือกมาถึง	พร้อมด้วยความอดอยากยากไร้ของประชาชนชาติ
3	1

ฝรั่งเศส แป้งสำหรับทำขนมปังเป็นสิ่งที่หายากที่สุดในขณะนั้น	ใบปลิวถูกส่งแจกจ่าย
1	2

อีกตามเคย ด้วยข้อความว่าอาหารการกินในแวร์ซายส์ยังคงฟุ่มเฟือยเหลือเกินกว่าที่
2

ไหนๆในโลก
2

(น.465)

ผู้แปลเริ่มบทแปลโดยใช้ "เดือนตุลาคม" ในการเริ่มต้น แล้วตามด้วยเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น มีการเพิ่มความเข้าไปในบทแปล "พร้อมด้วยความอดอยากไร้ของประชาชนชาติฝรั่งเศส" "ใบปลิวถูกแจกจ่ายอีกตามเคย" และ "เกินกว่าที่ไหนๆในโลก" ในต้นฉบับได้แบ่งรูปของประโยคออกเป็น 3 กลุ่มความคิด ตามตัวเลข 1,2,3 แต่ในบทแปล ผู้แปลได้จัดลำดับกลุ่มความคิดหรือเรียบเรียงความคิดใหม่เป็น 3,1,2 ซึ่งความหมายทางด้านเนื้อหาต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล

จากตัวอย่างที่ 23-27 ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลมีการจัดระเบียบเรียงลำดับของประโยคในบทแปลใหม่ ทำให้บทแปลมีความต่างไปจากต้นฉบับ มีการเพิ่มเติมขยายความตามจินตนาการของผู้แปลที่สอดคล้องกับบรรยากาศของเนื้อเรื่อง มีการใช้ตัวเชื่อมอย่างคำหรือวลีต่อความให้สอดคล้องกัน และความหมายทางด้านเนื้อหายังอยู่ครบถ้วนในบทแปล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย ที่สามารถถ่ายทอดลีลาการเขียนที่สร้างรสชาติบรรยากาศ จะเป็นรูปแบบที่ต่างไปจากที่ต้นฉบับนำเสนอ เพราะผู้แปลแปลแบบเอาความ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่ต่างไปจากเดิม มีการเรียบเรียงความหมายให้ไพเราะ และเขียนใหม่ให้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านที่เป็นรสชาติบรรยากาศของต้นฉบับ การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบ ได้แก่ การจัดย่อหน้าใหม่ ซึ่งจะทำให้ข้อความที่จัดใหม่มีความเป็นระเบียบ ผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนต้นฉบับ และการเรียบเรียงความคิดใหม่ ทำให้บทแปลมีความต่างไปจากต้นฉบับ มีการใช้ตัวเชื่อมอย่างคำหรือวลีต่อความให้สอดคล้องกัน และความหมายทางด้านเนื้อหายังอยู่ครบถ้วนในบทแปล ในแต่ละรูปแบบผู้แปลจะมีการเพิ่มความเข้ามาเสริมในบทแปลเพื่อให้ได้รสชาติบรรยากาศโดยผู้แปลพิจารณาจากบริบทข้างเคียง

บทที่ 5

กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอถึง การวิเคราะห์กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา เป็นการวิเคราะห์กลวิธีการถ่ายทอดลีลาการเขียนในแต่ละประเภทและการเลือกใช้ระดับของภาษาของผู้แปล โดยผู้วิจัยได้พิจารณาตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลของ Eugene A. Nida (1974), J.C. Catford (1982), Peter Newmark (1982) หอมหวล ชื่นจิตร (2527) เชวง จันทระเชตต์ (2528) และ ศัญฉวี สายบัว (2538)

ในการศึกษากลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศ ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความ ซึ่งกลวิธีในการถ่ายทอดความหมายทางด้านเนื้อหาผู้แปลมีกลวิธีการถ่ายทอดที่ต่างไปจากต้นฉบับ มีการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบทของเรื่อง และใช้ภาษาสละสลวยเป็นธรรมชาติที่สามารถถ่ายทอดรสชาติบรรยากาศ เชวง จันทระเชตต์ (2528 : 18) ได้พูดถึงการแปลแบบเอาความว่า วิธีการแปลแบบเอาความแม้จะไม่ใช้วิธีการแปลที่ถูกต้องตามทฤษฎีอย่างสมบูรณ์ แต่สามารถถ่ายทอดความคิด จินตนาการ อารมณ์ และความรู้สึกให้เกิดแก่ผู้อ่านซึ่งต่างภาษาต่างวัฒนธรรมได้

จากการวิเคราะห์ กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา เพื่อแสดงให้เห็นกลวิธีที่ผู้แปลเลือกสรรมาใช้ในการแปล จะแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ

5.1 การปรับบทแปล

5.2 การเลือกใช้ระดับของภาษา

และแสดงรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

5.1 การปรับบทแปล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความ ซึ่งการแปลแบบเอาความนี้จะเป็นการแปลที่มีการปรับรูปแบบในการนำเสนอร่วมกับการปรับบทแปลตามความเหมาะสม มีการขัดเกลาภาษาในบทแปลให้สละสลวยและคงลักษณะอันเป็นธรรมชาติของภาษา เพื่อให้บทแปลนั้นสื่อความหมายให้ดีที่สุด วิธีการที่ผู้แปลนำมาใช้ในการปรับบทแปลจะปรากฏในรูปของ

- 5.1.1 การเพิ่มความ
- 5.1.2 การรวมความ
- 5.1.3 การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ
- 5.1.4 การไม่แปล
- 5.1.5 การปรับบทแปลระดับคำ

แสดงรายละเอียดในแต่ละหัวข้อต่อไปนี้

5.1.1 การเพิ่มความ

การวิเคราะห์วิธีการปรับบทแปลที่สามารถสร้างรสชาติบรรยากาศได้นั้น ผู้แปลได้นำวิธี “การเพิ่มความ” มาใช้ อันเป็นวิธีการปรับบทแปลอีกอย่างหนึ่งที่พบได้ทั่วไปในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลจะเพิ่มความในลักษณะพรรณนาโวหาร เพื่อช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นสิ่งที่กำลังพูด ถึงอยู่นั้น ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเน้นการสร้างรสชาติบรรยากาศของเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อ เรื่องหรือเกิดอารมณ์คล้ายตามตัวละคร ได้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลของ “นิดา” (บรรยาย, 21 ตุลาคม 2524) ว่า “อันไหนควรขยายความเล็กน้อยเพื่อความเข้าใจของคนอ่าน ไทยก็ขยายความเล็กน้อย และที่เพิ่มเติม เข้ามาด้วยความสิ้นเปลืองของภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครก็มีเหมือนกัน”

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลจะเพิ่มความในส่วน “อารมณ์หรือความรู้สึก ของตัวละคร” และ “ฉากที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์” โดยการ

5.1.1.1 เพิ่มความให้เหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละคร

การเพิ่มความจากการใช้จินตนาการของผู้แปลเองตีความตามบริบทแวดล้อม ความที่เพิ่ม เข้ามามากเน้นที่ “การสร้างบรรยากาศ ตามความเหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละครและสถานการณ์ ในเรื่อง” ข้อความที่เป็นตัวหนาเป็นส่วนที่เพิ่มความในบทแปล ดังตัวอย่างที่ 28 - 30

ตัวอย่างที่ 28 : เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ทรงกันแสงกับเจ้าหญิงแห่งปาร์ เพราะตระหนักว่าเป็น วันสุดท้ายแล้วที่จะได้อยู่บนผืนแผ่นดินออสเตรเลีย และทรงรำพันซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่าจะไม่มีวันได้กลับ มาพบพระพักตร์สมเด็จพระแม่ฯอีกในชีวิตนี้ พอเช้าวันรุ่งขึ้น เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ก็ได้รับลาย พระหัตถ์จากอมเปรสแห่งออสเตรเลียเป็นฉบับแรก และทรงดีพระทัยอย่างที่สุด

ฉันอ่านแล้วอ่านอีก นำตาตลกไปเปื้อนกระดาษสีขาวสะอาดนั้นจนเป็นด่างเป็นดวง
ในคืนวันนั้นเองก็หลับไปพร้อมกับลายพระหัตถ์ฉบับนั้นซุกอยู่ใต้หมอน และรู้สึกอบอุ่น
ใจอย่างบอกไม่ถูก (น.60)

ผู้แปล เพิ่มความโดยอาศัยการตีความจากความรู้สึกของเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ ว่ารู้สึกคิดถึง
สมเด็จพระเจ้าเป็นอย่างมาก ผู้แปลได้ถ่ายทอดความในใจออกมาเป็นผลให้มีเวทียกจากต้นฉบับและ
ช่วยเน้นบรรยากาศของเนื้อเรื่องซึ่งเหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละครและสถานการณ์ในขณะนั้น

ตัวอย่างที่ 29 : จดหมายจากเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์มีถึงสมเด็จพระเจ้า

Madame, my very dear Mother.

I cannot express how much I am affected by Your Majesty's kindness and
I assure you that I have not yet received one of your dear letters without tears
of regret filling my eyes at being parted from such a kind mother ; and although
I am very happy here, I should earnestly wish to return to see my dear, very
dear, family, if only for a short time. (P.70)

กราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้าของหญิง

เป็นการยากที่จะพรรณนาถึงพระเมตตาของสมเด็จพระเจ้าที่มีต่อหญิงเสมอมา หญิง
ทูลได้แต่เพียงนับจากวันที่ได้กราบทูลลาจากมานั้น จนกระทั่งบัดนี้ ยังไม่เคยแม้แต่วัน
เดียวที่จะไม่รำลึกถึงสมเด็จพระเจ้า ทุกครั้งที่ได้รับลายพระหัตถ์ หญิงอ่านแล้วอ่านเล่า และ
ทุกครั้งเช่นกัน ที่ไม่สามารถจะกลั้นน้ำตาไว้ด้วยความรักความคิดถึงที่มีต่อสมเด็จพระเจ้า ถึง
แม้หญิงจะมีความสุขดีอยู่และมีความสุขรื่นเริงสารพัดรอบกายแทบทุกเวลาที่ได้แต่
หญิงก็ไม่เคยลืมเวียนนา หญิงอยากจะมีอำนาจวิเศษที่จะบินได้เหมือนนก จะได้บินหนี
จากทรงทองนี้มาเฝ้าเยี่ยมสมเด็จพระเจ้าและออสตรียส์สักชั่วขณะหนึ่ง แม้เพียงสักวันเดียวก็ยังดี
(น.104-105)

ผู้แปล เพิ่มความโดยอาศัยการตีความจากความรู้สึกของเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ว่ารู้สึกคิดถึงพระ
มารดาและประเทศบ้านเกิดเมืองนอนที่จากมาเป็นเวลานาน ผู้แปลได้ถ่ายทอดความในใจออกมา
ในจดหมายถึงสมเด็จพระเจ้า เป็นผลให้มีเวทียกจากต้นฉบับ และช่วยเน้นบรรยากาศของเนื้อเรื่อง
ซึ่งเหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละครและสถานการณ์ในขณะนั้น

ตัวอย่างที่ 30 : พวกสภাজัดให้พระบรมราชวงศ์เข้าไปอยู่ในวิหาร มีเจ้าหน้าที่ดูแลควบคุมอย่าง
ไม่ให้คลาดสายตา

The great tower of the Temple had been fitted out for us and four rooms were given to the King and four for Elizabeth , myself and the children. We were allowed to walk in the grounds - always closely guarded , it was true , but we were not to be denied that exercise considered necessary to our health. There was plenty to eat and drink ; there were clothed and books. (P.418)

ที่อยู่ชั้นสูงสุดของวิหารคือบริเวณหอคอยนั้นแหละ ที่พวกเขาจัดเป็นห้องทับให้เรามีทั้งหมดแปดห้อง เป็นของพระเจ้าอยู่หัวและองครักษ์ของพระองค์เสียดังหนึ่ง นอกนั้นก็เป็นส่วนของฉันและลูกๆร่วมกับเจ้าหญิงอลิซาเบธ เราได้รับอนุญาตให้ลงมาเดินเล่นในสวนเป็นบางเวลา ซึ่งถึงแม้จะต้องตกอยู่ในสายตาของผู้คุมโดยเคร่งครัด เราก็ไม่เคยปฏิเสธ ด้วยการออกกำลังด้วยการเดินเล่นนี่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับร่างกายที่กำลังเจริญเติบโตของลูกชายหญิงทั้งสองมากที่สุด บางครั้งพวกที่นับตัวเองว่าเป็นพวกที่มีการศึกษาสมัยใหม่ถึงกับนำหนังสือมาให้เราอ่านหลายต่อหลายเล่ม บางคนก็นำอาหารและเครื่องดื่มมาไม่ขาดระยะ ใ้ว่าเขาจะมีใจกรุณาต่อเราก็หาไม่ได้ เพียงแต่อยากแสดงว่าเขามีวัฒนธรรมเท่านั้น (น.584 - 585)

ผู้แปลตีความตามบริบท เพราะสภาพของสมาชิกพระบรมราชวงศ์ทุกพระองค์ขณะนั้นตกเป็นผู้ต้องหาทางการเมือง ถูกควบคุมตัวอย่างเคร่งครัด ผู้แปลได้แสดงให้เห็นอารมณ์ประชดประชัน เยาะหยันของพระนางมารี อังตัวแนตต์ ต่อสถานการณ์ขณะนั้น

เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจะสังเกตเห็นว่า ผู้เขียนได้ใช้ตัวดำเนินเรื่องคือ พระนางมารี อังตัวแนตต์เป็นตัวเล่าเรื่องต่างๆที่ผ่านพบมาเกี่ยวกับชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นระยะๆต่อเนื่องเชื่อมโยงกันเป็นลำดับ ดังนั้น ผู้แปลจึงได้เพิ่มความตามความเหมาะสมกับอารมณ์ของตัวละครหลักเป็นส่วนใหญ่

5.1.1.2 เพิ่มความให้เหมาะสมกับฉากและสถานการณ์

การเพิ่มความจากการใช้จินตนาการของผู้แปลเองตีความตามบริบทแวดล้อม ความที่เพิ่มเข้ามาอีกเน้นที่ “การสร้างบรรยากาศ ตามความเหมาะสมของฉากและสถานการณ์ในเรื่อง” ข้อ

ความที่เป็นตัวหนาเป็นส่วนที่เพิ่มความในบทแปล ดังตัวอย่างที่ 31 – 35 และตัวอย่างที่ 36 - 38 เป็นการเพิ่มความจากการใช้จินตนาการของผู้แปลเองตีความตามบริบทแวดล้อม เพื่อเน้น “การสร้างบรรยากาศ ตามความเหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ในเรื่อง โดยถ่ายทอดผ่านทางพฤติกรรมหรือกิจกรรมของตัวละคร”

ตัวอย่างที่ 31 : เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์วางแผนหนีไปที่ขบวนเมืองปารีสโดยไม่ให้ใครๆ ได้ล่วงรู้

So dear kind Louis agreed to come , and late in the evening , our dominoes wrapped around us , our masks disguising our faces , we sat along the road to Paris.

It was one of the most thrilling evenings I had so far known. There was excitement in Paris which caught at me and enveloped me. I had wasted three whole years with this delightful city only an hour or so's ride away and I had never seen it until this night. Artois --- I was seated between him and my husband --- pointed out the Invalides , the Bastille , the Hotel de Ville , the Tuileries , and towering Notre Dame. I was aware of the people in the streets , for Paris never seemed to sleep. I saw the bridges and the gleaming river , but it was typical of me that what made most impression on me that night was the Opera House.

(P.104)

ฉันดีใจจนไม่อาจจะซ่อนความรู้สึกไว้ได้ ฉันชนะอีกแล้ว ใครๆก็ตามใจฉัน อาร์ตัวส์เตรียมทุกอย่างเสร็จสิ้นก่อนค่ำ โอกาสเหมาะที่ทูตกระหม่อมจะไปประทับเสี้ยที่ซัวซี เราจึงรับประทานอาหารค่ำกันเพียงสามคน ให้นางกำนัลไปทูลสมเด็จพระเจ้าชายรัชทายาทประชวรเล็กน้อย จะขึ้นบรรทมเร็วกว่าปกติและจะไม่ไปเฝ้า ส่วนฉันนั้นก็เป็นที่เข้าใจว่าต้องถวายการดูแลพระสวามีตามหน้าที่ ทุกอย่างปลอดภัยโปร่งอย่างไม่น่าเชื่อ เรารีบ "เสด็จขึ้น" ทุกคนก็หมดหน้าที่เฝ้าแทน นอกจากนางพนักงานและมหาดเล็กห้องบรรทมซึ่งฉันจัดการตรวจวัด และพูดจาหวานล่อมเสี้ยจนไม่มีใครปรียากพูด โดยเฉพาะเมื่อเราเลือกพวกหนุ่มๆสาวๆเหล่านี้มาอยู่ใกล้ชิดเรา ก็ไม่เป็นการยากอะไรที่จะ "หาพวก" พอปิดประตูห้องบรรทมสนิท เราก็ย่องออกทางบันไดหลังซึ่งแล่นลิวไปยังสวนส้ม ที่ซึ่งรถม้าและคนสนิทของเจ้าชายทั้งสองรออยู่พร้อมแล้ว

ชั่วชีวิตฉันไม่มีวันลืมวันอันแสนสนุกน่าตื่นตื่นวันนั้น...รถพาเราโลดแล่นไปถึงเมืองปารีสอันงดงาม ฉันนั่งอยู่ระหว่างเจ้าชายทั้งสองพระองค์ ตาสอดสายไปตามท้องถนน รถแล่นผ่านถนนสายสำคัญๆ พระราชวังดุยเลอริส คุกบาสติญ วิหารโนเตรอดาม และในที่สุดก็มาถึงอาคารอันสวยงามเก่าแก่และดูโอ้อ่า "โอเปร่า" อันเลื่องชื่อ

(น.144 - 145)

ผู้แปลเพิ่มความในส่วนฉากที่แสดงให้เห็นแผนการในการแอบหนีไปเที่ยวเมืองปารีส โดยไม่พยายามให้ใครๆ ได้ล่วงรู้ ผู้แปลเพิ่มตัวละครต่างๆ เข้ามาเสริมในความที่เพิ่มในบทแปล และให้ตัวละครเหล่านั้นแสดงบทบาทตามหน้าที่ของตนเพื่อให้ผู้อ่าน ได้มองเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มรสชาติบรรยากาศ และช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นในสิ่งที่ผู้แปลกำลังพูดถึงหรือให้เห็นภาพของเหตุการณ์ในขณะนั้น ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังเป็นการเพิ่มสีสันให้บทแปล ซึ่งย่อหน้าแรกนั้นจะเป็นข้อความที่ผู้แปลเพิ่มเข้ามา โดยใช้จินตนาการของผู้แปลเอง

ตัวอย่างที่ 32 : พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 กำลังประชวรหนักใกล้สวรรคต เจ้าฟ้ารัชทายาทและเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์พากันนั่งอยู่ในห้องนั่งเล่นเล็กๆ ห้องหนึ่งแต่เพียงลำพังเพื่อรอฟังข่าว

And then suddenly as we sat there we heard a great tumult. We half-rose, looking at each other. We had no idea what it could be. There were voice ... raised, shouting, it seemed; and this overwhelming clamor.

The door was flung open suddenly. People were running in, surrounding us.

(P.134)

เรานั่งกันเงียบๆ อยู่สักครู่หนึ่ง ก็ได้ยินเสียงแตรนอนกังวานเสียงแหลมเสียดแทรกเข้ามา และเสียงกลองเล็กก็ถูกรัวขึ้นถี่ๆ เสียงร้องเสียงพูดและเสียงผู้คนเคลื่อนไหวซู่ซ่าใกล้เข้ามา เราสองคนพวเข้ามามีชีวิตกันโดยไม่รู้ตัว เราจับมือกันไว้แน่นแน่น ประตุน้ำก็ถูกเปิดผางออก คนหมู่หนึ่งกรูกรียวกันเข้ามาล้อมรอบเราไว้

(น.181)

ผู้แปลเพิ่มความในส่วนฉากให้เด่นชัดยิ่งขึ้นคือ "ก็ได้ยินเสียงแตรนอนกังวานเสียงแหลมเสียดแทรกเข้ามา และเสียงกลองเล็กก็ถูกรัวขึ้นถี่ๆ" เป็นเสมือนสัญญาณที่บอกว่าพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 เสด็จสวรรคตแล้ว ทำให้ผู้อ่านรับทอดอารมณ์ที่หวาดหวั่นและวิตกกังวลของตัวละครได้มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 33 : พ่อค้าเพชรชื่อ โบห์แมร์และบัตเซนจ์ ถูกนำเข้ามาในแวร์ซายส์ และได้นำสร้อย

ข้อมือเพชรเข้ามาเสนอให้พระนางมารี อังตัวแนตต์ทอดพระเนตร

when they showed me a pair of diamond bracelets , I was fascinated by them and I did not think of price until I had decided I must have them (P.177)

แล้วก็มาถึงวันหนึ่งที่ฉันได้ชมสร้อยข้อมือเพชรสองเส้นคู่ ประกอบด้วยเพชรลูกขนาดเขื่อง Һ้าเป็นประกายคมกล้าสลัดกับเพชรขนาดเล็กฝังอยู่บนเรือนรอบข้อมือ อันสลักเสลาเป็นลวดลายแบบคลาสสิก ทันทีที่ได้เห็น ฉันก็ตกใจซื้อ โดยมีפקเจรจาได้ถามเรื่องราคา (น.251)

ความที่เพิ่มเข้ามาเป็นการบรรยายถึงความงามของสร้อยข้อมือเพชร ที่บ่งบอกถึงราคาที่สูงลิบ ความงามของเพชรทำให้พระนางมารี อังตัวแนตต์ไม่อาจปฏิเสธความงามนี้ได้ ซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงที่ว่า พระนางมารี อังตัวแนตต์ ทรงโปรดปรานเครื่องเพชรอันล้ำค่าเป็นอย่างมาก และอดใจในสิ่งเข้ายวนนี้ไม่ได้

ตัวอย่างที่ 34 : เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์จัดงานเลี้ยงในพระที่นั่งตริอานอง โดยที่เจ้าหญิงและบรรดาเจ้านายฝ่ายในแต่งกายเป็นเด็กขายน้ำหวาน

That August I gave a fete at Trianon , setting in the gardens with stalls ; I allowed the shopkeepers of Paris to bring their stalls in the gardens and I myself took on the role of *limonadiere* and was dressed as a waitress in the most delightful muslin and lace specially created for me by my ever accommodating Rose Bertin. Everyone declared that they had never seen such a *Limonadiere* and they hurried to be served by me. I and my ladies felt it was the greatest fun in the world to serve lemonade. The King was constantly at my side and everyone noticed how tenderly we behaved toward each other. (P.201)

เมื่อถึงเดือนสิงหาคม ฉันจัดงานเลี้ยงใหญ่ขึ้นที่ตริอานองในแบบงานกุศลเมตตาบันเทิง ฉันเชิญชวนพวกพ่อค้าของสวยๆงามๆเจ้าของภัตตาคารและเครื่องดื่ม และการละเล่นต่างๆจากปารีส ให้มาร่วมในงานออกร้าน เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้ว ฉันก็ออกบัตรเชิญพระบรมวงศานุวงศ์ เสนาบดี รัฐบุรุษ ขุนนางขุนต พวกผู้ดีและพวกเศรษฐีให้มาชุมนุมพร้อมกันในงานนี้ สำหรับตัวฉันเองและบรรดาเจ้านายฝ่ายใน นางพระกำนัล และ

เหล่าข้าหลวงนั้น เราร่วมมือกันจัดร้านจำหน่ายน้ำหวานชนิดต่างๆ ตัวฉันเองก็แต่งกายแบบเด็กสาวที่แต่งอยู่กับร้านขายน้ำหวานปารีสเช่นเดียวกับพวกบริวารของฉันทุกคน ฉันลงทุนเดินถือถาดน้ำหวานไปเสิร์ฟตามโต๊ะต่างๆไม่เข้าร้านของฉันก็แน่นอนฉันจนแทบจะไม่มีที่ยืน ใครๆก็ใครจะได้เข้ามาดื่มน้ำหวานที่พระเจ้าอยู่หัวทรงปรุง และพระบรมราชินีเสิร์ฟ แม้ฉันจะคิดราคาแพงแสนแพงก็ไม่มีใครรังเกียจ

งานเล็กพร้อมกับความเหน็ดเหนื่อยอ่อนเพลียของเราทุกคน แต่ก็ได้ผลที่น่าชื่นใจ เพราะเรารวบรวมเงินได้มากมายและฉันได้จัดการส่งไปบำรุงเด็กๆตามโรงพยาบาลและโรงเรียนต่างๆอันยังความชื่นชมโสมนัสต่อพสกนิกรอย่างมากมาย ฉันตั้งจิตอธิษฐานขอให้กุศลผลบุญในครั้งนี้...ได้คลบบันดาลให้ฉันได้สมปรารถนาในโอรส ผู้ซึ่งแฝงพระองค์อยู่ในความฝันอันฉ่างเลื่อนของฉันอยู่ทุกราตรี (น.285 - 286)

ผู้แปลเพิ่มความในส่วนฉากที่แสดงให้เห็นว่าพระนางมารี อังตัวแนตต์กำลังมีกิจกรรมในงานเลี้ยงเป็นเช่นใดบ้าง และมีจุดมุ่งหมายในการจัดงานเพื่ออะไร ในบทแปลย่อหน้าที่หนึ่ง จะเป็นการเพิ่มความเพื่อสร้างบรรยากาศที่ครื้นเครง สนุกสนาน ที่สอดคล้องกันกับเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี ในขณะที่ย่อหน้าที่สองนั้น จะเป็นข้อความที่ผู้แปลเพิ่มเข้ามาโดยใช้จินตนาการของผู้แปลเอง

ตัวอย่างที่ 35 : เป็นวันที่พรรคปฏิวัตินำตัวพระนางมารี อังตัวแนตต์มาพิจารณาคดี

The time has come. This morning the door of my cell was opened and an usher and four gendarmes entered. They had come to conduct me to the old Grand Chambre, which was now called the Hall of Liberty.

It is the seat of the Revolutionary Tribunal : the tapestries decorated with fleurs-de-lis which I had known had been removed and the picture of the Crucifixion replaced by another representing the Rights of Man. I was given a seat on a bench in front of Fouquier-Tinville, the Public Prosecutor. The room was dim, for it was lighted only by two candles. (P.437)

ในวันนั้น ฉันก็ถูกนำตัวไปยัง "ศาลาแห่งประชาธิปไตย" ซึ่งที่แท้แต่ดั้งเดิมก็คือห้องประชุมใหญ่ห้องหนึ่งในบริเวณรัฐสภานั้นเอง พวกเขาตั้งชื่อเสียใหม่ให้ฟังดูแปลกหูเมื่อเข้าไปถึง...ฉันก็ถูกนำตัวไปยืนต่อหน้าคณะกรรมการ ที่นั่งกันอยู่เรียงรายเมื่อได้ถามชื่อเสียงตามระเบียบแล้ว ฉันจึงได้รับอนุญาตให้นั่งลงได้ ทิวห้องเงียบสงัดไปเป็นครู่

ใหญ่ ไม่มีใครยอมพูดขึ้นก่อน และทั้งหมดมองดูกันเป็นตาเดียวกัน ในขณะที่ฉันนั่งทำท่าไม่รู้ไม่ชี้อะไรทั้งสิ้น ให้สายตาตรวจสอบดูรอบๆห้องอย่างไม่หวาดหวั่น และเห็นได้ว่าที่ริมฝาผนังด้านเหนือซึ่งเคยห้อยผ้าปักแบบทะเลสาบ เป็นรูปเฟลอร์ เดอลีส์ เครื่องหมายของพระราชวงศ์นั้น ได้ถูกปลดลงไปหมดสิ้น กลายเป็นภาพแปลกประหลาด รูปคนซึ่งกำลังทำท่าเรียกร่องอะไรอย่างหนึ่ง ซึ่งฉันไม่เข้าใจ ส่วนผนังอีกด้านหนึ่งซึ่งเคยมีภาพพระเยซูคริสต์ในขณะที่ถูกตรึงกางเขนก็หายไปเช่นกัน มีภาพอื่นซึ่งมีชื่อเขียนกำกับไว้อย่างน่าขันว่า "สิทธิมนุษยชน"

ห้องที่ใช้ในวาระนี้ ในขณะนั้นมีดทิม มีแสงเทียนจุดไว้ที่มุมห้องเพียงสองดวง ที่ที่เขาจัดให้ฉันนั่งนั้นเป็นม้านั่งเล็ก ตั้งอยู่เฉพาะหน้าบุคคลผู้มีนามว่าฟูกิเออร์ แต่งวีญ มีตำแหน่งเป็นอัยการแผ่นดิน (น.616-617)

ผู้แปลเพิ่มความในส่วนที่เป็นตัวหนา เป็นการบรรยายสภาพแวดล้อมในห้องประชุมใหญ่ที่ใช้พิจารณาคดีผ่านสายตาของตัวละครคือ พระนางมารี อังตัวเนตต์ ที่สอดคล้องกับบรรยากาศและเหมาะสมกับสถานการณ์ของเรื่อง โดยพยายามแสดงให้เห็นบรรยากาศอันเคร่งเครียดของผู้คนในที่ประชุมซึ่งเห็นได้จากความเสียบงัดภายในห้องประชุมที่เกิดขึ้นเป็นครู่ใหญ่เมื่อพระนางมารี อังตัวเนตต์เสด็จเข้าไปภายใน

ตัวอย่างที่ 36

I was called Maria Antonia - Antonia in the family ; it was not until later, when it was decided that I should go to France, that my name was changed to Maria Antoinette and I had to learn to forget I was Austrian and become French. (P.9)

ชื่อของฉันในพระสุพรรณบัฏนั้นคือ “มาเรีย อันโทเนีย” และให้เรียกกันในราชสำนักว่า “เจ้าฟ้าหญิง อันโทเนีย” จนกระทั่งวันที่สมเด็จพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ทรงตัดสินพระทัยว่า ฉันจะต้องเป็นธิดาองค์ที่ท่านจะส่งไปสู่ราชสำนักแวร์ซายส์ นั้นแหละ จึงมีรับสั่งเปลี่ยนชื่อใหม่ให้ฉันทันทีเป็น “มารี อังตัวเนตต์” และนับแต่นั้น วิถีชีวิตของฉันก็เริ่มเปลี่ยนแปลง ฉันถูกสั่งสอนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งโดยองค์เองประสอเอง เสนาบดีของท่านและข้าราชการ ให้ประพฤติเช่นชาวฝรั่งเศส พูดภาษาฝรั่งเศส หรือแม้แต่จะให้คิดอย่างคนฝรั่งเศส _แทบจะช่วยให้ฉันลืมกำเนิดของเจ้าหญิงออสเตรียเสียเลย (น.13)

ในตัวอย่างนี้ผู้แปลได้เพิ่มความในส่วนที่เป็นตัวหนา เพื่อบอกถึงวิธีการดำเนินชีวิตของเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ที่ต้องปฏิบัติตัวเพื่อเตรียมตัวเป็นราชินีแห่งฝรั่งเศส

ตัวอย่างที่ 37 : ผู้ชนมารวมกลุ่มกันเพื่อต่อต้านพระนางมารี อังตัวเนตต์ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เศรษฐกิจของประเทศฝรั่งเศสตกต่ำ และต่างพากันบุกพระราชวังแวร์ซายส์ แล้วพากันมาชุมนุมกันที่อุทยาน แม้แต่กองทหารองครักษ์ก็ไม่สามารถจับไล่ผู้ชนออกไปได้ พวกนั้นพากันตะโกนร้องเรียกให้พระนางมารี อังตัวเนตต์มาปรากฏพระองค์ที่พระบัลลังก์ พระนางได้ทรงกระทำตาม

I bowed once more and stepped into the room. (P.352)

ฉันก้มศีรษะรับอีกครั้งหนึ่งอย่างสุภาพ ก่อนที่จะถอยเข้ามา พระเจ้าอยู่หัวเข้ามาถอดฉันไว้แนวพระอูระ กันแสงอย่างตื่นตันพระทัย ลูกๆก็เข้ามาห้อมล้อมราวกับฉันคือนายทหารผู้ยิ่งยงซึ่งเพิ่งกลับสมรภูมิ (น.483)

ผู้แปลเพิ่มความในส่วนที่เป็นบรรยากาศแห่งความเศร้าหมอง การตกอยู่ในสถานการณ์วิกฤตและยังถูกบังคับจากประชาชนให้มาปรากฏกายที่หน้าต่าง ผู้แปลถ่ายทอดความเห็นอกเห็นใจของพระเจ้าอยู่หัว โอรส และธิดา ผ่านทางพฤติกรรมของตัวละคร ที่กรูกันเข้ามารายล้อมเพื่อให้กำลังใจ

ตัวอย่างที่ 38 : กลุ่มผู้ปฏิวัติได้ประหารเจ้าหญิงเลมบาล พระสหายสนิท และนำเศียรของเจ้าหญิงซึ่งถูกเสียบอยู่บนปลายหอกมาโบกโบยได้หน้าต่าง และเรียกให้พระนางมารี อังตัวเนตต์ทอดพระเนตร

The crowds were about our window. I could hear them shouting :
"Antoinette to the window. Come and see what we have brought you ,
Antoinette."

The King went to the window and at once called to me to keep away. (P.419)

"มารี อังตัวเนตต์ โผล่มาดูที่หน้าต่างสิ เรานำของขวัญมาให้"
เสียงร้องตะโกนดังเป็นจังหวะ พระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปยืนที่พระบัลลังก์ และฉันเห็นพระองค์เซมจะถอยหลังมา พลังทรงร้องห้ามฉันเสียงดังไม่ให้ลุกขึ้นไปดู (น.587)

จากตัวอย่างที่ 36 – 38 ผู้วิจัย พบว่า การเพิ่มความของผู้แปลจะเป็นในส่วนที่แสดงพฤติกรรมของตัวละคร ทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจยิ่งขึ้น ผู้อ่านสามารถคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้โดยการสังเกตจากบรรยากาศที่ผู้แปลบรรยายเพิ่มในส่วนนี้ ซึ่งมีผลทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์เห็นจริงเห็นจัง และเกิดความรู้สึกคล้อยตามต่อเนื้อเรื่องที่อ่าน

5.1.1.3 เพิ่มความโดยอิงตามเหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องที่เคยเกิดขึ้น

การเพิ่มความจากการใช้จินตนาการของผู้แปลที่อิง “ตามเนื้อเรื่องหรือตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยข้อความที่เคยบรรยายไว้แล้ว” โดยอาศัยกลวิธีดังนี้ คือ การใช้จินตนาการของผู้แปลที่ดึงเอาเหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวละคร รวมทั้งเหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ของเรื่องมาเสริมเพื่อขยายความในส่วนที่แปล ข้อความที่เป็นตัวหนาจะเป็นส่วนที่เพิ่มความในบทแปล ดังตัวอย่างที่ 39 -41

ตัวอย่างที่ 39 : เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ มีเรื่องบาดหมางกับมาตามดูบารรี จนถึงกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ไม่พอพระทัย จึงมีพระบรมราชโองการให้เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์มีรับสั่งกับพระสนมของพระองค์เพื่อยุติเรื่องบาดหมางนั้นเสีย และเรื่องนี้เป็นที่รู้กันไปทั่วพระราชวัง ดังนั้นผู้คนจึงต่างมาขึ้นเรียงรายเฝ้ารับเสด็จเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ เพื่อรอว่าเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์จะมีรับสั่งกับมาตามดูบารรีอย่างไร แต่ขณะที่ฉันเข้าไปใกล้มาตามดูบารรีเพื่อจะมีรับสั่งกับเธอนั้น สมเด็จพระเจ้าแอคเดอโลดก็มาจับแขนฉันงู้ออกไปจากที่นั่นทันที

I hesitated. Then I turned and with the aunts , left the salon. I was aware of the silence in the room. I had snubbed the du Barry as never before. (P.93)

ห้องโถงทั้งห้องนั้นเงียบสงัดอย่างน่าสะพรึงกลัว ก่อนที่ฉันจะออกไป ฉันก็เหลือบไปเห็นประกายตาเกรี้ยวกราดและอาฆาตแค้นของมาตามดูบารรี แต่มันหายไปเสียแล้ว ฉันไม่อาจถอยกลับมาได้ และในสายตาของใครๆที่อยู่ในห้องนั้น ก็จะเห็นได้ชัดแจ้งว่านี่เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ฉันสบประมาทสตรีผู้นี้ (น.130)

ข้อความที่เป็นตัวหนา เป็นความที่เพิ่มเข้ามาเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจและมองเห็นท่าทีที่มาตามดูบารรี แสดงออกว่าโกรธเคืองพระนางมารี อังตัวแนตต์เป็นอย่างมาก โดยที่ผู้แปลดึงเหตุการณ์และอาศัยบริบทแวดล้อมเข้าร่วมพิจารณา และจินตนาการของผู้แปลที่เป็นการเพิ่มรสชาติบรรยากาศของเรื่องตามความเหมาะสมของตัวละคร ฉาก และสถานการณ์ในเรื่อง ดังข้อความที่เคยเกิดขึ้น

มาแล้วในต้นฉบับ (Holt, 1992 : 88 – 89)

ตัวอย่างที่ 40 : ผุ้ชนบ้่าค้ล้งบุกเข้่ามำในพระตำหนักโดยที่ไม่มีใครคาดคิด ทำให้พระนางมารี อังตัวเนตต์ต้องตื่นจากบรรทมอย่างตื่นตระหนกในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บรรดาผุ้ชนบ้่าค้ล้ง ต้องการเห็นหน้าราชินีฝรั่งเศสที่พวกตนเกลียดชัง และต้องการให้ออกมาปรากฏพระวรกายให้เห็น ที่หน้าต่าง สภาพของพระราชินีฝรั่งเศสในขณะนั้นอยู่ในสภาพที่ตื่นตระหนกไม่ได้เตรียมพระองค์ มาก่อน แต่ก็เสด็จออกมาปรากฏกายท่ามกลางสายตาคองคลื่นมนุษย์เบื้องล่ำงอย่างไม่วาดหวั่น

I bowed my head as through to greet them ; and the silence went on and on. (P.351)

ฉันก้มศีรษะน้อยๆเหมือนต้อนรับคำทักทายอย่างเมื่อครั้งกระโน้น ฉันยังยืนนิ่งเฉย เลือ่ตัวบางๆของฉันท้ลิวเมื่อสายลมโหยพัดมาต้องกาย ผมที่หลุดลู่ยไม่เป็นระเบียบ สยาลงมาระอู่ยสองข้างแก้ม แต่ฉันท้ไม่เอาใจใส่ คงยืนอยู่เช่นนั้น... (น.483)

ข้อความที่เพิ่มเข้่ามา ผู้แปลได้ดึงเอาเหตุการณ์ที่กล่าวถึงพระนางมารี อังตัวเนตต์ที่อยู่ในระยะที่ยังไม่ได้แต่งตัว นั่นคือ "My hair was hanging about my shoulders,..." (P.186) อาศัยบริบทเข้่าร่วมพิจารณาและปรุงแต่งด้วยจินตนาการของผู้แปลด้วย เพื่อสร้างรสชาติบรรยากาศ และให้ผู้อ่านมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 41 : พรรคปฏิวัติมีมติเป็นเอกฉันท้ในการตัดสินใจประหารชีวิตพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 พอรุ่งเข้่าพระนางมารี อังตัวเนตต์กำลังจะเสด็จไปเข้่าฝ้่าเป็นครั้งสุดท้าย แต่ก็เข้่าไปเสียแล้ว

... ; and suddenly I heard the roll of drums ; I heard the shouts of the people.

Underneath my window the sentry cried : "Long Live the Republic." And I knew that I was a widow. (P. 424)

ที่พอดีกับมีเสียงกลองดังกระหึ่มเข้่ามา ราวกับมันรออยู่ในดวงใจอันสั่นระริกของเราทั้งหมด สิ้นเสียงกลองก็มีเสียงโห่ร้องด้วยความยินดีก็ก้องเข้่าว่า

"ประชาธิปไตยจงเจริญ"

วินาทีนั้นเอง ฉันท้ก็กลายเป็นหญิงม่ายไร้สามี...ไม่มีน้ำตา ไม่มีเสียงร้องไห้คร่ำครวญ ด้วยเราตระหนักในชะตากรรมนั้นจนแจ่มแจ้งแล้ว

ฉันทฤคกายลงกอดเจ้าชายองค์น้อยไว้แน่น พิมพ์ว่า

"พระเจ้าอยู่หัวของแม่" และราวกับปาฏิหาริย์ อลิษาเบรและลูกหญิงก็พร้อมกันน้อมกายลงอย่างต่ำ ถวายค่านับพระองค์ผู้ทรงมหามงกุฎในความฝันของเรา (น.598)

จากต้นฉบับหากผู้แปลแปลตรงตามต้นฉบับจะให้ความว่า "ฉันทฤคกายลงกอดเจ้าชายองค์น้อยไว้แน่น" แต่เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกของพระนางมารี อังตัวแนตต์ ที่อยู่ในภาวะเศร้าหมอง ขมขื่น ต่อชะตาชีวิต จึงตั้งใจสื่อออกมาด้วยการเพิ่มความในคำบรรยายเกี่ยวกับความรู้สึก และการกระทำที่แสดงออกของบรรดาพระราชวงศ์ที่แวดล้อมอยู่สอดคล้องกับเหตุการณ์ในขณะนั้น เหมือนเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้วเมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 สิ้นพระชนม์ เคาน์เตสโนแอลส์ เป็นคนแรกที่ทรุดกายและถวายพระพรพระราชินีแห่งประเทศฝรั่งเศสพระองค์ใหม่ทันที (นิดา, ผู้แปล, 2535 : 181)

5.1.2 การรวบรวม

การวิเคราะห์วิธีการปรับบทแปลที่ผู้แปลใช้และสามารถสร้างรสชาติบรรยากาศได้นั้น ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลได้นำวิธีการรวบรวม อันเป็นการปรับบทแปลอีกอย่างหนึ่งที่พบได้ทั่วไปในการศึกษาครั้งนี้ วิธีการรวบรวมย่อมมีผลให้ความหมายบางส่วนขาดหายไป และบทแปลที่ได้มีความหมายไม่ครบเท่าที่ต้นฉบับต้องการสื่อ มีการเรียบเรียงประโยคที่มีประเด็นความย่อยๆหลายประเด็นเข้าด้วยกันหรือมีการยุบรวมเนื้อความบางย่อหน้าในต้นฉบับมาเป็นย่อหน้าเดียวในบทแปล แต่ยังรักษาความหมายหลักไว้ได้แม้ไม่แปลในรายละเอียด

ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดและประสบการณ์ในการแปลของนิดา (บรรยาย, 21 ตุลาคม 2524) ว่า "อันไหนที่ข้าซากเย็นเขี้ยวควรตัดก็ตัด แต่จะไปตัดเนื้อความของเขาทั้งหมดไม่ได้ นอกจากจะรวบรวม แต่ไม่ใช่ตัดออกเพราะความสั้นยาว แต่ตัดออกเพราะความเย็นเขี้ยวหรือพรรณนาโวหารมากเกินไป ส่วนคำบรรยายอาจจะรวบรัดที่ละย่อหน้าได้ และต้องดูให้สอดคล้องกับอารมณ์ของเรื่อง"

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้การรวบรวมเมื่อเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนเย็นเขี้ยว ดังตัวอย่างที่ 42 – 49 ผู้วิจัยใส่ "หมายเลข" ไว้หน้าย่อหน้าต้นฉบับและบทแปล เป็นการบอกลำดับของแต่ละย่อหน้า และข้อความที่เป็นตัวหนาในต้นฉบับจะเป็นข้อความที่รวบรวม

ตัวอย่างที่ 42 : รูปลักษณะของเจ้าหญิงโจเซฟฟา

She was very different from Isabella , being small and fat, with brown uneven teeth and red spots on the face. (P.13)

เจ้าหญิงโจเซฟฟาองค์นี้ไม่มดงามเลยจริงๆ

ตัวอย่างที่ 43 : ทูลกระหม่อมปู่ประทานสร้อยคอและสวมให้เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์

(1) As he ceremoniously fastened it himself, his fingers lingered on my neck and he said the pearls had never been shown to greater perfection. I had beautiful shoulders had when I grew up, I would be a beautiful woman, an ornament to the throne of France.

(2) I thanked him demurely, and then I looked up at him and flung my arms about his neck. This was wrong, I saw immediately from Madame de Noailles, who was standing by nearly fainting with horror at my presumption; but I did not care and nor did he.

(3) He murmured: "Charming...charming. I am writing to your mother to tell her that we are all enchanted by her daughter."

(4) He was smiling as he left.

(5) I then received a long lecture from Madame de Noailles as to how I should conduct myself in the presence of the King of France; but I was not listening. (P.47-48)

รับสั่งแล้วก็ทรงสวมสร้อยคอประทานให้ฉัน และด้วยความตื่นตันเป็นลึนพัน ฉันมิได้ทูลตอบแต่อย่างไร หากแต่ยกมือขึ้นโอบรอบคอท่านไว้และถวายนวมพิตท่านอย่างรักใคร่เป็นที่สุด เมื่อท่านเสด็จจากไป ท่านผู้หญิงโนแอลส์จึงเข้ามาตรวจดูความเรียบร้อยของเสื้อผ้าและพร้อมกันนั้นก็ตั้งต้นเทศนาถึงความประพฤติอันไม่บังควรของฉันที่กระทำต่อกษัตริย์แห่งฝรั่งเศส แต่ฉันมิได้ใส่ใจฟัง เพราะแม้แต่คิดพิศวงว่าเหตุไฉนคู่มั่นของฉันจึงไม่ใจดีต่อฉันเช่นทูลกระหม่อมปู่ (น.80)

ตัวอย่างที่ 44 : เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์รำพึงถึงชีวิตสมรสที่มีได้เป็นดังที่หวังไว้ แต่ละวันล้วนเต็มไปด้วยงานพิธีต่างๆ หรืองานเลี้ยงรับรอง โดยมิได้ขุ่นหมองกับท่าทีของพระสวามีที่ทรงเมินเฉยพระองค์

(1) I am not sure now when I began to understand that nothing was as I had

first believed it to be. The frivolous young girl I was, knowing little of life , formed quick conclusions from what she saw on the surface without understanding , not realizing that her new countrymen , with their love of etiquette , their determination of preserve exquisite manners in all circumstances , were adepts at deception.

(2) I had believed that my husband and I would be lovers, that we would wander hand in hand through the splendid gardens of Versailles , that I would be gloriously happy , and before a year of marriage had passed , would have my own little son , who would give me far more pleasure than all my little dogs put together. But I had a husband who was apparently indifferent to me.

(3) I was bewildered ; and everyone was watching us slyly , almost furtively : the King with detached resignation , the aunts with hysterical excitement , my brother-in-law with suppressed amusement ; but Mercy , Starhemburg , and the Abbe Vermond were deeply concerned.

(4) Something was wrong. The Dauphin did not like me and I was to blame.

(5) This did not occur to me during the first days. All I know was that the marriage was not what I had believed it would be. The day after that of the wedding was full of ceremonies and I had little time for thought as I was hustled from one to another. (P.58)

ชีวิตสมรสมิได้เป็นเช่นที่ฝันไว้เลย ฉันเคยวาดภาพไว้ว่า วันกินของเราจะต้องเต็มไปด้วยความพิศวาสและแสนสุข...แต่ความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น เราไม่เคยมีการพูดคุยจู้จี้เช่นหนุ่มสาวอื่นๆ ไม่เคยงูมมือกันเดินเล่นในสวนหรือแม้แต่ร่วมรับประทานอาหารด้วยกันเพียงสองคน ในระยะแรกๆนั้น ฉันไม่ค่อยรู้สึกเป็นทุกข์ เนื่องด้วยฉันยังเยาว์ต่อชีวิตแต่งงานยิ่งนัก นอกเหนือไปจากนั้น ระยะเวลาเหล่านั้นก็เต็มไปด้วยงานพิธี งานเลี้ยงรับรอง การฟังดนตรีหรือโอเปร่า ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันของชีวิตภายในราชสำนัก และฉันก็เพลินไปกับสิ่งเหล่านั้น ฉันมิได้จุ่นหมองใจกับท่าทีของพระสวามีทำไฉนสัก แต่พวกของฉันนั้นสี่ที่เดือดร้อนนักหนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าชายสตาเริ่มบวร์ก ท่านเคาน์แห่งแมร์ซีและคุณพ่อแวร์มอนด์ ท่านทั้งสามเดือดร้อนกับเสียงซุบซิบในราชสำนัก เรื่องที่เจ้าชาย

รัชทายาทไม่โปรดปรานพระชายาเท่าที่ควร และทางฝ่ายฝรั่งเศสก็กล่าวหาว่านั่นเป็นความบกพร่องประการใดประการหนึ่งของฉัน (น.93-94)

จากตัวอย่างที่ 42 และ 44 แสดงให้เห็นว่าในแต่ละย่อหน้าข้อความที่เป็นตัวหนาเป็นรายละเอียดที่ผู้แปลละไว้ไม่แปล และรวบเนื้อความทั้ง 5 ย่อหน้าจากต้นฉบับมาเป็นย่อหน้าเดียวในฉบับแปล มีการเพิ่มความอันเป็นผลจากการตีความและพิจารณาบริบทแวดล้อมคือ "เพราะมัวแต่ลิดพิศวงว่าเหตุไหนของมันของฉันจึงไม่ใจดีต่อฉันเช่นทูลกระหม่อมปู่" ในตัวอย่างที่ 43 และ "ระยะเวลาเหล่านั้นก็เต็มไปด้วยงานพิธี งานเลี้ยงรับรอง การฟังดนตรีหรือโอเปร่า ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันของชีวิตภายในราชสำนัก และฉันก็เพลินไปกับสิ่งเหล่านั้น" ในตัวอย่างที่ 44

ตัวอย่างที่ 45 : เกิดเหตุร้ายในปารีส เนื่องจากดินระเบิดที่ใช้จุดดอกไม้ไฟในงานฉลองวันวิवाห์ได้เกิดระเบิดขึ้นอย่างรุนแรง ทำให้ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก

(1) The next day I learned what had happened. Some of the fireworks had exploded and started a fire ; a fireman 's cart coming into the square met a crowd of people and carriages hurrying from the fire ; another crowd was rushing into the square to see what was happening ; nothing could move ; the congestion was complete. Forty thousand people were held up in the Rue Poyale, the Rue de la Bonne-Morue, and the Rue Saint-Florentin. There was a panic. Many people fell and were trampled on ; carriages toppled over ; horses tried to break free. People were climbing over the bodies of those who had fallen in a vain endeavor to escape , and many were trampled to death. There were terrible stories of that night.

(2) Everyone was talking about the disaster. The Dauphin came into our bedchamber ; he was deeply shocked and this made him seem older , more alive. He told me that one hundred and thirty - two people had been killed on the previous night.

(3) I felt the tears in my eyes and he looked at me and did not turn away quickly as he always had before.

(4) "It 's my fault ," I said. "if I had not come here , it would not have happened."

- (1) รุ่งเช้าพอฉันตื่นขึ้นมา เจ้าชายสวามีก็เข้ามาหา รับสั่งเล่าให้ฟังว่า เมื่อคืนนี้เกิดเหตุร้ายขึ้นที่ปารีส ในงานเฉลิมฉลองวันวิवाห์ของเรา เนื่องด้วยคืนปีนจำนวนหนึ่งที่ใช้ในการจุดดอกไม้ไฟ ได้ระเบิดขึ้นอย่างรุนแรงในขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังจุด และแรงระเบิดนี้ทำให้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก ที่น่ากลัวไปกว่านั้นก็คือบรรดาผู้คนที่ออกมาเที่ยวงานพากันวิ่งวนอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุถึงกับล้มลุกคลุกคลานและถูกเหยียบเจ็บตายไปอีกเป็นจำนวนมาก เจ้าชายทรงกลัดกลุ้มในเรื่องนี้มาก พระพักตร์หม่นหมองจนมองดูทรงพระชราลงไปในทันที ฉันตกใจในข่าวนี้จึงต้องร้องไห้
- (2) "เป็นความผิดของหญิงเอง หญิงไม่ควรไปกับสมเด็จพระเจ้าเลย นี่เป็นเพราะหญิงทำผิดโบราณราชประเพณี ถึงได้เกิดเรื่องอย่างนี้ขึ้น..."
- (3) ฉันทุลคังนี้ข้าแล้วข้าเล่า นำประหลาดที่ไม่ทรงหันหนีไปจากฉันเหมือนเช่นเคย

(น.102)

ข้อความที่เป็นตัวหนาในย่อหน้าที่ (1) – (2) ในต้นฉบับเป็นรายละเอียดที่ผู้แปลละไว้ไม่แปล ผู้แปลได้แปลแบบ รวบความจากย่อหน้าที่ (1) – (2) มาเป็นย่อหน้าเดียวคือ ย่อหน้าที่ (1) ในฉบับแปล

ตัวอย่างที่ 46 : สมเด็จพระเจ้ากรุงออสเตรีย พี่ชายของพระนางมารี อังตัวแนตต์ เสด็จมาเยือนนครปารีสอย่างไม่เป็นทางการ

(1) News was brought to me that my brother had arrived in Paris and was staying at Austrian Embassy, being entertained by Mercy. What, I wondered, was Mercy telling my brother about me at this moment? It could scarcely be anything flattering. I thought of the all reproachful letters I had received from Vienna. Nothing would have been kept from my brother the Emperor of Austria and co - ruler with my mother.

(2) The last time I had seen him was when I had said good - bye to my home and he had traveled the first stage of the journey with me. I remembered yawning while I listened to his recounting my good fortune and how many horses were being used to carry me on my journey. I had not then been sorry to say good - bye to Joseph ; but now I was both delighted and apprehensive at the prospect of seeing a member of my very own family.

(3) Joseph had given instructions that there was to be no fuss, no ceremony. He was not even travelling as the Emperor of Austria but as Count Falkenstein, and had arrived at the Embassy in an open carriage in the heavy rain. This need not have happened, of course. He could have come in state.

(4) I guessed that he would lecture me on my extravagance ; it was something he particularly deplored , for he enjoyed living a Spartan life ; he had always wanted to be a ruler whose first thought was the betterment of his people, and he liked to travel among them incognito , doing good by stealth ; but malicious people said that , although he remained incognito for a while , he always liked his identity to be revealed at the climax of his adventures , when he would arrange for someone to betray him. Then he could dramatically declare : “Yes, I am the Emperor.”

(5) I refused to believe this. It was more malicious gossip ; but at the end of Joseph’s visit I was not so sure. In fact it was rather tiresome of him to come incognito. Why should he stay at the Embassy ? He had said that while he was at Versailles he had no intention of lodging at the chateau or the Trianon. Two furnished rooms must be found for him in the town, for he did not wish to be treated as the Emperor of Austria, but as an ordinary citizen.

(P.185-186)

(1) วันหนึ่งมีผู้มาบอกฉันว่า บัดนี้...สมเด็จพระเจ้ากรุงออสเตรียได้เสด็จมาถึงนครปารีสอย่างเงียบเรียบแล้ว โดยประทับอยู่ที่สถานทูตของพระองค์ แมรี่ซีออกไปรับเสด็จและถวายปรนนิบัติอย่างแข็งขัน ฉันตื่นเต้นตกใจเพราะไม่ทราบว่ามีอะไรจะเกิดขึ้นอย่างไรบ้าง แต่ใจขณะเดียวกันก็อดยินดีไม่ได้ที่จะได้พบกันอีก

(2) ในวันรุ่งขึ้น แมรี่ซีก็ส่งคนเข้ามาบอกฉันว่าเป็นพระราชประสงค์ของอิมเพอเรอร์ที่จะเสด็จเข้ามาแวร์ซายส์อย่างไม่เป็นทางการ ทรงขอให้ตัดพิธีรีตองต้อนรับทั้งหมด ทั้งยังเสด็จมาในนามของ “เคานต์ฟัลเคนสไตน์” มิใช่ในพระนามของกษัตริย์แห่งออสเตรียอีกด้วย

(น.267-268)

ข้อความที่เป็นตัวหนาในย่อหน้าที่ (1) – (2) ของต้นฉบับมีเนื้อความซ้ำซ้อนกับที่เคยกล่าวมาแล้ว ผู้แปลจึงไม่แปลในประโยคเหล่านั้น ส่วนต้นฉบับที่เป็นตัวหนาในย่อหน้าที่ (3) – (5) เป็นการ

บรรยายถึงกวีตริที่สมเด็จพระเจ้ากรุงออสเตรียได้ปฏิบัติขณะที่เยือนปารีส ซึ่งเป็นรายละเอียดที่ผู้แปลใช้วิธีรวบรวมมาได้ ทำให้เหลือข้อหน้าเดียวคือข้อหน้าที่ (2) ในฉบับแปล ซึ่งมีเนื้อความกระชับไม่เยิ่นเย้อ

ตัวอย่างที่ 47 : พระนางมารี อังตัวแนตต์ทรงให้กำเนิด “สมเด็จพระยุพราช” สร้างความยินดีให้เกิดขึ้นชาวฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก ถึงกับมีการเฉลิมฉลองกันอย่างเต็มที่ และบรรดาผู้แทนชุมชนมต่าง ๆ ต่างขอเข้าเฝ้าและมีของขวัญมาถวาย

- (1) The tocsins rang for three days and nights. When I awoke, I heard them and the realization of my great joy would come flooding over me. A two - day holiday was declared throughout Paris. Wine flowed freely in the streets ; buffets of meat were set up ; and people wore garlands of artificial flowers about their necks and called to each other "Long live the Dauphin !" as a kind of greeting.
- (2) Festival followed festival. Each of the guilds sent representatives to Versailles ; and for nine days the ceremonies continued. The whole Court assembled to receive them and there was great hilarity when the sedan-chairman's guild sent a chair with a model of a wet nurse and a Dauphin seated in it. The nurse was a copy of the one we had engaged , who had been speedily nicknamed Madame Poitrine. The chimney sweeps brought a model of a chimney on which small chimney sweeps sat and sang praises of the newborn heir to the throne ; the tailors brought a miniature uniform ; the blacksmiths an anvil on which they played a tune. The marked women put on their black silk dresses which they kept for and sang praises of me and my little son. But the most unusual of all were the locksmiths , who felt they had a special affinity with King because of his interest in their profession. They brought a huge lock, which they presented to the King and their leader asked if His Majesty would care to try to unlock it. To do so was the task of a true locksmith and if had but to command , but knowing His Majesty ' s skill ...and so on. The King , thus challenged , determined to have a try and amid great applause he very quickly succeeded. And as he turned

the lock, from it sprang a street figure which was seen to be a marvelously wrought tiny Dauphin.

(3) The celebrations continued. When I rode out into the streets of Paris, the people cheered me. (P.228-229)

ในช่วงสัปดาห์นั้นเป็นความมหัศจรรย์ของชาวฝรั่งเศสโดยแท้จริง ทางการได้ประกาศให้หยุดงานทั่วประเทศถึงสามวัน...และตามท้องถนนและแหล่งชุมชนมีการเฉลิมฉลองอย่างเต็มที่ สำหรับในเขตพระราชฐานนั้น บรรดาผู้แทนชุมนุมต่างๆก็ผลัดกันมาขอเฝ้า "สมเด็จพระพุทธราชา" องค์กรน้อยอยู่แทบทุกชั่วโมง...และทุกคณะมีของขวัญมาถวายตั้งแต่ของมีราคาสูงสุด จนถึงของเล็กน้อยที่มาจากน้ำใจอันภักดีของผู้ที่จัดสรรมา

(น.323-324)

ย่อหน้าที่ (2) ของต้นฉบับ ผู้แปลแปลแบบรวบรวมความ ไม่แปลในทุกรายละเอียด ทำให้ความหมายขาดหายไป และใช้คำรวมว่า "บรรดาผู้แทนชุมนุมต่างๆ และ ทุกคณะ" แทนที่จะแปลว่ามีกลุ่มบุคคลใดบ้างที่เข้าเฝ้าในเขตพระราชฐานในขณะนั้น และนำของขวัญชนิดใดบ้างมาถวาย

ตัวอย่างที่ 48 : เอมเปอเรอร์แห่งออสเตรียทรงตำหนิโทษพระนางมารี อังตัวเนตต์ด้วยเรื่องต่างๆ

(1) And that seemed a very good thing and made worthwhile the great sums of money which continued to go into making the place, for I was constantly adding to its beauties and discovering new ways of improving.

(2) Letters were arriving from Joseph, but they did not have the same effect as those of my mother. Moreover, that intense devotion which she felt for me was lacking. Joseph thought me foolish — and he was certainly right in this — and lectured me, but then he lectured everyone.

(3) He was writing to Mercy, of course, and Mercy remained my watchdog, as he had during my mother's lifetime.

(4) Mercy, who was no respecter of persons and never minced his words, showed me what he had written to Joseph. I suppose in the hope that I would profit from it.

(5) "Madame Royale is never apart from her mother and serious business is constantly interrupted by the child's games, and this inconvenience so fits in with the Queen's natural disposition to be inattentive that she scarcely listens to what is said and make no attempt to understand. I find myself more out of touch with her than ever."

(6) He sighed as I read, for my attention was straying even as he put the paper into my hands and I was wondering whether a pale pink sash would be more becoming for my daring child rather than the blue one she was wearing.

(7) Poor Mercy! The heart had gone out of him since my mother's death. Or was he realizing at last that the task of rescuing me from my follies was hopeless. (P.236)

ความพึงพอใจของฉันไม่อาจเปรียบได้กับจำนวนรายจ่ายก้อนมหึมาที่ถูกเบิกออกมาจากท้องพระคลังเพื่อการนี้ ดังนั้น...มิช้าฉันก็ได้รับลายพระหัตถ์จากเอมเปอเรอร์แห่งออสเตรีย ทรงตำหนิโทษฉันด้วยเรื่องต่าง ๆ นานา แมร์ซีผู้นาราชสาร์นี้เข้ามาให้ฉันนั่งจ้องมองปฏิกริยาที่ฉันมีต่อรับสั่งของเจ้าพี่ และก็ไม้อาจสังเกตอะไรได้ ด้วยฉันเจ็บเฉยเฉย ไม่แสดงท่าหวั่นหวาด แต่ก็ไม่ได้ทำหยังยโสแต่ประการใด ในที่สุด บรูซชราผู้รักดีก็ถอนใจและลาจากไปอย่างกลัดกลุ้มเป็นที่สุด (น.334-335)

ผู้แปลไม่แปลคำตำหนิติเตียนในหลายๆเรื่องของเอมเปอเรอร์แห่งออสเตรีย แต่ใช้คำรวมแทน เช่น "ทรงตำหนิโทษฉันด้วยเรื่องต่าง ๆ นานา" เป็นต้น ทั้ง 7 ย่อหน้า รวบรวมได้เหลือย่อหน้าเดียวในบทแปลตามที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับที่เคยกล่าวมาแล้ว

ตัวอย่างที่ 49 : สภาพความเป็นอยู่อย่างสุขสบายของเจ้าชายโรอิ่งในคุกบาสติญ ที่ได้รับการดูแลอย่างดีเป็นพิเศษ

(1) All the actors in the diamond necklace affair were in the Bastille with the exception of the Comte de la Motte who had escaped to London with what was left of the necklace, and the whole of the Court and the country was working itself up into a fever of excitement and expectation.

(2) Each day Paris was filled with excited crowds. No one talked of anything but the coming trial. The Cardinal had changed completely. He was lodged in a fine apartment at the Bastille, very different from that used by ordinary prisoners, and there he took three of his servants to look after him. He paid one hundred and twenty livres a day for his lodging; and he was allowed to receive visits from his family, his secretaries, and of course his counsel, with whom he was preparing lowered all through the day, so many visitors were there; he even gave a banquet in his rooms, where champagne was served. He continued to administer the business his position demanded as though the Bastille were another of his palaces which for the sake of convenience he was temporarily obliged to occupy. He took daily exercise in the Governor's garden or walked on the platform of the towers. (P.286-287)

ในที่สุด บุคคลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ก็ถูกนำตัวไปกักขังไว้ ณคุกบาสติญบรรยาอากาศเต็มไปด้วยความตื่นเต้นเมื่อใกล้กำหนดที่จะมีการตัดสินคดีสร้อยเพชร ทั้งๆที่ถูกกักขังอยู่ในคุก เจ้าชายโรอังกี้ได้รับการดูแลอย่างดีเป็นพิเศษ มีผู้เข้าไปรับใช้ถึงสามคน... และได้อยู่ในห้องที่มีลักษณะดีกว่าห้องขังธรรมดา โรอังกี้ได้ใช้ทรัพย์สินจำนวนมากซื้อความสะดวกสบายในสถานที่นี้ได้โดยง่าย และอำนาจก็กลับคืนมาสู่เขาอีกครั้งหนึ่งที่ละน้อย ญาติมิตรได้รับอนุญาตให้เข้ามาเยี่ยมได้ตลอดเวลา แม้กระทั่งการเลี้ยงรับรองก็เคยจัดขึ้นตามประสงค์ของนักโทษผู้มีอิทธิพลผู้นี้ ในยามเย็นก็ได้ออกมาเดินรับลมในสนามด้านหลังคุก ไม่ช้า โรอังกี้เริ่มออกคำสั่งเกี่ยวกับการงานทั้งด้านศาสนาและส่วนตัวไปยังสตรีบวกรออยู่เบื้องๆ โดยไม่มีใครกล้าคัดค้านตำแหน่งของเขาเลย (น.386-387)

ผู้แปล ไม่แปลในรายละเอียดคือ "จำนวนเงิน 120 ลิฟร์ต่อวัน" แต่ใช้คำที่มีความหมายกว้าง คือ "ใช้ทรัพย์สินจำนวนมาก" และ ใช้คำรวมว่า "ญาติมิตร" แทนที่จะแจกแจงรายละเอียดผู้ที่มาเยี่ยมเจ้าชายโรอังกี้ในคุกบาสติญซึ่งมี ครอบครัว บรรดาเลขา ผู้ให้คำปรึกษาราชการกฎหมาย และอื่นๆอีกมาก

จากตัวอย่างที่ 42 – 49 ผู้วิจัย พบว่า วิธีการรวบรวมความมีผลทำให้ความหมายบางส่วนขาดหายไปและบทแปลที่ได้มีความหมายไม่ครบเท่าที่ต้นฉบับต้องการคือ แต่ยังคงรักษาความหมายหลักไว้ได้แม้ไม่แปลในรายละเอียด ผู้แปลจะรวบรวมเมื่อเนื้อหามีความซ้ำซ้อนเกินข้อ หรือเป็นรายละเอียดที่ไม่สำคัญ ซึ่งผู้แปลพยายามปรุงแต่งเรื่องให้ได้รสชาติบรรยากาศ ทำให้บทแปลน่าสนใจ

และไม่นำเบื้อเกินไป

5.1.3 การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ

การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับเป็นกลวิธีหนึ่งที่ถูกใช้ในการถ่ายทอดความหมายทางด้านเนื้อหา การถ่ายทอดภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปลที่ไม่ตรงกับความเป็นต้นฉบับ ถือว่าเป็นการแปลผิด (Mistranslation) (ดวงตา สุพล , 2535 : 81)

นิตา (บรรยาย, 21 ตุลาคม 2524) ได้กล่าวในการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การแปลและการนำไปใช้ ว่า "การแปลที่ไม่สมบูรณ์สำหรับตัวดิฉันเอง อย่างไรก็ตามเสียหนังสือที่แปลมาเป็นอีกภาษาหนึ่งนั้น มันจะสมบูรณ์ครบ 100 % ไปไม่ได้ แปลเท่าไรมันก็ไม่ตรง แปลเท่าไรมันก็ไม่จริง" และนิตา (สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2541) ยังกล่าวเกี่ยวกับการแปลว่า "การแปลนี้ก็คงมีผิดมั้ง แต่บอกได้เลยว่าไม่ได้ตั้งใจให้ผิด"

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัย พบว่า ในบทแปลนั้นการแปลไม่ตรงตามต้นฉบับในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" เป็นการแปลผิดและถ่ายทอดความหมายผิดไปจากต้นฉบับ ดังนี้

1) ผู้แปลแปลผิดในเรื่องตัวเลข ดังตัวอย่างที่ 50 - 60

ตัวอย่างที่ 50

I was twelve ; **Caroline was fifteen** ; (P.16)

ขณะนั้นฉันอายุสิบสอง และพี่หญิงคาโรไลน์สิบสี่ (น.27)

fifteen หมายถึง สิบห้า ไม่ใช่ "สิบสี่"

ตัวอย่างที่ 51

--- ; there were hasty reconstruction to enlarge the French Embassy because there want to be **fifteen hundred guests**---. (P.29)

---และในระหว่างนั้นก็มีข่าวว่าสถานเอกอัครทูตฝรั่งเศส ได้สั่งการให้เสริมสร้างตัวอาคารและบริเวณสถานทูตให้กว้างขวางหรูหรา เพื่องานเลี้ยงรับรองครั้งใหญ่ ซึ่งจะมีแขกมาร่วมกว่าสองพันคน (น.49)

fifteen hundred guests หมายถึง แจก 1,500 คน ไม่ใช่ "สองพันคน"

ตัวอย่างที่ 52

I was really longing for it to be over became the next activity was the opening of the King's wedding present, and having already been made aware of the King's generosity, my expectations were high. Nor was I disappointed. The King's present was a toilet set in blue enamel, a needle case, a box and a fan all set with diamonds. How I loved those cold stones --- which could suddenly flash with red, green, and blue fire! (P.53)

ระหว่างนั้นมีผู้นำของขวัญจากพระเจ้าอยู่หัวมาพระราชทาน โดยไม่รีรอ ฉันเปิดออกดูทันที และเห็นของหลายชิ้นซึ่งถูกจัดสรรมาล้วนแต่สูงค่าน่ารักเป็นหนักหนา หีบใหญ่คือชุดเครื่องแป้งซึ่งประกอบด้วยกระจกส่องหน้า แปรงผม หวี อับแป้งและขวดน้ำอบ ซึ่งล้วนแล้วแต่สลักเสลาด้วยทองคำ ประดับเพชรเป็นลวดลายวิจิตรพิสดาร นอกจากนี้ก็เป็นพัดอันงดงามหรุถึงสามอัน ล้วนแล้วประดับด้วยมณีหลากสี และอีกสิ่งหนึ่งคือ หีบเครื่องเขียน (น.89)

a fan all set with diamonds หมายถึง พัดที่ประดับด้วยมณีหลากสี 1 อัน ไม่ใช่ "พัดอันงดงามหรุถึงสามอัน"

ตัวอย่างที่ 53

She was twenty - six at our first meeting but she looked as young as I. (P.170)
จูเลียมีอายุ ยี่สิบเจ็ดปี สะสวยอ่อนหวานอย่างน่าติดใจ และมองดูอ่อนเยาว์กว่าอายุของเธอมากนัก (น.239)

twenty - six หมายถึง ยี่สิบหกปี ไม่ใช่ "ยี่สิบเจ็ดปี" และ She ในที่นี้หมายถึง พระสหายคนใหม่ของพระนางมารี อังตัวแนตต์ ชื่อว่า เคาต์เตสจูเลีย เดอ โปลินญัค

ตัวอย่างที่ 54

On the second day Joseph took an intimate supper with the family in Elizabeth's apartments. I wanted my brother to be fond of Elizabeth because I

was , and she was growing into an enchanting creature. (P.190)

ในคำวันที่สามที่เจ้าพี่เสด็จมาแวร์ซายส์ หลุยส์ก็ทรงจัดงานเลี้ยงใหญ่ถวาย ในโถงของเรา...มีแต่บรรดาราชวงศ์สำคัญ รวมทั้งเจ้าหญิงอลิซาเบธ ในคืนวันนั้น เธอแต่งพระองค์งดงาม กอปรด้วยพระจริยาวัตรอ่อนหวานน่ารักจับใจ จนฉันอดคิดไม่ได้ว่าอยากให้เจ้าพี่ได้ทอดพระเนตรเจ้าหญิงองค์นี้เป็นพิเศษ (น.274)

the second day หมายถึง วันที่สอง ไม่ใช่ "วันที่สาม"

ตัวอย่างที่ 55

Two months after the birth of my baby I left a great urge to go to opera ball. (P.217)

เจ้าฟ้าหญิงพระองค์น้อยมีอายุได้สามเดือน ฉันก็เริ่มคิดอยากออกไปงานเต้นรำที่ปารีสสัก (น.308)

Two months หมายถึง สองเดือน ไม่ใช่ "สามเดือน"

ตัวอย่างที่ 56

It was the 15th of August, the Feast of the Assumption. The King summoned the Baron de Breteuil, Minister of his Household, and Monsieur de Miromesnil, Keeper of the Seals, to his cabinet, I was there.

The King quickly explained the reason for our presence there and added that heintended that the Cardinal de Rohan should be arrested without delay.

Monsieur de Miromesnil immediately protested : "Sire, Rohan's rank and family entitle him to be heard before he is arrested." (P.259)

วันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1758 พระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสให้ท่านเสนาบดีกระทรวงวัง บารอนแห่งเบเรคอย และเมอรัซเซอร์มิรมสนิล ผู้มีหน้าที่รักษาพระราชลัญจกร เข้ามาเฝ้าในห้องทรงพระอักษรโดยโปรดให้ฉันอยู่ร่วมด้วย ทันทีที่ทรงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ทั้งสองฟังและทรงสรุปว่าจะต้องมีการจับกุม โรอ็องนั้น ท่านบารอนทูลขัดจันว่า

"แต่ตามตำแหน่งของท่านสังฆราช เราจะต้องแจ้งให้มหาวิหารและปวงญาติของท่าน โรอ็องทราบเสียก่อนพระเจ้าค่ะ" (น.366-367)

เมื่อพิจารณาต้นฉบับในบทที่ 16 ย่อหน้าที่ 1 พบว่า เป็นปี ค.ศ. 1785 ไม่ใช่ตามที่บทแปลแปลว่าเป็นวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1758 และจากต้นฉบับ "Monsieur de Miromesnil immediately protested" หมายถึง เมอร์ซีเออร์มิริมสนิลเป็นคนทูลขจัดขึ้น ไม่ใช่ "ท่านบารอนทูลขจัดขึ้น" ตามที่ผู้แปลแปลไว้

ตัวอย่างที่ 57

The judgment was given on Wednesday, 31st May, and the court opened at six o'clock in the morning. (P.291)

ในที่สุด วันที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง วันนั้นเป็นวันที่ 30 พฤษภาคม ศาลเปิดตั้งแต่เวลาเช้าตรู่ 6 นาฬิกาตรง (น.388)

31st May หมายถึง วันที่ 31 พฤษภาคม ไม่ใช่ "วันที่ 30 พฤษภาคม"

ตัวอย่างที่ 58

The sixth of June was the day which we settled on to begin our escape. (P.375)

วันที่ 9 มิถุนายน เป็นวันที่เรากำหนดจะออกเดินทางครั้งยิ่งใหญ่ (น.521)

The sixth of June หมายถึง วันที่ 6 มิถุนายน ไม่ใช่ "วันที่ 9 มิถุนายน"

ตัวอย่างที่ 59

I wept when I heard that Bouille had arrived at Varennes with his troops only half an hour after we felt ; and when he realized that we had gone , he had disbanded his troops , for there was no point in making war on the revolutionaries then. (P.398-399)

ฉันร้องไห้เมื่อมีคนมาเล่าว่ามาร์ควิสแห่งบัวญู และกองทัพของเขามาถึงวาเรนเนส หลังจากเราถูกบังคับให้เดินทางมาเพียงชั่วโมงเดียว อนิจจา...อิสรภาพของเราอยู่แค่เมื่อเอี้อม แต่เราก็สูญเสียมันไปแล้วโดยไม่อาจเรียกคืนมาได้ บัวญูรับทราบข่าวที่เราถูกนำตัวกลับปารีสด้วยความตระหนก เขาออกคำสั่งให้กองทัพสลายตัวทันที ด้วยไม่กล้าต่อสู้กับกองทัพของพวกปฏิวัติและรัฐสภาแห่งชาติ (น.559)

half an hour หมายถึง ครึ่งชั่วโมง ไม่ใช่ "ชั่วโมงเดียว"

ตัวอย่างที่ 60

Six members of the Municipaux had come into the room. (P.431)

คนสี่คนในเครื่องแบบพนักงานสภาเข้ามาในห้องของเรา (น.606)

Six หมายถึง หก ไม่ใช่ "สี่"

2) ผู้แปลถ่ายทอดความหมายผิดไปจากต้นฉบับ ดังตัวอย่างที่ 61 - 69

ตัวอย่างที่ 61

So he went to the opera and was taken ill there. He had a stroke and died in Leopold's arms. (P.14)

ก็เสด็จสวรรคตด้วยพระหทัยวายในอ้อมพระพาหาของเจ้าพี่เลียวโปลด์ (น.23)

ตามพจนานุกรมศัพท์แพทย์ วิทย์ เทียงบูรณธรรม (2525 : 856) ให้ความหมายของ stroke หรือโรคหลอดเลือดสมอง ว่าหมายถึง ความผิดปกติของการไหลเวียนเลือดที่ไปเลี้ยงสมอง หรือภาวะที่มีเลือดออกภายในสมอง และเป็นอาการที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน ไม่ใช่ "โรคหัวใจวาย หรือ พระหทัยวาย" ซึ่งเป็นการแปลผิดในคำศัพท์เฉพาะทาง

ตัวอย่างที่ 62

Ferdinand told us that he used egg yolks for his complexion, smearing them over his face to keep his skin fresh; (P.15)

เจ้าชายทรงใช้ไข่ขาวพอกพระพักตร์ทุกเช้าเพื่อผิวงาม (น.25)

egg yolks หมายถึง ไข่แดง ไม่ได้หมายถึง "ไข่ขาว"

ตัวอย่างที่ 63

In one of the windows a candle was burning ; and this was meant to be a signal.

When the flame was snuffed out , that would be a sign to all that the King 's life was over. (P.133)

ที่พระบัญชาหรือพระบรมมโหฬารนั้น ชาวที่จุดเทียนตามไฟไว้เล่มหนึ่ง เป็นสัญญาณให้พวกที่อยู่ภายนอกทราบว่าจะเจ้าอยู่หัวยังทรงพระชนม์อยู่ ถ้าหากแสงชวาลาลดับกายไปเมื่อไรก็เป็นที่รู้กันอยู่ว่า...บัดนั้น...ดวงพระวิญญาณของจอมกษัตริย์พระองค์นั้นได้ไปเฝ้าพระเจ้าแล้ว (น.180 - 181)

ต้นฉบับบอกชัดเจนอยู่แล้วว่า จุดเทียน เพราะฉะนั้นแสงที่ส่องสว่างตรงหน้าต่างก็คือ แสงจากเทียน ไม่ใช่หมายถึง "แสงจากตะเกียง" อย่างที่ผู้แปลแปลเพราะ ชวาลา หมายถึง "ตะเกียง"

ตัวอย่างที่ 64 : ในที่ประทับของเจ้าหญิงเกเมน พระนางมารี อังตัวแนตต์ได้พบกับโลซัง แต่งตัวด้วยเสื้อผ้างดงาม หุหุหราเป็นอย่างมาก จึงเอ่ยวาจาชมเชยจนนกคีติสวอยู่ที่ปีกอยู่บนหมวกของโลซัง

The very next day a messenger came from the Princesse de Gue'me'ne'e with the feather and a note from the Princesse which said that the Duc de Lauzen had begged her to implore me to accept it. (P.180)

วันรุ่งขึ้นนั่นเอง เจ้าหญิงก็เสด็จมาพบฉันที่แวร์ซายส์ และนำขนนกอันงดงามนั้นมาด้วย และบอกว่าโลซังขอร้องให้ฉันรับไว้ (น.256)

a messenger came from the Princesse de Gue'me'ne'e หมายถึง คนส่งข่าวหรือผู้ส่งสารมาจากเจ้าหญิงเกเมน ไม่ได้หมายถึง "เจ้าหญิงเกเมนมาส่งสารเอง"

ตัวอย่างที่ 65 : พระนางมารี อังตัวแนตต์เสด็จเข้ามาในห้องพระบรมมโหฬารและนั่งอยู่หน้าโต๊ะแต่งตัว มีมาดามค้ำปิงและนางสนองพระโอษฐ์หลายนางเข้ามาปรนนิบัติ พระนางได้เล่าเรื่องราวต่างๆในขบวนแห่เมื่อตอนบ่ายให้มาดามค้ำปิงฟัง ในขณะที่มาดามค้ำปิงกำลังจุดเทียนที่หน้าโต๊ะแต่งตัวสี่เล่มด้วยกัน แล้วทันใดนั้นเทียนดวงหนึ่งก็ดับวูบลงไปเฉยๆ

I said : "That is strange. There is no draft." And I signed to Madame to relight it.

This she did and no sooner had she done so than the second candle

went out.

(P.311)

"เอ๊ะ แปลกจริง ไม่มีลมสักหน่อย"

ฉันร้องออกมาในขณะที่มาตามคำปิ้งพยายามจุดใหม่อีกครั้งหนึ่ง ฉันสังเกตเห็นมือของเธอสั่นระริก เมื่อเทียนที่ถูกจุดเป็นครั้งที่สองลุกโผลงขึ้นเพียงชั่ววินาทีเดียว และกลับดับวูบลงไปอีก

(น.423)

ต้นฉบับนั้นบอกว่า "เทียนเล่มที่สองที่ดับ" แต่บทแปลแปลว่า "เทียนที่ถูกจุดเป็นครั้งที่สองดับ"

ตัวอย่างที่ 66

On the first floor were several rooms which could be lived in and these became the King 's bedroom , Elizabeth 's bedroom , one bedroom each for the Dauphin and his sister , a drawing room and a few reception rooms ; on the ground floor was my bedroom with four more rooms ; a flight of stairs connected the apartments so that in any emergency we could very guidely all be together.

(P.355 - 356)

ชั้นล่างของตัวพระตำหนักดยุคเลอริสนี่ มีห้องมากมาย...ดังนั้น ไม่ช้าพวกมหาดเล็กก็ช่วยกันจัดแจงให้เป็นห้องส่วนพระองค์ของพระเจ้าอยู่หัว ทูลกระหม่อมทั้งสอง เจ้าหญิงอลิซาเบธ และเหลือเพื่อจนจัดห้องทรงพระอักษรและห้องรับรองแขกได้พอแก่ความต้องการของเรา ฉันสั่งเลือกห้องต่างๆในชั้นล่างนี้ด้วยตนเอง พิจารณาแล้วว่าประตูออกของห้องต่างๆนั้นเปิดติดต่อกันได้ ถ้าหากมีเหตุฉุกเฉิน เราก็จมารวมพร้อมกันในห้องทรงพระอักษรได้ทันที

(น.488)

ผู้แปล แปล On the first floor และ on the ground floor ว่า "ชั้นล่าง" และ "ชั้นล่าง" ในทั้งสองแห่ง ซึ่งเป็นการแปลที่ไม่ถูกต้องตามต้นฉบับ เมื่อพิจารณาการนับชั้นของบ้านหรืออาคาร คนไทยโดยทั่วไปจะนับเหมือนกับคนอเมริกัน ซึ่งต่างไปจากการนับชั้นแบบคนอังกฤษหรือแบบยุโรป การนับแบบอเมริกัน จะนับดังนี้ ชั้นที่ 1 หมายถึง first floor , ชั้นที่ 2 หมายถึง second floor , ชั้นที่ 3 หมายถึง third floor ในขณะที่แบบอังกฤษ จะนับดังนี้ ชั้นที่ 1 หมายถึง ground floor , ชั้นที่ 2 หมายถึง first floor , ชั้นที่ 3 หมายถึง second floor เพราะฉะนั้น ในการแปลผู้แปลควรจะศึกษาดูให้แน่ชัดว่าต้นฉบับในภาษาอังกฤษใช้การนับชั้นของอาคารแบบใด เพราะผู้แปลต้องคำนึงถึงรายละเอียดปลีกย่อยทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษทั้ง

สองชนชาติ จากภาษาต้นฉบับผู้วิจัยพบว่า การนับชั้นอาคารในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" จะเป็นแบบอังกฤษเพราะใช้คำ On the first floor และ on the ground floor ดังนั้น ห้องส่วนพระองค์ของพระเจ้าอยู่หัวจะอยู่บนชั้นสองของตัวพระตำหนัก ดุยเลอริส ส่วนห้องส่วนพระองค์ของพระนางมารี อังตัวแนตต์ จะอยู่ที่ชั้นหนึ่งซึ่งเป็นชั้นที่พระนางมารี อังตัวแนตต์เลือกด้วยตนเอง

ตัวอย่างที่ 67

Madame Thebaut came into the room. I was out of bed in a second and she was help me to put on the gray gown and black mantle. There was a large hat with veil falling it to shade my face. (P.380)

มาดามธิโอโบสร์อยู่ในห้อง พอฉันมาถึง เธอก็คว้าเสื้อคลุมสีเทามาสวมใส่ให้ และอีกครู่เดียว หมวกใบใหญ่ก็ถูกสวมลงมาบนศีรษะ ปีกหมวกกว้างจนปิดเสี้ยวหน้าส่วนหนึ่งของฉันมิดชิด (น.529)

veil หมายถึง a covering of thin materials or net for the head or face , worn by women , often for religious reasons ผู้แปลถ่ายทอดความหมายของ a large hat with veil falling it to shad my face ในลักษณะที่ว่า หมวกใบใหญ่มากจนปีกหมวกกว้างปิดเสี้ยวหน้าส่วนหนึ่งจนมิดชิด ซึ่งเป็นการแปลที่ผิด เพราะหมวกของพระนางมารี อังตัวแนตต์นั้นน่าจะเป็นหมวกที่ประกอบด้วยตาข่าย หรือใช้วัสดุ เช่น ผ้าที่มีความโปร่งบาง และมีความยาวจนสามารถปกคลุมใบหน้าไว้ได้เมื่อสวมหมวก ทำให้ใบหน้าบางส่วนถูกคลุมด้วยตาข่ายหรือผ้าคลุมหน้า

ตัวอย่างที่ 68 : ทำให้การของโบห์แมร์แจ้งว่าได้ขายสร้อยเพชรราคาสูงยิ่งให้กับพระราชินี โดยที่โบห์แมร์และพระราชินีซื้อขายสร้อยเพชรล้ำค่านี้ผ่านทางสังฆราชโรมัน และสังฆราชโรมันได้ชำระเงินงวดแรกสามหมื่นฟรังก์ให้แล้ว และจะเป็นผู้นำสร้อยเพชรเส้นนั้นมาถวายให้พระราชินีด้วยตัวเอง

The price was fixed at sixteen hundred thousand livres , payable with two years in four six - monthly installment. (P.284)

ฉันติดต่อซื้อขายสร้อยเพชรเป็นไปอย่างง่ายดาย โบห์แมร์และบัสเซนจ้อย่างรับเงินงวดแรกสามหมื่นฟรังก์ และมอบสร้อยเพชรให้ท่านโรมันทันที ตกกลางคืนว่าพระราชินีจะจ่ายงวดหลังที่เหลืออยู่อีกหกงวดให้แก่พ่อค้าทั้งสองโดยพระองค์เอง (น.384)

four six - monthly หมายถึง จ่ายคืนให้ทุกๆหกเดือนเป็นเวลาสองปี รวมทั้งหมดจ่ายงวดหลังที่
เหลืออยู่อีกสิ่งงวด ไม่ได้หมายถึง "จ่ายงวดหลังที่เหลืออยู่อีกหกงวด"

ตัวอย่างที่ 69

His son - in - law Monsieur Berthier was treated in the same way at
Campiegne. (P.330)

บุตรชายของท่านผู้นี้ก็ถูกกำหนดชะตากรรมเช่นเดียวกัน (น.455)

son-in-law หมายถึง บุตรเขย ไม่ใช่ "บุตรชาย"

นอกจากนี้ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหาระหว่างต้นฉบับและบทแปล ผู้วิจัยพบว่า ข้อความในบทแปลนั้นไม่ใช่เนื้อความที่ถูกต้อง เพราะผู้แปลแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ แม้ไม่มีศัพท์โดยยาก และสามารถหาคำในภาษาไทยที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับและสอดคล้องกับบริบทได้โดยตรง แต่ผู้แปลยังแปลไม่ตรงตามต้นฉบับทีเดียว ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความหมายที่ผิดไปจากต้นฉบับ แต่ผู้แปลเลือกแปลและใช้ข้อความที่สื่อความหมายเหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับบรรยากาศในเรื่องมากกว่าที่จะแปลให้ตรงตามต้นฉบับ รวมทั้งอาศัยบริบทเข้าช่วยพิจารณาในการแปล เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีพูด วิธีคิด วัฒนธรรมทางภาษา ตลอดจนเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านคนไทย ซึ่งเป็นการปรับตามสถานการณ์และสอดคล้องกับความเหมาะสมของเนื้อเรื่องดังตัวอย่างที่ 70 - 74

ตัวอย่างที่ 70

I suddenly realized that she was saying my governesses were not suitable and I must have other teachers. She wanted me, in a few months' time, to be talking in French, thinking in French, so that it would be as though I were French.

"But never forget that you are a good German." (P.19)

และ

"Always remember you are a German..." (P.33)

ครั้งหนึ่ง สมเด็จพระนางเจ้าจรัสพรภาวฉันควรจะได้อุบายใหม่มาสอนแทนพวกครูเก่าๆ ทั้งนี้เพราะทรงมีเจตจำนงอันแน่วแน่ว่าภายในสองสามเดือนนี้ ฉันจะต้องพูดภาษาฝรั่งเศสคล่องแคล่วแถมเช่น

คนฝรั่งเศสเอง

แต่ลูกก็ต้องไม่ลืมว่าลูกเป็นคนออสเตรียน"

(น.32)

ในต้นฉบับกล่าวว่า "But never forget that you are a good German และ "Always remember you are a German..." แต่บทแปลจะแปลต่างไปจากต้นฉบับคือ แปลว่า "ออสเตรียน" ซึ่ง สุปราณี มุขวิจิตร (2540 : 105) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสจะพบว่า ราชอาณาจักรออสเตรียเป็นดินแดนที่ประกอบด้วยชนชาติหลายเชื้อชาติ ได้แก่ อิตาลี เบลเยียม ฝรั่งเศส ฮังการี เยอรมัน ออสเตรีย เป็นต้น ซึ่งแต่ละชนชาติจะมีความรักชาติของตนเป็นอย่างยิ่ง ไม่มีเชื้อชาติใดที่แสดงความเป็นชาติออสเตรียเลย และราชวงศ์แฮพสบูร์กนั้นก็สืบเชื้อสายมาจากชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นเชื้อชาติที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด ดังนั้น ในความหมายของผู้เขียนต้นฉบับนั้นต้องการที่จะสื่อให้ผู้อ่านรู้ว่า เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ ซึ่งเป็นราชวงศ์แฮพสบูร์กนั้นมีความเป็นเชื้อชาติเยอรมันอยู่ในสายเลือดและต้องระลึกอยู่เสมอ ในขณะที่บทแปลจะแปลต่างไปจากต้นฉบับ เพราะต้องพิจารณาถึงบริบทที่กล่าวถึงราชวงศ์นี้ที่ปกครองประเทศออสเตรีย ดังนั้นในความรู้สึกของผู้อ่านที่เป็นคนไทยก็ย่อมเข้าใจว่าเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์เป็นคนออสเตรียน ผู้แปลจึงต้องปรับบทแปลใหม่ตามความเหมาะสมและการรับรู้ของผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 71 : มาดามดูบารรี สนมคนโปรดของพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 แต่ไม่เป็นที่โปรดปรานของ สมเด็จพระเจ้าทั้งสาม ดังนั้น สมเด็จพระเจ้าทั้งสามต่างยุแหย่ให้เจ้าหญิงรัชทายาททรงเห็นว่ามาดามดูบารรี เป็นคู่แข่ง และไม่สมควรที่เจ้าหญิงรัชทายาทแห่งฝรั่งเศสจะลดพระองค์ลงไปพุดจาด้วย ทำให้เจ้าหญิงรัชทายาททำท่าดูถูก ล้อเลียน และเมินเฉยโดยเปิดเผย เป็นผลทำให้พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ทรงกริ้ว และทรงมีพระบรมราชโองการให้เจ้าหญิงรัชทายาทรับสั่งกับมาดามดูบารรี แต่ก็ยังถูกขัดขวางจากสมเด็จพระเจ้าแอดเดอโลคังจนได้

then I felt a light touch on my arm. I turned and saw Adelaide, a sly triumph in her eyes.

"The King is waiting for us in Madame Victoire 's apartments," she said. "It is time for us to be going." (P. 93)

รู้สึกว่ามีใครคนหนึ่งมาจับแขนและจูงตัวไปจากที่นั่นทันที สมเด็จพระเจ้าแอดเดอโลคังนั่นเอง ทรงทำท่าทำริบร้อนเมื่อรับสั่งว่า

"มารี ทูลกระหม่อมประทับคอยอยู่เนาะ อยากจะให้หญิงไปพบทูลเสนาบดีเสีย

น้อย"

(น.130)

ผู้แปล แปลว่า "อยากจะให้หญิงไปพบทูตสเปนเสียหน่อย" แทนที่จะแปลว่า ทูตกระหม่อมประทับคอยอยู่ที่พระตำหนักของสมเด็จพระเจ้าวิคตอร์" ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความหมายที่ต่างจากต้นฉบับ โดยสิ้นเชิง และบริบทแวดล้อมก็ไม่มีกรกล่าวถึงทูตสเปน แต่ตามสถานการณ์ขณะนั้น สมเด็จพระเจ้าแอดเดอโลด์ ทรงมีความมุ่งมั่นที่จะไม่ให้เจ้าหญิงรัชทายาทมีรับสั่งกับมาดามดูบารีรีไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม

ตัวอย่างที่ 72 : เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ทรงรุกรูเร้าและประจบเพื่อขออนุญาตทูตกระหม่อมญี่ปุ่นให้เที่ยวปารีส

"How long, Papa? how long?"

I went to him and, putting my arms about his neck, laughed.

You are amused?"

"Thinking how fortunate it is that Madame l'Etiquette is not here to see me do this."

He laughed too. He appreciated the name I had given Madame de Noailles, for he was a great given of nicknames himself. (P.102 - 103)

"เมื่อไหร่เพคะ" ฉันรุกรูเร้า และรีบเข้าไปคุกเข่าอยู่หน้าพระเก้าอี้ ขบหน้าลงบนพระเพลาอย่างเด็กขี้ประจบ

"เจ้านี่ช่างประจบเอาใจปู่" ทรงลูบผมฉันเบาๆ

"ก็หญิงรักทูตกระหม่อมญี่ปุ่นี่เพคะ" ฉันยิ้มยิ้ม

"นี่เคราะห์ดีนะเพคะ ที่ท่านผู้หญิง "ราชประเพณี" ของหญิงไม่อยู่ ไม่งั้นหญิงจะต้องถูกอบรมอีกเป็นวันเชียว ที่ทำกิริยาไม่ดีขี้ขี้"

คราวนี้ทรงพระสรวลก๊ากที่เดียว เพราะโดยปกติก็โปรดตั้งชื่อแปลกๆให้ใครๆอยู่แล้ว

(น.142)

จากข้อความที่เป็นตัวหนาทั้งต้นฉบับและบทแปล ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายที่ผิดไปจากต้นฉบับ ซึ่งอาจจะเป็นจินตนาการของผู้แปลเองที่ได้พยายามถ่ายทอดความหมายเพื่อให้คงรสชาติบรรยากาศ จึงได้ปรับเปลี่ยนความหมายที่ต่างไปจากเดิม ซึ่งทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่า เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์นั้นเป็นเด็กที่ขี้ข้อน น่ารัก เมื่อต้องการประจบใครๆ

ตัวอย่างที่ 73 : เมื่อเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์มาอยู่ปารีสได้เพียงสองสามเดือน ก็ได้เจ้าหญิงเลมบาลพระขนิษฐาขององค์รัชทายาทเป็นพระสหายสนิท จึงได้เล่าเรื่องสนุกสนานเมื่อคราวอยู่ที่เวียนนาให้ฟัง

When the snow came, I could really imagine I was back in Vienna and one day I found an old sleigh in the stables at Versailles and, as the Princesse was with me, I told her what fun we used to have in Vienna (P. 110)

ฤดูหนาวใกล้เข้ามา ฉันอดรำลึกถึงวันอันแสนหนาวที่แอสบวร์กไม่ได้ เลยถึงกับต้องออกปากเล่าให้เจ้าหญิงเลมบาลฟังถึงความสนุกสนานของพวกเราเวลาออกไปเล่นเลื่อนบนเนินเขา (น.152)

ผู้แปล แปลว่า "ฉันอดรำลึกถึงวันอันแสนหนาวที่แอสบวร์กไม่ได้" ทั้งๆที่ต้นฉบับไม่ได้พูดถึงแอสบวร์ก แต่เป็นการแปลที่อาศัยบริบทแวดล้อมเข้าร่วมพิจารณา เพราะพอถึงฤดูหนาวสมเด็จพระโปรดแปรพระราชฐานไปประทับที่พระราชวังแอสบวร์ก กรุงเวียนนา พร้อมทั้งพระโอรสและพระธิดาเสมอ (Holt, 1992 : 8) ดังนั้น ผู้แปลจึงระบุสถานที่ที่แน่ชัด แทนที่จะแปลว่า "ฉันอดรำลึกถึงวันอันแสนหนาวที่เวียนนาไม่ได้"

ตัวอย่างที่ 74

In a year my embellishments to the Petit Trianon had cost over three hundred and fifty thousand livres. (P. 217)

ในปีนี้ ฉันใช้เงินสำหรับพระที่นั่งตริอานององค์น้อยนี้ถึงสามแสนห้าหมื่นฝรั่งเศส (น.305)

ตามพจนานุกรมให้ความหมาย livres ว่าหมายถึง หน่วยเงินตราสมัยก่อนของฝรั่งเศส มีค่าเท่ากับ 1 ปอนด์ ต่อมายกเลิก เปลี่ยนมาใช้หน่วยเงินตรา ฝรั่งเศส (franc) แทน แต่ในสมัยนั้น คำที่นิยมใช้เรียกเงินตราของฝรั่งเศสคือ livre (ลีฟร์) (เอี่ยม ฉายางาม , 2532 : 17) เมื่อพิจารณาจากบริบทในต้นฉบับหลายๆย่อหน้า ผู้วิจัยพบว่า ผู้เขียนต้นฉบับได้เขียนหน่วยเงินตราเป็น livres บ้าง และ franc บ้างสลับกันบ่อยครั้ง ดังตัวอย่างที่ยกมาต่อไปนี้

The court jeweler had been showing a pair of very fine diamond earrings round the Court --- hoping the Madame du Barry would like them. They cost seven hundred thousand livres --- a large sum , but they were truly exquisite. I had seen them and exclaimed with wonder at their perfection.

Madame du Barry sent a friend of her to speak to me about the earrings --- casually , of course. I admired them very much , she believed. (P.95)

มาตามดูบารีได้ทราบมาว่าฉันชอบใจต่างหูเพชรอยู่คู่หนึ่ง ซึ่งพ่อค้าเพชรจากต่างประเทศนำมาสู่ราชสำนักแวร์ซายส์ ราคาแพงถึงเจ็ดแสนฟรังก์ ซึ่งฉันไม่มีปัญญาจะหาเงินจำนวนนี้ได้ (น.133 - 134)

He was so good ; he immediately had two hundred thousand francs distributed to the poor ; (P.139)

พระเจ้าอยู่หัวมีน้ำพระทัยเมตตาต่อประชาชนของพระองค์อย่างแท้จริง เริ่มต้นด้วยบริจาคเงินส่วนพระองค์จำนวนสองแสนฟรังก์ให้แก่คนยากจน (น.187)

This brought protests from my mother

"I hear that you have brought bracelets which have cost two hundred and fifty thousand livres,..." (P.177)

ลายพระหัตถ์เลขจากองค์เอ็มเปรสแห่งเวียนนา...ตอนหนึ่งรับสั่งว่า

"ราคาเครื่องเพชรสองแสนห้าหมื่นฟรังก์..." (น.252)

I never thought of the cost of this. I never thought of money at all. I would demand that the work be finished be finished in record time. "No cost should be spared , Madame ?" "No. Finish it , that ' s all." In a year my embellishments to the Petit Trianon had cost over three hundred and fifty thousand livres. (P.218)

ฉันไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการนี้เลย จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลังส่วนพระองค์มาบอกว่าไม่มีงบประมาณเพียงพอ และนั่นก็ทำให้ฉัน โกรธเกรี้ยวขึ้นมาทันที ฉันออกคำสั่งให้

"หามาจากงบอื่นๆสิ แล้วจัดการให้เรียบร้อย"

ฉันไม่สนใจว่ากองคลังจะไปหาเงินจำนวนนี้มาจากไหน -- ขอให้เวทีละครของฉันเสร็จตามพระประสงค์เท่านั้น ในปีนั้น ฉันใช้เงินสำหรับพระที่นั่งตรีอานององค์น้อยนี้ถึงสามแสนห้าหมื่นฝรั่งเศส (น.307 - 308)

My clothes were discussed at this time very freely though out Paris as well as Versailles. It was discovered that I had paid 6000 livres for one dress...

(P.244)

...กล่าวกันว่า เสื้อบางตัวของฉันมีราคาถึง 6000 ฝรั่งเศส (น.350)

"...He said that Your Majesty's commands were transmitted to him by letters which bore Your Majesty's signature and that he had to use them to satisfy his creditors. The necklace was to be paid for in installments , and that he had already received 30,000 francs which Your Majesty had given the Cardinal to give to him , Boehmer , when the necklace was handed over."

(P.255)

"เขาอ้างว่า เขาเห็นพระนามาภิไธยของใต้ฝ่าละอองฯ ที่ทรงมอบให้ท่านโรอิ่ง และเขาได้ส่งสร้อยเส้นนั้นมาถวายแล้วพะคะ ได้รับเงินงวดแรกถึงสามหมื่นฝรั่งเศสจากท่านโรอิ่ง"

(น.361)

My brother Joseph was at war with Turkey and Prussia and the French alliance with Austria had laid down that in such circumstances money or men should be sent to aid their ally. I know of course that what Joseph needed was man , not 15,000,000 livres , which Monsieur de Vergennes and his Council had decided to send.

(P.298)

เอมเปอเรอร์แห่งออสเตรีย เจ้าพี่โจเซฟของฉันทกำลังทรงทำสงครามกับปรัสเซีย... ฝรั่งเศสซึ่งเป็นประเทศสัมพันธมิตรกับออสเตรียจึงจำต้องร่วมอยู่ในภาวะสงครามนี้ด้วย หลังจากการประชุมตกลงกันแล้ว คณะเสนาบดีก็ถึงความเห็นฝรั่งเศสจะส่งเงินจำนวนสิบห้าล้านฝรั่งเศสไปช่วย แทนที่จะส่งกองทหารไปช่วยรบ

(น.400)

ดังนั้น ผู้แปลจึงต้องตัดสินใจว่าจะแปลหน่วยเงินตราเป็น livres หรือ francs และการที่จะแปลเป็นทั้งสองหน่วยคงไม่ใช่การแปลที่ถูกต้องนัก เพราะสิ่งเกิดขึ้นเป็นความผิดพลาดของผู้เขียนต้นฉบับ

ผู้แปลควรต้องพิจารณาว่าจะแปลไปในทิศทางใด เพื่อให้สอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง

จากตัวอย่างที่ 50-74 ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลมีการแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ เป็นเพราะผู้แปลมุ่งที่จะให้ผู้อ่านที่เป็นคนไทยได้รับอรรถรสมากที่สุด และผู้แปลมีการแปลผิดบ้างเหมือนกัน มักจะเป็นการแปลผิดในเรื่องตัวเลขเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจเกิดเนื่องจาก 1) ผู้แปลไม่ได้มีการตรวจสอบความหมายที่แปลให้ถูกต้อง 2) ความผิดพลาดของขั้นตอนการพิมพ์ 3) ความผิดพลาดจากขั้นตอนการพิสูจน์อักษร และการถ่ายทอดความหมายที่ผิดไปจากต้นฉบับแม้ไม่มีศัพท์ใดยาก และสามารถหาคำที่เทียบเคียงกันได้ภาษาไทยมาใช้และสอดคล้องกับบริบทโดยตรง แต่ผู้แปลยังแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ เป็นเพราะผู้แปลเลือกแปลและใช้ข้อความที่สื่อความหมายเหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับบรรยากาศในเรื่องมากกว่าที่จะแปลให้ตรงตามต้นฉบับ

5.1.4 การไม่แปล

ในต้นฉบับ มีวิธีการสร้างตัวละครด้วยการให้ภูมิหลังและบรรยายรูปลักษณ์ภายนอกอย่างละเอียดพอสมควร หรือบอกถึงอายุของตัวละครร่วมด้วย ในบทแปล ผู้แปลไม่ได้ระบุนายละเอียดเกี่ยวกับรูปลักษณ์อย่างที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้ในต้นฉบับ แต่จะใช้วิธีให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครจากพฤติกรรมของตัวละครเอง ทั้งกริยาท่าทาง อุปนิสัยใจคอ จากการพูดจาเพื่อบ่งบอกนิสัยใจคอ และทัศนคติของตัวละคร การแปลเช่นนี้ใช้ในการบรรยายหรืออธิบายเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวเนตต์" เป็นส่วนใหญ่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 75 : รูปลักษณ์ของเจ้าชายลูนิตซ์แห่งออสเตรีย

But he was very much a German in some ways - calm , disciplined , and precise. (P. 15)

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 76 : รูปลักษณ์ของมารี แรเรส

The new bride , Marie Therese , was even uglier than her sister. Her only remarkable feature was her nose and that was because of its length ; her mouth was enormous , her eyes small , and she squinted slightly. She was very small and quite lacking in grace. (P.109)

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 77 : รูปลักษณ์ของตูร์โกต์

In August , Louis had appointed Anne Robert Jacques Turgot as Comptroller General of Finances. He was a very handsome man , about forty - seven , with abundant brown hats , which hung to his shoulders ; ha had well - cut features and clear brown eyes.

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 78 : รูปลักษณ์ของกาเบรียล

And than I met the Comtesse Jules. She was the loveliest creature I had ever seen. She had large soulful blue eyes and thick brown curling hair , which she were hanging about her shoulders. (P.170)

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 79 : รูปลักษณ์ของเนคเกอร์

Necker was a big man with thick eyebrows below a high forehead above which was a high tuft of hair. His complexion was yellow and his lips light , as though he were calculating the cost of everything. (P.237)

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 80 : รูปลักษณ์ของโรซีนซึ่งเป็นตัวละครที่พระนางมารี อังตังแนตต์ชอบและกำลังซ้อมบทเล่นเป็นโรซีน

Rosine was a perfect part for me. I liked to read Beaumarchais ' description of her :

"Imagine the prettiest little woman in the world , gentle , tender , lively , fresh , appetizing , nimble of foot , slender waisted with rounded arms , dewy mouth ; and such hands , such feet , such teeth , such eyes..." (P.252)

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 81 : รูปลักษณ์ของมายากรคากลิโอสโตร ผู้มีส่วนพัวพันกับคดีสร้อยพระศอเพชร

There were so many stories about the magician. I have heard descriptions of him from my servants who waited in the streets to catch a glimpse of him. His coat was of blue silk, his shoes were fastened by buckles made of diamonds ; even his stockings were studded with gold ; he glittered as he walked, for diamonds and rubies covered his hands ; his flowered waistcoat was set with gems which sparkled so fiercely that they dazzled the eyes of all who beheld them.

He was a small fat man with the appearance of being in his forties ; he had large bright animated eyes and a strong voice. He was undoubtedly fascinating, for often those who went to him to jeer at him and expose him as a fraud became his most earnest admirers. (P.273)

บทแปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 82 : รูปร่างหน้าตาของเคานต์เตสลามืออดด์ วาลัวส์

Jeanne remembered that the Cardinal was notoriously fond of women and she was undoubtedly attractive. With her air of haughty refinement, her lovely chestnut hair and blue eyes under black eyebrows, her coloring was startling.

(P.272)

จินน์ทราบดีว่าเจ้าชายในถลอองพระองค์ของพระเจ้าองค์นี้โปรดปรานสาว ๆ สวย ๆ มากเพียงใด เธอไม่รังรองเลยที่จะใช้เสน่ห์ของเธอเข้าช่วยในการดำเนินงานนี้ บุคลิกที่งามสง่าและความสาวสะพรั่งสวยสด รวมทั้งความเฉลียวฉลาดในการเจรจาทำให้โรอังกุ่มหลงทันที (น.378)

จากตัวอย่างที่ยกมา เจ้าหญิงโจเซฟฟา เจ้าชายคูนิคซ์แห่งออสเตรีย เจ้าหญิงมารี แรเรส ตูร์โกต์ กาเบรียล เนคแกร์ โรซัน มายากรคากลิโอสโตร และ เคานต์เตสลามืออดด์ วาลัวส์ ต่างเป็นตัวละครที่ผู้เขียนได้บรรยายรูปลักษณ์ภายนอกไว้อย่างละเอียดพอสมควร แต่บทแปลผู้แปลไม่ได้แปลในรายละเอียดเกี่ยวกับรูปลักษณ์อย่างที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้ในต้นฉบับ ผู้แปลแปลข้ามในรายละเอียดที่แสดงบุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตา และแปลข้ามเนื้อความในต้นฉบับที่เป็นข้อความ

ยาวๆ เช่น แปลข้ามรายละเอียดหน้าที่ 247 - 250 ซึ่งเป็นข้อความที่ยาวถึง 2 - 3 หน้ากระดาษของต้นฉบับ หรือ แปลข้ามรายละเอียดหน้าที่ 124 - 125 ซึ่งเป็นข้อความที่ยาวหนึ่งหน้ากระดาษของต้นฉบับซึ่งเป็นข้อความที่สำคัญ และยังไม่แปลข้อความที่เป็นภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเพลงปลุกใจหน้า 145 ที่มีความยาว 12 บรรทัดของต้นฉบับ การที่ไม่แปลก็ไม่มีผลทำให้เนื้อเรื่องขาดอรรถรสและเนื้อความเสียไป เพราะไม่มีผลต่อโครงเรื่อง หรือดังตัวอย่างต่อไปนี้ที่เป็นรายละเอียดที่ผู้แปลไม่แปล เช่น

ตัวอย่างที่ 83 : กล่าวถึง สังฆราชโรอ็อง (Cardinal de Rohan) เมื่อโรอ็องถูกจับกุมในข้อหาสร้อยพระศอเพชรเป็นการพุดถึงตำแหน่งต่างๆของโรอ็อง

I can recall his face clearly ; there is something childlike about it---round and like a doll's , unwrinkled and highly colored ; the only aging feature was his white hair , which grew far back from his forehead , and even this merely accentuated the ruddy roundness of his face. He was very tall and carried himself with grace and great dignity ; and in his Cardinal's robes he was a figure of magnificence. He held the Bishopric of Strasbourg , which was the richest in France ; he was a Prince of the Empire , Landgrave of Alsace , Abbe of the Grand Abbey of Saint - Vaast and Chaise - Dieu , Provisor of Sorbonne , Grand Almoner of France , Superior - General of the Royal Hospital of the Quinze - Vingt , and Commander of the Order of the Holy Ghost , and this was the man who had been arrested at Versailles like a common felon --- as his family said. (P. 272)

ไม่แปลรายละเอียดของตำแหน่งต่างๆแต่กล่าวถึงตำแหน่งสูงสุดเพียงตำแหน่งเดียว คือ เจ้าชายผู้มีตำแหน่งสูงในด้านศาสนา (น.375)

ตัวอย่างที่ 84 : ไม่แปลในเรื่องบทละคร

The day after that of the wedding was full of ceremonies and I had little time for thought as I was hustled from one to another. In the evening an opera was performed in the new opera house. It was *Perseus* , which might have been tolerable if someone had not tired to modernize it by inserting a new ballet.

Everything went wrong. The director broke his leg at the dress rehearsal and was on a stretcher the whole evening. None of the properties on the stage worked as they should. In compliment to me it had been arranged that a great Eagle --- the symbol of my House --- should be set high above the altar of Hymen , and this , instead of remaining perched high above the altar , slumped onto it. Perseus slipped and fell at the feet of Andromeda at the very moment of rescue. The only interesting moments were those of disaster --- and the director had to be prevented from killing himself. (P. 58-59)

ตัวอย่างที่ 85 : ไม่แปลรายละเอียดของสร้อยเพชร

In a necklace fitting closely to the neck were seventeen diamonds almost as large as filberts , and this in itself would have been dazzlingly beautiful ; but the jewelers had added to this loops with pear - shaped pendants , clusters , and a second rope of diamonds ; there was even a third row decorated with knots and tassels of the precious stones and one of the four tassels in itself would have been worth a fortune. There were two thousand eight hundred carats in the necklace , and there had never been one like it. There never would be again --- neither such a valuable necklace nor such a fateful necklace. (P.282)

ตัวอย่างที่ 86 : ไม่แปลบทเพลงที่เป็นภาษาฝรั่งเศส

The song of the blood thirsty revolution. Had he forgotten the men who had murdered his father ?

I listened to the voice I know so well :

"Ah , ça ira , ça ira , ça ira ,

En de'pit des aristocrates et de la pluie ,

Nous nous mouillerons , mais ça finira

Ça ira , ça ira , ça ira.

(P.433)

เพลงของพวกเขาเลือด เพลงที่ประหารพระราชบิดาของเธอ แต่เธอก็ทรงร้องอยู่
แจ้ๆ มีทหารประสานเสียงตามอย่างสนุกสนาน (น.609)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การไม่แปลนั้น ผู้แปลจะไม่แปลในรายละเอียดเกี่ยวกับรูป
ลักษณะของตัวละครต่างๆ หรือแปลข้ามเนื้อความในต้นฉบับที่เป็นข้อความยาวๆหลายหน้า อันจัด
ได้ว่าเป็นรายละเอียดที่ไม่สำคัญ แม้ไม่แปลในส่วนนี้ก็ไม่ทำให้ขาดรรถรสหรือเนื้อความเสียไป
เพราะไม่มีผลต่อโครงเรื่อง และข้อความนั้นก็ไม่ใช่ใจความสำคัญที่จะต้องรักษาไว้ เพียงแต่ทำให้
ความหมายบางส่วนขาดไปในบทแปลและผู้อ่านบทแปลก็ไม่อาจรับรู้ใจความนั้นได้นอกจากจะไป
หาอ่านเพิ่มจากต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านขาดโอกาสรับรู้ในรายละเอียดเหล่านั้น

5.1.5 การปรับบทแปลระดับคำ

ผู้วิจัย ศึกษาการปรับบทแปลระดับคำ โดยพิจารณาตามแนวความคิดของ Eugene A. Nida (1974), J.C. Catford (1982), หอมหวล ชื่นจิตร (2527), เชาวน์ จันทร์เขตต์ (2528) และสัญญาวิ สายบัว (2538) ซึ่งต่างให้แนวคิดวิธีการแก้ปัญหาในการแปลว่า การแปลจากภาษา
หนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งไม่อาจหาคำที่เทียบเคียงกันได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความแตกต่างทาง
วัฒนธรรมของทั้งสองภาษาที่เข้ามากระทบทำให้ไม่อาจเลือกหาคำหรือข้อความที่มีความหมาย
เท่าเทียมกันในอีกภาษาหนึ่งมาใช้ในบทแปลได้ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนอ
เพื่อรักษาความหมายไว้ และจะต้องมีการปรับบทแปลบ้างไม่ว่าจะเป็นการแปลแบบตรงตัว หรือ
การแปลแบบเอาความ เพื่อให้บทแปลสามารถสื่อความหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในการศึกษาวิธีการปรับบทแปลระดับคำของผู้แปล ผู้วิจัย พบว่า “นิตา” ใช้วิธีการแปล
แบบเอาความ ซึ่งการแปลแบบเอาความนี้จะเป็นการแปลที่มีการปรับรูปแบบในการนำเสนอรวม
กับการปรับบทแปลตามความเหมาะสม มีการจัดกลภาษาในบทแปลให้สละสลวยและคงลักษณะ
อันเป็นธรรมชาติของภาษาเพื่อให้บทแปลนั้นสื่อความหมายให้ดีที่สุด จากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ พบ
ว่า วิธีการที่ผู้แปลนำมาใช้ในการปรับบทแปลระดับคำ มีดังนี้

5.1.5.1 การทับศัพท์คำ

ผู้แปลยืมคำจากภาษาต้นฉบับมาถ่ายทอดตรงตัวเป็นคำในภาษาฉบับแปล ดังข้อความที่เป็น
ตัวหนาในตัวอย่างที่ 87

ตัวอย่างที่ 87

It was unfortunate that when he accompanied me to the apartment of
the Princesse de Gue'me'ne'e, there should have been a scene. (P.196)

สถานที่ที่ทรงรังเกียจที่สุดคืออพาร์ทเมนต์ของเจ้าหญิงเกเมน (น.279)

5.1.5.2 การอธิบายความเพิ่ม

ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีการปรับบทแปลในการถ่ายทอดสิ่งที่ไม่เป็นที่รู้จักหรือไม่มีในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลและจะต้องสื่อมโนภาพที่เป็นสิ่งใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ การวิเคราะห์เพื่อหาการปรับบทแปลในการอธิบายความเพิ่มในแบบต่างๆที่พบในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์” มีดังนี้

1) การเพิ่มคำอธิบายสั้นๆ

การเพิ่มคำอธิบายสั้นๆ เพื่ออธิบายคำที่เป็นปัญหาและให้ความหมายที่คำนั้นอ้างอิงไปถึงตรงกับต้นฉบับทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายมากขึ้น คำอธิบายที่ให้นั้นประกอบด้วยคำที่บอกประเภทหรือคำบรรยายบอกถึงความหมายของคำที่ปรากฏในบริบท ข้อความที่เป็นตัวหนาในบทแปลหมายถึงการเพิ่มคำอธิบายสั้นๆ ดังตัวอย่างที่ 88 - 91

ตัวอย่างที่ 88

Artois and his cousin Chartres were encouraging me to gamble. We played faro , at which it was possible to lose a great deal of money. (P.176)

อาร์ตัวส์และชาเตรอะ มักมาชวนฉันเล่นไพ่ ที่แรกก็เพียงชั่วคราวเดียว และมีการพนันกันคนละนิดหน่อย แต่ต่อมา วงเงินพนันก็ค่อยๆเขยิบสูงขึ้น และเวลาที่เสียไปในการนี้ก็มากขึ้นเป็นลำดับ ฉันชอบเล่นไพ่แบบหนึ่งที่เรียกว่า "ฟาโร" (น.249 - 250)

ผู้แปลอธิบายคำว่า “ฟาโร” โดยเพิ่มคำว่า “ไพ่แบบหนึ่งที่เรียกว่า” ซึ่งเป็นคำบอกประเภทหรือกิจกรรมของคำที่ปรากฏในบริบทนั้นมาให้ความหมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 89

"...Boehmer said that he had been told you were to wear it on Whitsunday and was very surprised that you did not." (P.254)

"...เขาก็บอกว่าได้ผ้าละอองๆ ทรงเก็บไว้เป็นความลับ และจะทรงในพระราชพิธีฉลองนักบุญหลุยส์" (น.360)

Whitsunday หมายถึง the seventh Sunday after Easter which celebrates the coming down from heaven of the Holy Ghost. ไม่ได้มีความหมายว่า "พิธีฉลองนักบุญหลุยส์" อย่างที่ผู้แปล

แปล และคำคำนี้เป็นคำที่ไม่มีในวัฒนธรรมของผู้รับสาร ผู้แปลจึงแปลว่าเป็นพิธีทางศาสนาพิธีหนึ่งที่เป็นวันในการเฉลิมฉลองของนักบุญที่สำคัญ

ตัวอย่างที่ 90

The first meeting of the states General had been held in Salle des Menus

(P.314)

การประชุมครั้งแรกได้จัดให้มีขึ้นภายในห้องโถงใหญ่ที่มีชื่อว่า "ซาลล์ เดส์ เมนูส"

(น. 430)

ผู้แปลอธิบายคำ "ซาลล์ เดส์ เมนูส" โดยเพิ่มคำว่า "ห้องโถงใหญ่ที่มีชื่อว่า" ซึ่งเป็นคำบอกประเภทหรือกิจกรรมของคำที่ปรากฏในบริบทนั้นมาให้ความหมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 91

They were dragging me through the narrow corridor toward the Oeil de Boeuf. The door was locked.

(P.348)

เราพากันมาถึงประตูห้องแห่งหนึ่ง...แต่พบว่าประตูติดกุญแจ เปิดเข้าไปไม่ได้ (น.478)

ตามพจนานุกรมให้ความหมายของ the Oeil de Boeuf ว่าหมายถึง a room or oval window in the frieze or roof of a large building. ซึ่งไม่มีคำที่เทียบเคียงกันได้เลยระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาฉบับแปล หรือจากต้นฉบับ (Holt, 1992 : 129) ขยายความของคำ the Oeil de Boeuf ดังนี้

the Oeil de Boeuf, that huge anteroom which separated the King's bedchamber from the hall and which was so called because of its bull's - eye window.

เมื่อมีบริบทนี้เข้ามาร่วมพิจารณาก็จะเป็นการปรับบทความด้วยการอธิบายความเพิ่ม โดยใช้คำบอกลักษณะของสิ่งนั้นให้ความหมายคำนั้น แต่ไม่มีการทับศัพท์คำนั้น

2) การเติมคำอธิบายสั้นๆและทับศัพท์คำ

ผู้แปลเติมคำอธิบายสั้นๆแทรกไว้ข้างหน้าคำที่ต้องการอธิบาย เพื่อบอกลักษณะหรือประเภทของสิ่งนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และมีกรทับศัพท์คำที่ต้องการอธิบายต่อท้าย ดังข้อความที่เป็นตัวหนาในตัวอย่างที่ 92-93

ตัวอย่างที่ 92 : ท่านดยุกแห่งอาร์ครูดเป็นพระอภิบาลของเจ้าชายรัชทายาทพระโอรส มิกสังสอน

ให้คือดีดัง ตามใจและสอนให้ไม่เชื่อฟังใครๆนอกจากท่านดยุกเอง แม้แต่พระนางมารี อังตัวเนตต์ ก็ยังได้รับการขัดขืนจากท่านดยุกเช่นกัน

I remember one day taking marshmallows and jujube lozenges to Louis - Joseph , for he was very fond of sweetmeats. The Duc d'Harcourt respectfully pointed out that the Dauphin was only allowed to eat such sweets as the faculty prescribed for him. I was momentarily angry that I could not be allowed to give him sweets and then , when I looked at his poor little body , I thought perhaps it was the doctors who should decide. (P.301)

แม้แต่ตัวฉันเอง ก็เคยได้รับการขัดขืนจากท่านดยุกผู้นี้เกี่ยวกับลูกชายอยู่บ่อยๆ เป็นต้นว่าเวลาที่ฉันกำลังป้อนขนมหวานมัชมาโลว์อยู่นั้น ท่านดยุกจะเข้ามาหยิบจานขนมออกไปเสีย และบอกฉันด้วยเสียงเคร่งขรึมว่า

"แสดงพระโรคพระเจ้าค่ะ"

ซึ่งฉันก็ไม่อาจขัดได้ ด้วยเข้าใจว่าเป็นคำสั่งแพทย์

(น.404 - 405)

ตัวอย่างที่ 93

the tapestries decorated with fleurs - des - lis which I had known had been removed (P.616)

ริมน้ำผนังด้านเหนือซึ่งเคยห้อยผ้าปักแบบทะเลสเตอร์ เป็นรูปเฟลอร์ เดอ ลีส์ เครื่องหมายของราชวงศ์นั้น ได้ถูกปลดลงไปหมดสิ้น (น.616)

3) การเติมคำอธิบายสั้นๆและทับศัพท์คำด้วยการใส่วงเล็บ
ผู้แปลได้มีการปรับบทด้วยการเพิ่มคำอธิบายสั้นๆ และทับศัพท์คำที่ต้องการอธิบายโดยการใส่วงเล็บและแทรกไว้ข้างหลังคำที่ต้องการอธิบาย ดังตัวอย่างที่ 94 – 96

ตัวอย่างที่ 94

At four the Abbe' comes to me ; at five the master for the harpsichord , or the singing master till six. (P.71)

เวลาบ่ายสี่โมง คุณพ่อแวย์มอนด์มาสอนหนังสือหญิงตามเคย และเวลาบ่ายห้าโมงจนถึงหกโมงเป็นเวลาที่ยังเรียนดนตรี (ฮาร์พสิคอร์ด) และร้องเพลง (น.106)

ตัวอย่างที่ 95

Then he was prepared for the anointing and afterward dressed in his robed of purple velvet decorated with fleurs - de - lis (P.161)

และทรงรับผ้าคลุมพระอังสา อันเป็นกำมะหยี่สีม่วงเข้ม ปักด้วยไหมทอง เป็นรูปดอกไม้
สัญลักษณ์ประจำชาติฝรั่งเศส (เฟลอร์ - เดอ - ลีส) (น.227)

ตัวอย่างที่ 96

Madame de la Motte was not sentenced to death , but she was condemned to be whipped naked by the executioner , marked with the letter V for voleuse on her shoulder , and imprisoned in the Salpetriere for the rest of her life. (P.291)

เธอไม่ถูกลงโทษประหาร หากแต่คณะผู้พิพากษาลงโทษให้เปลื้องผ้าเธอออกจาก
กาย และให้ราชมัลโบริ่งอันเปลือยของเธอ หลังจากนั้นก็ให้ใช้เหล็กเผาไปนบนบ่า
ของเธอเป็นรูปตัว "วี" เป็นตัวย่อของคำว่า "Volais" (ขั้วร้าย) และให้จองจำไว้ที่คุกซัล
แปตริแอร์จนตลอดชีวิต (น.390)

5.1.5.3 การรวมความ

ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีในการปรับบทแปลด้วยการสรรหาคำอื่นมาใช้แทนคำในภาษา
ต้นฉบับ เนื่องจาก ไม่มีคำที่เทียบเคียงกันได้ระหว่างคำในภาษาต้นฉบับกับคำในภาษาฉบับแปล
แต่มีคำอื่นที่ทำหน้าที่เดียวกับภาษาต้นฉบับ นั่นคือ การเลือกใช้คำที่มีความหมายกว้างแทนคำที่มี
ความหมายเฉพาะเจาะจง รวมทั้งอาศัยบริบทแวดล้อมในการหาคำที่เหมาะสมมาใช้แทน ดังตัว
ตัวอย่างที่ 97 - 101

ตัวอย่างที่ 97 : ขบวนเสด็จของเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์เดินทางมาถึงเมืองสตราสบูร์ก ทรงได้
รับการต้อนรับจากชาวเมืองอย่างล้นหลาม บรรดาผู้คนออกมาขึ้นรอรับเสด็จจนเต็มสองข้างทางที่
จะเสด็จผ่าน

In the streets of the city children, dressed as shepherds and shepherdesses,

(P.38)

ทั้งสองข้างทางมีเด็กทั้งหญิงและชาย แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีสวยสด

(น.65)

shepherds หมายถึง A person who takes care of sheep in the fields or open country และ คำ shepherdesses หมายถึง a woman or girl who takes care of sheep in the fields or open country คำสองคำนี้ไม่เป็นที่รู้จักในสังคมหรือไม่มีในวัฒนธรรมภาษาฉบับแปล ผู้แปลจึงต้องอาศัยการตีความจากบริบทและหาคำอื่นที่เหมาะสมกว่ามาใช้แทนภาษาต้นฉบับ นั่นคือ "แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่สวยงาม" ที่สอดคล้องกับบรรยากาศแห่งความรื่นเริงในขณะนั้นเป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ 98 : เมื่อพระราชพิธีเสกสมรสเสร็จสิ้นลง เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ได้เสด็จออกเพื่อให้ผู้รับใช้หน้าที่ต่างๆ เข้าเฝ้ารายงานตัว

One would have thought that that was enough ceremony for one day. But no! I was now in truth Dauphine of France and Madame de Noailles conducted me to my apartments, where my first duty was to receive the members of my household and accept the oath of fidelity. So many if them : my ladies-in-waiting, my first maitre d'hotel, my almoner, my equerries, my doctors - I even had apothecaries and surgeons - two of the former and four of the latter ; although why I, who was in perfect health, should need so many I could not imagine. I had a clockmaker and a tapestry-maker as well as wigmaker, who was also an attendant of the bath. It was wearing to consider how many how many people had assembled to wait on me ; one hundred and sixty-eight persons were concerned with feeding me alone. (P. 52)

เมื่อพระราชพิธีในตอนบ่ายนั้นสิ้นสุด ฉันก็ถูกนำตัวกลับมายังห้องพัก และตามเคย...แทนที่จะได้พักผ่อนตามควร ฉันก็กลับต้องทำหน้าที่ของหญิงผู้สมรสแล้วทันที นั่นคือการทำความรู้จักกับผู้รับใช้หน้าที่ต่างๆ นอกเหนือไปจากนางสนองพระโอษฐ์และนางพระกำนัล คนแล้วคนเล่าเข้ามาถวายคำนับฉัน จนกระทั่งถึงแพทย์ประจำพระองค์ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งหมดถึงหกคน ฉันอดหันไปถามท่านผู้หญิงเคอโนแอลส์ไม่ได้ว่า ฉันผู้มีสุขภาพสมบูรณ์เช่นนี้จะหรือ ต้องการแพทย์ประจำตัวถึงหกคน และได้รับคำตอบว่าเป็น "ราชประเพณี" อีกตามเคย นำฉันที่ฉันช่างมีคนรับใช้มากมายกำยอกอง มีแม้กระทั่งคนทำวิกผม คนปิ้งเสื่อ คนช่วยอาบน้ำ คนช่วยแต่งตัวแต่งผม คนดูแลเรื่องอาหารการกิน และอื่นๆแปลกๆอีก นับได้ทั้งสิ้น...หนึ่งร้อยหกสิบแปดคน และทั้งหมดนี้มีหน้าที่บำรุงบำเรอความสุขของฉันคนเดียว (น.88)

คำนามที่มีในต้นฉบับ มีความหมายดังนี้ ladies-in-waiting หมายถึง นางสนองพระโอษฐ์ first maitre d'hotel หมายถึง หัวหน้าคนรับใช้ในภัตตาคารใหญ่ๆ my almoner หมายถึง นักสังคมสงเคราะห์ my equerries หมายถึง องครักษ์หรือพระพี่เลี้ยง apothecaries and surgeons หมายถึง เภสัชกรและศัลยแพทย์ an attendant of the bath หมายถึง คนช่วยอาบน้ำ clockmaker หมายถึง ช่างซ่อมนาฬิกา คำเหล่านี้มีคำอธิบายไว้ในพจนานุกรม มีบางคำเช่น a tapestry-maker, wigmaker ไม่มีคำแปล และคำนาม first maitre d'hotel, my almoner, my equerries อ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่มีในวัฒนธรรมของผู้รับสาร จึงไม่อาจหาคำเทียบเคียงกันได้ ผู้แปลเลือกที่จะไม่แปลคำเหล่านี้ทุกคำ แต่ใช้คำที่มีความหมายอ้างอิงในระดับกว้างที่สามารถครอบคลุมคำนั้นๆ ได้ เช่น ผู้รับใช้หน้าที่ต่างๆ คนแล้วคนเล่า และอื่นๆ แปลกๆ อีก เป็นการบอกปริมาณให้ผู้อ่านรับรู้ว่ามีผู้รับใช้หลายราย หลายตำแหน่ง ที่มาเข้าเฝ้าและถวายการดูแล

ตัวอย่างที่ 99

Albert reported that he had made many arrests. A wig maker and a gauze maker had been caught stealing and it was decided to make an example of them. They were hanged on two gallows eighteen feet high so that they could be an example to the rioters. (P.157-158)

อริบตีตำรวจ อัลเบิร์ต รายงานเข้ามาว่าที่ปารีสมีเหตุยุ่งยากมากขึ้น และเขาจำเป็นต้องทำการจับกุมบุคคลผู้ต้องสงสัยมาได้สองคน และมีการลงโทษอย่างรุนแรงถึงสองคน โดยการแขวนไว้ที่จตุรัสแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นตัวอย่างและให้เป็นที่คร้ามเกรง บุคคลทั้งสองมีอาชีพทำวิกผมขาย และได้พิสูจน์ว่าเป็นผู้ทำการช้องสมผู้คนเพื่อส่งออกไปก่อเหตุุ่นวายตามที่ต่างๆ (น.320-321)

ในต้นฉบับ A wig maker แปลตรงตัวได้ว่า ผู้มีอาชีพทำวิกผมขาย ในขณะที่ a gauze maker ไม่มีคำแปล ผู้แปลใช้คำรวมว่า บุคคลทั้งสองมีอาชีพทำวิกผมขาย

ตัวอย่างที่ 100

My clothes were discussed at this time very freely throughout Paris as well as Versailles. It was discovered that I had paid 6000 livres for one dress. Madame Berlin was expensive, I know, but there she was an artist, the finest couturiere in Paris. It was not that she was my sole dressmaker ; she was the

designer of my gowns and hats ; but I had my sewing women ; there were special work people for riding habits and dressing gowns ; there were makers of hoops and collarettes, flounces and petticoats. (P.244-245)

ในระบายนั้น...ฉันเริ่มเอาใจใส่ในเรื่องเสื้อผ้าและเครื่องประดับมากขึ้นอีก ช่างตัดเสื้อของ ฉันคือมาดามแบร์เต็งก็เพิ่มราคาค่าตัวของเธอมากขึ้นเรื่อยๆ กล่าวกันว่า เสื้อบางตัวของฉันมีราคาถึง 6000 ฟรังก์ และแล้ว...คำชุบชิบนิทาก็เริ่มขึ้นอีกระยะหนึ่งถึงความสุรุ่ยสุร่ายของฉัน ครั้นฉันทำเฉยไม่ใส่ใจ...เสียงเหล่านั้นก็ดังขึ้นและแผ่กระจายมากขึ้นทุกที (น.350)

ข้อความที่เป็นตัวหนาในต้นฉบับ เป็นการแจกแจงรายละเอียดในเรื่องข้าวของเครื่องใช้สำหรับสตรี และมีความหมายเฉพาะเจาะจง ที่ไม่อาจหาคำเทียบมาใช้ได้ในแต่ละรายละเอียด จึงต้องอาศัยบริบทแวดล้อมในการหาคำที่เหมาะสม ถ้าพิจารณาในรายละเอียด จะพบว่า collarettes, flounces เป็นคำที่ “แปลไม่ได้” petticoats หมายถึง เครื่องชั้นในสตรี gowns and hats หมายถึง เสื้อคลุมตัวยาว และ หมวก ผู้แปลเลือกใช้คำ “เสื้อผ้าและเครื่องประดับ” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกว้างและครอบคลุมสิ่งต่างๆที่หลากหลาย เป็นการเลือกใช้คำที่ชัดเจน กระชับความ

ตัวอย่างที่ 101

he gave me mourning clothes ; I had a black dress and petticoat, black silk gloves, two head scarves of black taffeta and a black cloak. (P.425)

ฉันได้รับเสื้อผ้าสีดำเพื่อแต่งไว้ทุกข์ถวายตามประเพณี (น. 599)

ข้อความที่เป็นตัวหนาในต้นฉบับ ไม่มีการแปลในรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายไว้ทุกข์ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง แต่ใช้คำรวมว่า “เสื้อผ้าสีดำ” แทน

5.1.5.4 การตัดคำหรือละคำนาม

การตัดคำหรือละคำนามเป็นการปรับในระดับคำ ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นผลให้ความหมายขาดหายไป ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลใช้วิธีการปรับบทโดยการเลือกตัดคำหรือละคำนามนั้นทิ้งไปเพราะคำนั้นเป็นคำที่แปลไม่ได้ คือไม่มีคำอธิบายไว้ในพจนานุกรม หรืออาจมีคำอธิบายในพจนานุกรม แต่เป็นคำที่ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงได้ตรงตัวในภาษาฉบับแปล เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่มีในภาษาและวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล

คำหรือข้อความที่เป็นตัวหนาในต้นฉบับเป็นการตัดคำหรือละคำนาม ดังตัวอย่างที่ 102 – 105 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 102

“Ladies in waiting, your servants, your hairdressers, dressmakers, secretaries, surgeons, pages, furriers, chaplains, cooks, and so on , (P.33)

เจ้าพี่ทรงบรรยาดถึง นางพระกำนัล ข้าหลวงชั้นรอง พนักงานรับใช้ทั่วไป คนทำผม คนแต่งตัว เลขานุการ แพทย์หลวง และแม่แต่คนครัว และคนดูแลเรื่องการจัดดอกไม้ (น.55)

คำนามสามคำที่ผู้แปลตัดทิ้งและไม่แปล คือ pages หมายถึง n. a boy attendant on the BRIDE at a Wedding. Furriers หมายถึง n. a person who prepares furs for use as clothing, makers for GARMENTS, and/or sells them. Chaplains หมายถึง n. a priest or other religious minister responsible for the religious needs of a club, a part of the armed forces, a hospital, etc.. ซึ่งมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่มีในวัฒนธรรมของผู้รับสาร และหาคำที่เทียบเคียงกันไม่ได้

ตัวอย่างที่ 103

On my arrival I was taken to a temporary apartment in the ground floor because those apartments usually assigned to the Queens of France were not ready. When I think of Versailles now I remember in detail the rooms I was to occupy after those first six months—those beautiful rooms on the first floor which open out of the Galerie des Glaces. My bedchamber had been used by Marie Therese, wife of Louis XIV, and Marie Laczinska, wife of Louis XV ; and from the windows I looked out on the lake—Piecce d'Eau des Swisses—and the parterre with the two staircases which were called Les Escalliers des Cent Marches, leading to the orangery, which contained twelve hundred orange trees.

(P.50)

ห้องชั่วคราวของฉันนี้อยู่ชั้นล่างสุดของพระที่นั่ง ส่วนพระเจ้าแผ่นดินและสมเด็จพระที่นั่งสามนั้นประทับอยู่บนชั้นสามและคนละปีกออกไป ต่อมาภายหลัง เมื่อห้องใหม่ของ

ฉันเสร็จเรียบร้อย ฉันจึงย้ายเข้าไปอยู่ เป็นห้องชุดกว้างใหญ่ไพศาลและประกอบด้วยห้องต่าง ๆ นับแทบไม่ถ้วน เฉพาะห้องนอนของฉันนั้นงามเยี่ยมขอดียิ่งกว่าห้องใดๆ... นับว่าเคยเป็นที่ประทับของพระบรมราชินีในรัชกาลก่อนๆ คือ สมเด็จพระนางมารีเทเรส ในพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และสมเด็จพระนางมารีเล็คซิงสกา ในพระเจ้าหลุยส์ที่ 15

จากบานหน้าต่างในห้องนี้ จะมองลงไปเห็นทะเลสาบจำลองอันมีนามว่า "ธาราแห่งสวิส" ด้วยสร้างจำลองจากทะเลสาบอันงามของสวิตเซอร์แลนด์ และจากเฉลียงริมห้องนอนนี้มีบันไดทอดลงไปเบื้องล่างแล้ววิ่งลงไปในอุทยานซึ่งมีแต่ต้นส้ม นานาชนิด จำนวนหนึ่งหมื่นสองพันต้น ยามเมื่อดอกส้มบานพร้อมกัน กลิ่นหอมหวานก็อบอวลจรไปทั่ว (น.85)

"the Galerie des Glaces" หมายถึง ห้องกระจก หรือ ห้องพระโรงกระจก (Hall of Mirrors) จัดเป็นห้องที่สวยงามตระการตามากที่สุด มีหน้าต่างขนาดใหญ่ 17 บาน คั่นตรงข้ามกับหน้าต่างคือกำแพงซึ่งประกอบด้วยกระจก 400 บาน เมื่อแดดส่องเข้าไปในห้องนั้นทำให้ห้องสวยงามราวกับห้องในเทพนิยาย และมีภาพเขียนขนาดใหญ่เกี่ยวกับสงครามครั้งสำคัญๆ ในประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส จำนวนถึง 12 ภาพ และภาพเขียนบนเพดานห้องพระโรงกระจกที่งามจนสุดพรรณนา บางส่วนของห้องพระโรงกระจกนี้มีโคมไฟแก้วเจียรไนห้อยไว้ทุกระย

ส่วนข้อความ "the two staircases which were called Les Escalliers des Cent Marches" ผู้แปลไม่แปล

ตัวอย่างที่ 104

But I was happy. Two months after the birth of my baby. I left a great urge to go to opera ball. It was Shrove Sunday and I told Louis that I longed to dance there. In his uxorious mood he said he would come with me.

"and you will go masked?" I asked.

He said he would and we went together ; no one recognized us and we mingled freely among the dancers, though always together. But I could see that he was bored.

"Please, Louis," I said, "Let us go to the next ball which is on Shrove Tuesday. It has been such for tonight." (P.217)

เข้าฟ้าหญิงพระองค์น้อยมีอายุได้สามเดือน ฉันก็เริ่มคิดอยากออกไปงานเต้นรำที่

ปารีสอีก ฉันทูลพระเจ้าอยู่หัวและเธอก็มีทรงคัดค้าน กลับรับสั่งว่าจะเสด็จด้วย เธอเตรียมการที่จะเสด็จไปโดยปลอมแปลงพระองค์เช่นครั้งก่อนและให้หาหน้ากากมาเตรียมไว้สำหรับทุกคนที่จะร่วมไปขบวนเสด็จครั้งนี้ เรากะกันว่าจะไปปารีสในคืนวันอังคาร เพราะทราบมาว่าที่โอเปร่าจะมีงานฉลอง (น.308)

ลองแมน (Longman, 1992 : 1225) ให้ความหมายคำ Shrove Tuesday ไว้ว่า n. the day before Ash Wednesday, which is the first day of the solemn period of Lent when Christmas FAST and eat only certain foods. In Britain many people make PANCAKE on Shrove Tuesday, so or is also informally called Pancake Day.

ผู้แปลถ่ายทอดความหมายของ Shrove Tuesday ว่าหมายถึง "วันอังคาร" ไม่มีการอธิบายความใดๆเพิ่มเติม เพราะกิจกรรมในวัน Shrove Tuesday นั้นไม่เป็นที่รู้จักในสังคมของภาษาฉบับแปล

ตัวอย่างที่ 105

..., and then the alarming state of the exchequer decided him to come down in favor of Calonne's suggestion. This assembly would consist of seven Prince of the Blood, fourteen Archbishops and Bishops, thirty - six Dukes and Peers, twelve Councilors of state, thirty - eight Magistrates, twelve Deputies of State, and twenty - five Municipal offices large town, and was meant to be a cross section of the people who could be most use in advising the King and Parliament. (P.302)

ในที่สุด การประชุมใหญ่ครั้งนี้ก็ถูกกำหนดขึ้น สมัชชาประกอบด้วย เจ้าชายแห่งราชวงศ์บูร์บองสี่องค์สำคัญๆ 7 พระองค์ สังฆราช 14 องค์ ขุนนางชั้นสูง 36 คน เสนาบดีรัฐบุรุษ 38 คน และนายกเทศมนตรีจาก 25 แขวง (น.407 - 408)

คำนามสองคำที่ผู้แปลตัดทิ้งและไม่แปลคือ Councilors of state หมายถึง สภาที่ปรึกษากิจการบ้านเมือง และ Deputies of State ที่ผู้แปลไม่แปล

จากตัวอย่างที่ 87-105 สามารถสรุปได้ว่า วิธีการปรับบทแปลที่พบในบทแปลภาษาไทยที่สามารถถ่ายทอดคำจากภาษาต้นฉบับมาเป็นคำในภาษาฉบับแปลที่ได้ใจความ และทำให้ผู้อ่านที่

ต่างภาษาและต่างวัฒนธรรมสามารถเข้าใจความหมายของคำๆนั้นได้ ผู้แปลจะมีวิธีในการแก้ปัญหาด้วยการ ทักศัพท์คำ การอธิบายความเพิ่ม การรวมความ และการตัดคำหรือละคำนาม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความเป็นหลัก มีการนำวิธีการปรับบทแปลมาใช้เพื่อช่วยสร้างรสชาติบรรยากาศในบทแปลด้วยการ เพิ่มความ รวบความ การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ การไม่แปล และการปรับบทแปลระดับคำ เป็นต้น ซึ่งลักษณะการเพิ่มความนั้นจะเป็นการเพิ่มความในส่วนฉากที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ และเพิ่มความในส่วนอารมณ์หรือความรู้สึกของตัวละคร ความที่เพิ่มเข้ามามีจุดมุ่งหมายเพื่อนำรสชาติบรรยากาศของเนื้อเรื่อง

ส่วนการรวมความจะใช้กับข้อความที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนยื่นเยื่อ ส่งผลให้ความหมายบางส่วนขาดหายไป และบทแปลมีความหมายไม่ครบเท่าที่ต้นฉบับต้องการสื่อ ส่วนการแปลไม่ตรงตามต้นฉบับเป็นเพราะผู้แปลมุ่งที่จะให้ผู้อ่านที่เป็นคนไทยได้รับอรรถรสมากที่สุด และผู้แปลมีการแปลผิดบ้างเหมือนกัน มักจะเป็นการแปลผิดในเรื่องตัวเลขเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกรณีไม่แปลนั้น ผู้แปลจะไม่แปลในรายละเอียดเกี่ยวกับรูปลักษณะของตัวละครต่างๆ หรือแปลข้ามเนื้อความในต้นฉบับที่เป็นข้อความยาวๆหลายหน้า อันจัดได้ว่าเป็นรายละเอียดที่ไม่สำคัญ แม้ไม่แปลในส่วนนี้ก็ไม่ทำให้ขาดอรรถรสหรือเนื้อความเสียไปเพราะไม่มีผลต่อโครงเรื่อง และข้อความนั้นก็ไม่ใช่ใจความสำคัญที่จะต้องรักษาไว้ เพียงแต่ทำให้ความหมายบางส่วนขาดไปในบทแปลและผู้อ่านบทแปลก็ไม่อาจรับรู้ใจความนั้นได้นอกจากจะไปหาอ่านเพิ่มจากต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านขาดโอกาสรับรู้ในรายละเอียดเหล่านั้น อย่างตัวอย่างที่ 85 เป็นต้น ถ้าอ่านจากบทแปลก็รู้เพียงว่าสร้อยเพชรที่เป็นปัญหานั้นมีความงามมากถึง ได้มีราคาสูงยิ่ง แต่ไม่อาจทราบได้ว่าสร้อยเพชรนั้นอลังการเพียงใด และประกอบด้วยเพชรพลอยน้ำงามเป็นอย่างไร ซึ่งจะพบรายละเอียดส่วนนี้ได้เฉพาะในต้นฉบับเท่านั้น ส่วนวิธีการปรับบทแปลระดับคำทำให้ผู้อ่านที่ต่างภาษาและต่างวัฒนธรรมสามารถเข้าใจความหมายของคำๆนั้นได้ ผู้แปลจะมีวิธีในการแก้ปัญหาด้วยการ ทักศัพท์คำ การอธิบายความเพิ่ม การรวมความ และการตัดคำหรือละคำนาม เป็นต้น

5.2 การเลือกใช้ระดับของภาษา

จากการศึกษาเนื้อหานวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" ทำให้ทราบว่านวนิยายแปลเรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ ดังนั้น ผู้แปลจึงต้องมีความระมัดระวังในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทของบุคคลในสังคม ดังที่ เชวง จันทระเขตต์ (2528 : 165) ได้กล่าวถึงการเลือกภาษาที่เหมาะสมกับบริบทไว้ว่า การแปลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระบรม

วงศานวงศ์นั้น จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามหลักการใช้ราชาศัพท์ เพราะภาษาอังกฤษ และภาษาไทยใช้ต่างกัน จะถือหลักว่าต้องแปลให้ตรงตามตัวทุกกรณีไม่ได้ แต่จะต้องถือตาม ประकाษของสำนักพระราชวังหรือพระราชกำหนด และควรให้สอดคล้องกับฐานันดรศักดิ์ของแต่ละ บุคคลในแต่ละกรณีด้วย

และนิตา (บรรยาย, 21 ตุลาคม 2524) ได้กล่าวในการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การใช้คำ ราชาศัพท์ในงานแปลว่า “ต้องดูว่ากำลังแปลเรื่องอะไร ถ้าเป็นเจ้าเป็นนายเรื่องในรั้วในวัง เรามี ราชาศัพท์เป็นพื้นฐานเป็นที่รู้แพร่หลาย แม้แต่คนชั้นชาวบ้านก็อาศัยความรู้ราชาศัพท์จากลิเก เพราะฉะนั้นไม่ใช่เรื่องยากที่จะเข้าใจ ควรใช้ให้ถูกต้องให้เหมาะสมกับตัวละคร ใช้ให้พอดีอย่าให้ รุนแรง และตรงตามความรู้สึก จะทำให้หนังสือแปลมีรสชาติ มีความสนุกสนานติดตาม”

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัว แนนต์" ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลมีกลวิธีในการถ่ายทอดภาษาผ่านทางรูปแบบการใช้ภาษาที่เหมาะสม กับสถานการณ์และบริบทต่างๆ ทำให้บทแปลมีภาษาที่เป็นธรรมชาติ และเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ ถ่ายทอด กลวิธีที่ผู้แปลใช้จะปรากฏในรูปของ

5.2.1 การใช้ราชาศัพท์

5.2.2 การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละสังคม
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

5.2.1 การใช้ราชาศัพท์

ตัวอย่างที่ 106 : กล่าวถึงสมเด็จพระอัครมเหสีหรือจักรพรรดินีแห่งราชอาณาจักรออสเตรีย

... and I used to pity her attendants , particularly the poor little
hairdresser who had to get up at five in the morning to dress my mother 's hair
and stand in that cold room near the open window. (P.9)

บุคคลที่น่าสงสารที่สุดเห็นจะเป็นนางพระกำนัลคนที่ทรงเลือกให้เป็นผู้แต่งพระ
เกศาถวาย ทุกๆเช้าเวลา 5 นาฬิกาเธอผู้นี้จะเข้าไปเฝ้าในห้องแต่งพระองค์ สมเด็จพระ
ประทับอยู่หน้าพระฉายอันมหึมา ใกล้ๆกันนั้นคือบานพระบัญชรที่เปิดกว้างมีที่ถือพระ
สาธของเธอน่าสงสารสิ้นระริก ถึงกระนั้น เธอก็สามารถตกแต่งพระเกศาได้อย่างงดงาม
ตามพระราชเสาวนีย์ทุกครั้ง (น.14)

ตัวอย่างที่ 107 : กล่าวถึงพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ที่ทรงพระประชวรหนัก

When La Martiniere saw the King , he was grave and in spite of Madame du Barry 's protestations insisted that he be brought back to Versailles. This in itself was significant and we all knew it. For if the King 's malady had been slight , he would have been allowed to stay at the Trianon to recover. But , no , he must be brought back to Versailles because Etiquette demanded that the King of France should die in their state bedrooms at Versailles. (P.128 - 129)

เมื่อ ลา มาติแอร์ ไปเฝ้านั้น เขาเคร่งขรึมและกอดกุ่มมาก กลับมาบอกเราว่าทุกกระหม่อมปู่ต้องเสด็จกลับมาแวร์ซายส์โดยด่วนที่สุด และเขาได้จัดการแจ้งเรื่องนี้กับสมุหพระราชวังเรียบร้อยแล้ว

ฉันตกตะลึง นี่เร็วถึงเพียงนี้เทียวหรือ เป็นที่รู้กันอยู่แล้วว่าถ้าหากทรงพระประชวรธรรมดาแล้วจะประทับที่ไหนก็ได้ตามพระราชประสงค์ แต่ถ้าแพทย์หลวงลงความเห็นว่าเป็นหนักหนาแล้วก็ต้องมาประทับที่แวร์ซายส์ทันที เพราะตามโบราณราชประเพณีบัญญัติไว้ว่าพระมหากษัตริย์แห่งฝรั่งเศส จะต้องเสด็จไปเฝ้าพระเจ้าเป็นเจ้าในห้องพระบรรทมของพระราชวังแห่งนี้ (น.175)

ตัวอย่างที่ 108. : กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 สวรรคต

As soon as the King was dead , there was no reason why anyone should remain any longer at Versailles. Our carriage had been waiting for days , so there was nothing to delay us. We were to leave at once to Choisy. (P.135)

เมื่อข่าวสวรรคตแพร่ออกไป ก็ไม่มีใครยอมอยู่ที่พระราชวังแวร์ซายส์ต่อไปอีก การโยกย้ายเป็นไปอย่างโกลาหล พระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่และฉันพร้อมทั้งพระราชวงศ์องค์สำคัญๆต้องเสด็จไปยังพระราชวังชัวซีทันที (น.183)

ตัวอย่างที่ 109 : กล่าวถึงพระเจ้าหลุยส์ที่ 16

Soon after we became King and Queen , Louis gave me the gift which brought more pleasure to me than anything else I ever possessed.

He came into our bedchamber one day and said rather sheepishly that it was the custom of each King of France to present his Queen on her accession to the throne with a residence , which should be all her own to do with as she will. He had decided to present me with Le Pitit Trianon (P.148)

หลังจากที่เสด็จขึ้นครองราชย์ไม่นาน พระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่ก็พระราชทานของขวัญชิ้นแรกให้แก่พระราชินีของพระองค์ ในวันนั้นเสด็จเข้ามาในห้องบรรทมเงียบๆ และดูขัดเงินเล็กน้อยเมื่อรับสั่งว่าเป็นพระราชประเพณีที่พระเจ้าแผ่นดินจะต้องพระราชทานของขวัญแก่พระราชินีในวาระแรกเริ่มนี้ โดยพระราชทานพระตำหนักแห่งหนึ่งให้สิทธิขาด เพื่อที่พระราชินีจะทรงมีอิสระเสรีทุกประการในพระตำหนักนี้ และในรัชกาลนี้ฉันได้รับพระราชทานพระที่นั่งตรีอานององค์น้อย (น.202)

ตัวอย่างที่ 110 : กล่าวถึงพิธีพระบรมราชาภิเษก

Then the door of the apartment would be opened and Louis would be seen lying on the state bed in all his gorgeous coronation robes.

Then after the blessing and sprinkling of holy water the journey to the Cathedral would begin. (P.161)

ดังนั้น พระทวารก็จะเปิดออกซำๆเผยให้เห็นพระมหากษัตริย์ในฉลองพระองค์เต็มยศแบบโบราณ บรรทมอยู่เหนือพระยี่ภู่ สมเด็จพระสังฆราชทรงนำขบวนเจ้านายฝ่ายหน้า คณะเสนาบดี มุขมนตรี และข้าราชการสำคัญๆเข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระสังฆราชทรงประพรมน้ำมนต์ให้โดยทั่วถึงกัน เป็นอันว่าพระบรมราชาภิเษกจะได้เริ่มขึ้น ณ บัดนี้ (น.226)

จากตัวอย่างที่ 106 - 110 แสดงให้เห็นว่า ผู้แปลได้มีการเลือกใช้ราชาศัพท์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับชั้นของแต่ละบุคคล นั่นคือ รูปแบบการใช้คำราชาศัพท์ที่ใช้บรรยายถึงพระราชกรณียกิจต่างๆ หรือบรรยายเกี่ยวกับข้าวของเครื่องใช้ของพระเจ้าแผ่นดิน หรือพระราชินี หรือกล่าวถึงพระเจ้าแผ่นดิน หรือพระราชินี ไม่ว่าจะเป็นคำนามราชาศัพท์ หรือ คำกริยารราชาศัพท์

5.2.2 การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละสังคม

ตัวอย่างที่ 111 : นางสนองพระโอบอ้อมผูกกับเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ ในเรื่องเจ้าหญิงมารี อัง

ตัวเนตต์ มีเรื่องขุนหมองกับมาดามดูบารรี ถึงกับไม่มีรับสั่งกับเธอผู้นี้ รวมทั้งแสดงท่าทีดูถูกเธอ โดยเปิดเผย จนรู้ถึงพระกรรมพระเจ้าอยู่หัว และได้ทรงเรียกท่านผู้หญิงโนเอลส์เข้าเฝ้าเพื่อรับสั่งตำหนิเรื่องนี้

"His Majesty named no specific one , but I think that if you would say a few words to Madame du Barry , you would please her , and she would report her pleasure to the King." (P.89)

"ได้เฝ้าพระบาททรงทราบคืออยู่แล้ว แม่พระเจ้าอยู่หัวจะมีได้มีรับสั่งนามของผู้นั้นออกมา" ท่านผู้หญิงผู้เคียดแค้นพยายามชี้แจง "ถ้าเพียงแต่ได้เฝ้าพระบาทรับสั่งกับมาดามดูบารรีเพียงคำเดียว มาดามก็จะได้นำขึ้นกราบบังคมทูลให้ทรงหายกริ้ว โกรธและเกล้ากระหม่อมฉันก็จะได้พ้น โทษไปด้วย" (น.123)

ตัวอย่างที่ 112 : พ่อค้าเพชรเขียนจดหมายถึงพระนางมารี อังตัวเนตต์

"Madame ,

We are filled with happiness and venture to think that the last arrangements proposed to us , which we have carried out with zeal and respect , are a further proof of our submission and devotion to Your Majesty 's orders and we have real satisfaction in the thinking that the most beautiful diamonds in existence will belong to the greatest and best of Queens..." (P.251)

"ข้าพระเจ้าทั้งสองรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ ที่ได้เฝ้าละอองฯ ได้มีพระราชเสาวนีย์ให้จัดการเรื่องสร้อยพระศอเพชรนั้นได้ ข้าพระเจ้าทั้งสองปลาบปลื้มเป็นล้นพ้นที่ได้ทราบเกล้าฯว่า ในที่สุด ได้เฝ้าละอองฯก็จะได้ทรงสร้อยพระศออันงดงามเลิศล้ำสมดังความมุ่งหมายของข้าพระเจ้า..."(น.356)

ตัวอย่างที่ 111 - 112 เป็นคำพูดของนางสนองพระโอษฐ์พูดกับพระนางมารี อังตัวเนตต์ และพ่อค้าเพชรพูดกับพระนางมารี อังตัวเนตต์ ที่มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับชั้นของบุคคล นั่นคือบุคคลที่มีสถานภาพต่ำกว่าพูดกับบุคคลที่มีสถานภาพสูงกว่า

ตัวอย่างที่ 113 : สตรีที่มีอาชีพค้าขายอยู่ในตลาดพูดกับพระนางมารี อังตัวเนตต์

One women thrust her face close to mine and , jerking he head toward the lying - in chamber , said : "you ought to be in there , Madame. You ought to be breeding heirs for France , not fondling your lady friends."

I saw the Princesse flinch ; and I believe my color heightened a little , but I merely held my head high and tired to walk through the crowd.

"You should sleep with the King instead of dancing through the night and early morning." (P.166)

สตรีผู้หนึ่งยื่นหน้าเข้ามาใกล้ฉัน จ้องมองร่างกายฉันอย่างสำรวจตรวจตรา พลาทพูดขึ้นด้วยเสียงแสดงความนอบน้อมแต่ขาดความสุภาพและไม่คำนึงถึงราชาศัพท์เลย

"สมเด็จพระเจ้าควรมีลูกเสียที"

และอีกคนก็เสริมขึ้นทันทีว่า

"หลับนอนกับพระเจ้าอยู่หัวเสียมั่งซิคะ อย่าเอาแต่ไปเที่ยวเดินรำตกลอรู้งบ้อยนัก"

(น.233)

ตัวอย่างที่ 114 : หญิงชาวบ้านพูดกับพระนางมารี อังตัวเนตต์

"No , Madame. His grandmother. His mother - my daughter - died last winter. She has left five children in my hands. (P.182)

"ไม่ใช่เจ้าคะ มาดาม มันเป็นหลานนะ ลูกของลูกสาวอีฉันเอง...แม่มันตายเมื่อนานานก่อน...ห้าคนนะเจ้าคะ ที่มันทิ้งไว้ให้อันเลี้ยงนะ" (น.260)

ตัวอย่างที่ 115 : หญิงชาวบ้านพูดกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 16

"Your Majesties , we have a goose cooked already to be eaten. If you would honor us by eating it , we should be deeply honored." (P.385)

"ท่านจะเสด็จเข้าไปในบ้านไหนเจ้าคะ เรามีห่านอบ --- เพิ่งออกจากเตาเดี๋ยวนี้เอง ถ้าท่านจะเสวยแม่และดิฉันจะดีใจจริงๆนะเจ้าคะ" (น.536)

จากตัวอย่างที่ 113 - 115 หญิงชาวบ้านพูดกับพระนางมารี อังตัวเนตต์ และพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ซึ่งใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างที่ 116 : พระนางมารี อังตัวเนตต์เอ่ยกับคำปึงถึงพ่อค้าสร้อยเพชรที่มาขอเข้าเฝ้าอย่างกระตือรือร้นด้วยความรำคาญ

"That man was born to torment me. Diamonds ! he thinks of nothing else if he had not sold that wretched necklace of his to the Sultan of Turkey , he would be pestering me about that , I am sure. Now apparently he has some more diamonds which he would like me to buy. Really , Campan , when you next see him , tell him that I do not like diamonds now and that I will never buy more as long as I live. If I had the memory to spare , I would rather add to my property at St. Cloud or buying the land around it. Now do be careful to impress this on him. Tell him what I have told you and make understand." (P.251 - 252)

"คำปึง นี่มันอะไรกัน...ฉันไม่เข้าใจเลย บ้าเน่ๆก็ไหนใครว่าแกขายสร้อยเส้นนั้นให้สุดต่านแห่งตุรกีแล้วยังงี้ละ แล้วทำไมมาอยู่กับฉันอีก ฉันขอสิ่งอีกครั้งนะ คำปึง ถ้าเธอได้พบทั้งสองคนนั้นอีกละก็ ช่วยบอกด้วยว่าฉันเลิกคลั่งเครื่องเพชรแล้ว ไม่ว่าฉันไหนๆฉันก็จะไม่ซื้ออีกเป็นอันขาด ถ้าฉันมีเงินเหลือ ฉันก็จะส่งไปช่วยพวกคนยากจนแซงค์ คลูด์ พูดให้เขาเข้าใจให้ได้นะจ๊ะ" (น.356)

ตัวอย่างที่ 117 : พระนางมารี อังตัวเนตต์พูดกับท่านสังฆราช หลังพระราชพิธีสวดมิชซา พระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปเข้าพบท่านสังฆราช โดยมีพระนางมารี อังตัวเนตต์และมีข้าราชการบางคนตามเสด็จใกล้ชิด เพื่อซักถามข้อสงสัยเรื่องสร้อยพระศอเพชร

"A lady called the Comtesse de la Motte - Valois. She gave me a letter from her Majesty the Queen. I thought that I should please her Majesty by carrying out this commission."

I could no longer contain myself. "Do you think , Monsieur. That I should entrust such a commission to *you* , to whom I have not spoken for eight years ! and could you really believe that I would choose to carry through the

negotiations by means of this woman ?" (P.261)

"มีนางพระกำนัลคนหนึ่งไปติดต่อกับข้าพระเจ้า...ชื่อเคานต์เตสแห่งลาม็อตต์ วาลัวส์ พระเจ้าค่ะ เรอมอบพระราชสารที่พระนามาภิไธยของสมเด็จพระเจ้า และข้าพระเจ้าก็เชื่อว่าเป็นพระราชเสาวนีย์"

"มันจะเป็นไปได้ยังไงกัน ท่านโรอิ่ง" คราวนี้ฉันไม่ยอมหยุดยั้งวาจา "ท่านเชื่อหรือว่าหม่อมฉันจะไว้ใจท่านทำงานอย่างนี้ ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าหม่อมฉันไม่ชอบหน้าท่าน...ไม่เคยพูดด้วยมาตั้งหลายปีแล้วเช่นนี้" (น.368)

จากตัวอย่างที่ 116 - 117 จะพบว่า ตัวอย่างที่ 116 เป็นคำพูดของพระนางมารี อังตัวเนตต์พูดถึงพ่อค้าเพชรที่เป็นสามัญชน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสถานภาพต่ำกว่า และในตัวอย่าง 117 เป็นคำพูดของท่านสังฆราชพูดกับพระนางมารี อังตัวเนตต์ และพระนางมารี อังตัวเนตต์พูดกับท่านสังฆราช และท่านสังฆราชนี่คือ เจ้าชาย หลุยส์ เดอ โรอิ่ง ซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์เช่นเดียวกัน ผู้แปลได้เลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

ตัวอย่างที่ 118 : พระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ตรัสกับเจ้าชายรัชทายาทในงานพระราชทานเลี้ยงฉลองการแต่งงานของเจ้าชายรัชทายาทกับเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์

"You are eating too heartily , Berry. You should not overload your stomach tonight of all nights." (P.56)

"หลุยส์ ปู่ว่าเขาไม่ควรกินมากถึงอย่างนั้นนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคืนนี้ เดี่ยวจะสบายไปเสีย" (น.90)

ตัวอย่างที่ 119 : เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์พูดกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 15

"Papa , I have been your daughter for three years , and I have never seen your capital city. I long to go to Paris." (P.102)

"ทูลกระหม่อมปู่เพคะ หญิงมาอยู่ที่นี่ตั้งสามปีแล้ว ยังไม่ได้เห็นนครหลวงแห่งฝรั่งเศสเลยนะเพคะ หญิงอยากไป..." (น.141)

ตัวอย่างที่ 120 : สมเด็จพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 ตรัสกับเจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์ในขณะที่ยังเป็น

คืนพระองค์ใหม่และพระราชินีกำลังปรึกษากันอยู่ตามลำพังในห้อง เพื่อหาผู้ที่สมควรจะได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน

"You are sending for Machauly. Oh , no...no...no..." she put her ear close to the King 's and whispered "Maurepas. Maurepas is the man."

"Is he not somewhat old ?" (P.137)

"เอ๊ะ นี่หลานจะเรียกมาโซลท์มาหรือ ไม่เหมาะ...ไม่เหมาะเลย" ทรงกระซิบ
กระซิบ "ต้องโมเรอปาส์ซี ป้าคิดไว้นานแล้ว โมเรอปาส์ถึงจะเก่งจริง"

"แต่...แต่โมเรอปาส์แก่เกินไปนี่ สมเด็จพระเจ้า" พระนัดดาทรงท้วง (น.186)

ตัวอย่างที่ 121 : เจ้าฟ้างุ้มพุดกับเจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์

"You are thinking that I do not look like the Emperor of Austria. Confess it.

"You look like my brother Joseph and that is all I ask."

"Ah , they have taught you to pay fancy compliments here , but I am a plain man and I like plain speaking. Now let us be completely alone together, for I wish to talk to you." (P.188)

"หญิงคงอยากว่าพี่ไม่โก้แก่สมตำแหน่งเอมเปอเรอร์ จริงไหม"

"เปล่า...ไม่ใช่อย่างนั้นค่ะ หญิงกำลังนึกอยู่ต่างหากว่าเจ้าพี่ไม่ทรงเปลี่ยนแปลงเลย..."

"แน่ะ พี่รู้แล้วว่าฝรั่งเศสสอนอะไรให้หญิงมั่ง...พูดไม่จริงใจ...นี่อย่างหนึ่งละ จำไว้ว่าพี่เป็นผู้ชายธรรมดาๆคนหนึ่งไม่ต้องยกยอกันนักก็ได้" เธอรับสั่งอึ้งๆแต่แล้วก็ทำพัคตร์เฉย "ทีนี้เรามาคุยกันจริงๆจริงๆได้แล้ว หญิงต้องพาพี่ไปที่ไหนที่เราจะได้พูดกันตามลำพัง"

(น.269 - 270)

ตัวอย่างที่ 122 : จดหมายของหลุยส์มีถึงเจ้าฟ้างุ้มพุด

"I hope that next year will not go by , without my giving you a nephew or niece...it is to you we owe this happiness." (P.199)

"...หม่อมฉันเชื่อแน่ว่าภายในปีหน้า เจ้าพี่จะได้พระนัดดา จะหญิงหรือชายก็ยังไม่
ทูลไม่ได้...เราทั้งสองเป็นหนี้บุญคุณเจ้าพี่อย่างสุดพรรณนา (น.283)

ตัวอย่างที่ 123 : เจ้าฟ้าชายองค์ใหญ่ทรงประชวรหนัก แต่ก็พยายามพูดกับพระมารดาคือ พระ
นางมารี อังตัวแนตต์

I felt the tears running down my cheeks and I could not stop them.

"You are crying for me , Maman ," he said , "because I am dying , but
you must not be sad. We all have die." (P.312)

ฉันร้องไห้ทันที น้ำตาไหลหลังไม่ขาดราวกับทำนบแตก

"แม่ร้องไห้ทำไมคะ...แม่กลัวชายจะตายหรือคะ...แม่อย่าร้องไห้เลย พระบอก
ชายแล้วว่าใครๆก็ต้องตายทุกคน..." (น.425)

ตัวอย่างที่ 124 : ฝ่ายปฎิวัติเริ่มทำการต่อต้านสถาบันพระมหากษัตริย์และพวกศักดินา
พระราชวงศ์แทบทุกพระองค์ต่างหวาดกลัวเพราะมีรายชื่ออยู่ในบัญชีที่พวกปฏิวัติต้องการตัว
พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 และพระนางมารี อังตัวแนตต์ มีรับสั่งกับเจ้าชายอาร์ตัวส์ทันที

"You must go away ," I cried. I had a horrible picture of his head on a
pike as poor de Launay 's had been.

"Yes ," said King calmly. He was the only one among us who was calm.

"You must make your preparation to leave." (P.321)

"เธอต้องหนี อาร์ตัวส์" ฉันกระซิบ ภาพศีรษะของคนเสียบอยู่บนปลายหอก
ปรากฏขึ้น

"ถูกแล้ว อาร์ตัวส์" หลุยส์รับสั่ง "เธอต้องไป...รีบไปเตรียมตัวเถอะ" (น.444)

จากตัวอย่างที่ 118 - 124 แสดงให้เห็น รูปแบบการใช้ภาษาที่ค่อนข้างสนธิสนม อีกทั้งบทบาท
ทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟังนั้นมีความสัมพันธ์ทางครอบครัว คือ มีความเป็นญาติที่ใกล้ชิดกันทาง
สายเลือด

ตัวอย่างที่ 125 : แอกเซล เดอ แฟร์ซอง ได้พบและพูดกับพระนางมารี อังตัวแนตต์เป็นครั้งแรก

และไม่รู้ว่าพระนางเป็นใคร

"May I say," he said, "that Madame is charming?"

"You may say it if you mean it" (P.117)

"จะอนุญาตให้ผมกล่าวได้ไหมว่า คุณเป็นสตรีที่ทรงเสน่ห์ที่สุดในคืนนี้"

"อนุญาตสิคะ ถ้าคุณหมายความว่าตามนั้นจริงๆ" (น.162)

ตัวอย่างที่ 126 : พระนางมารี อังตัวแนตต์พูดคุยกับเอกเซล เดอ แฟร์ซง

"And then you will return to Sweden. I wonder which country you will like best. Shall you visit Austria? I wonder how will like Vienna. I once liked in Vienna." A recklessness seemed to come over me. I went on breathlessly.

"What is your names?" (P.117)

"แล้วจากนี้ละคะ คุณจะไปไหนต่อ กลับสวีเดน... หรือยังเที่ยวต่อไปอีก ออสเทรีย เล่าคะ คุณเคยไปไหม... ฉันหวังว่าคุณคงชอบเวียนนา...

และไม่รอฟังคำตอบ ฉันส่งคำถามที่อยากรู้ที่สุดออกไปทันที

"คุณชื่ออะไร..." (น.162 - 163)

จากตัวอย่างที่ 125 - 126 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้ภาษาที่ค่อนข้างเป็นทางการ และใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะกับตัวละคร เพราะเป็นการพบกันครั้งแรกและต่างไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเลือกใช้ระดับของภาษาของผู้แปลที่พบในบทแปลภาษาไทยสามารถถ่ายทอดลีลาการเขียนที่สร้างบรรยากาศเพราะมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ถ่ายทอด ผู้แปลคำนึงถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทของตัวละครในสังคม รวมทั้งเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อม ผู้แปลมีความระมัดระวังในการใช้คำราชาศัพท์และการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้พูดแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นคนชั้นสูง หรือคนชั้นต่ำ อีกทั้งแต่ละตัวละครต่างมีบทบาททางสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้มีผลต่อคำพูดที่ตัวละครใช้ได้ตอบกันในเรื่องราว รวมทั้งการใช้ภาษาในบทสนทนาเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวละครและสอดคล้องกับบรรยากาศของเรื่อง และที่สำคัญภาษาที่ใช้มีลักษณะสมจริงคือคำพูดที่เหมือนกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวเนตต์ : การถ่ายทอดลีลาการเขียน จากหนังสือนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง “คำสารภาพของมารี อังตัวเนตต์” เทียบเคียงกับต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง “The Queen’s Confession” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย และศึกษากลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้สรุปผลได้ดังนี้

6.1.1 การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย พบว่า ผู้แปลแปลแบบเอาความ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่ต่างไปจากต้นฉบับ มีการเรียบเรียงความหมายให้ไพเราะ มีการเขียนใหม่ให้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านที่เป็นรสชาติบรรยากาศของต้นฉบับ ซึ่งถือว่าเป็นท่วงทำนอง (style) ของผู้แปล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

6.1.1.1 การจัดย่อหน้าใหม่

การจัดย่อหน้าใหม่จะทำให้ข้อเขียนที่จัดใหม่มีความเป็นระเบียบผู้อ่านสามารถติดตามเรื่องราวได้สะดวก และเข้าใจเรื่องได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนต้นฉบับ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนอที่ต่างจากต้นฉบับ ดังนี้

- 1) การจัดย่อหน้าใหม่จากหลายย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียว
  - 2) การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า
- วิธีการที่ผู้แปลใช้ในการจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้ามี 3 วิธี ดังนี้ วิธีที่ 1 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า โดยไม่มีการเพิ่มบทสนทนาในบทแปล วิธีที่ 2 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า โดยเพิ่มบทพูดเข้ามาในบทแปล เป็นการปรับเปลี่ยนจากบทพูดของตัวละครตัวเดียวมาเป็นบทสนทนา หรือเพิ่มบทพูดเข้าไปในบทบรรยาย วิธีที่ 3 การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า โดยเพิ่มบทพูดเข้ามาในบทแปล โดยใช้ร่วมกับเครื่องหมายจุดไข่ปลา

การจัดย่อหน้าใหม่จากหลายย่อหน้ามาเป็นย่อหน้าเดียว หรือ การจัดย่อหน้าใหม่จากย่อหน้าเดียวมาเป็นหลายย่อหน้า ผู้แปลจะใช้คำพูดหรือสถานการณ์ตามที่คุณเขียนได้บรรยายไว้มาขยายความให้เหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ในขณะนั้น โดยที่ความหมายทางด้านเนื้อหาของต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วนในบทแปล ในแต่ละย่อหน้ามีลำดับความคิด เนื้อหาสาระ และรายละเอียดที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความเดียว ทำให้ติดตามเรื่องได้ง่ายไม่สับสน และจัดลำดับเช่นเดียวกับต้นฉบับ รูปแบบการจัดย่อหน้าและขยายความ เป็นสิ่งที่ผู้แปลปรุงแต่งเรื่องให้ได้รสชาติบรรยายภาพ และทำให้บทแปลน่าสนใจ มีชีวิตชีวน่าอ่านมากขึ้น และยังเป็นวิธีการที่ทำให้บทแปลนั้นไม่น่าเบื่อเกินไป

6.1.1.2 การเรียบเรียงความคิดใหม่

วิธีการเรียบเรียงความคิดใหม่ จะพิจารณาใน ระดับโครงสร้างของกลุ่มประโยค (discourse) ผู้แปลจัดระเบียบเรียงลำดับของประโยคในบทแปลใหม่ ทำให้ประโยคในบทแปลมีความแตกต่างไปจากต้นฉบับ มีการเพิ่มเติมขยายความตามจินตนาการของผู้แปลที่สอดคล้องกับบรรยากาศของเนื้อเรื่อง มีการใช้ตัวเชื่อมอย่างคำหรือวลีต่อความให้สอดคล้องกัน ทำให้ถ้อยคำสละสลวยมีลักษณะเป็นส่วนภาษาไทย และความหมายทางด้านเนื้อหาอยู่ครบในบทแปล

6.1.2 กลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยายภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เมื่อพิจารณาบทแปลเทียบกับต้นฉบับอย่างถี่ถ้วน จะพบว่า ผู้เขียนได้ใช้ตัวดำเนินเรื่องคือ มารี อังตัวแนตต์ เป็นตัวละครต่างๆที่ผ่านพบมาเกี่ยวกับชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะต่างๆ ดังนั้น ผู้แปลจึงเล่าเรื่องโดยผ่านตัวดำเนินเรื่องทั้งหมด และเพิ่มความตามอารมณ์และสถานการณ์ของตัวดำเนินเรื่องเป็นส่วนใหญ่ โดยมีได้มีการเพิ่มความในส่วนของเหตุการณ์ ฉาก หรือเพิ่มตัวละครเข้าไปนอกเหนือจากต้นฉบับเลย กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกสรรมาใช้ในการแปลเพื่อสร้างรสชาติบรรยายภาพที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

6.1.2.1 การปรับบท

การปรับบทแปลที่พบในบทแปลภาษาไทย จะปรากฏในรูปของ

1) การเพิ่มความ

การถ่ายทอดความหมายที่เป็นการเพิ่มความมักจะเป็นลักษณะพรรณนาโวหาร ผู้แปลเพิ่มความในบทแปล โดยการ เพิ่มความให้เหมาะสมกับอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร หรือ เพิ่มความให้เหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ในเรื่อง หรือ เพิ่มความโดยอิงตามเหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องที่เคยเกิดขึ้น ส่วนใหญ่ผู้แปลจะเพิ่มความในส่วน “อารมณ์หรือความรู้สึกของตัวละคร” และ “ฉากที่มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์”

2) การรวบรวม

วิธีการรวบรวมนี้นี้ผู้แปลจะใช้เมื่อเนื้อหานั้นมีความซ้ำซ้อนเกินเชื่อ และไม่แปลในรายละเอียดทั้งหมด แม้บทแปลที่ได้จะมีความหมายไม่ครบเท่าที่ต้นฉบับต้องการสื่อ แต่ยังคงรักษาความหมายหลักไว้แม้ไม่แปลในรายละเอียด

3) การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ

การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ ผู้วิจัย แบ่งการแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ ออกเป็น 2 ประเด็น คือ ผู้แปลแปลผิดในเรื่องตัวเลข และการถ่ายทอดความหมายผิดไปจากต้นฉบับ

4) การไม่แปล

ในต้นฉบับ กล่าวถึงตัวละครต่างๆที่ผู้เขียนให้ภูมิหลังและบรรยายรูปลักษณะภายนอกอย่างละเอียดพอสมควร

ในบทแปล ผู้แปลไม่ได้ระบุนรายละเอียดเกี่ยวกับรูปลักษณะอย่างที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในต้นฉบับ แต่จะใช้วิธีให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครจากพฤติกรรมของตัวละครเอง และจากการพูดจาเพื่อบ่งบอกนิสัยใจคอ และทัศนคติของตัวละคร ผู้แปลจะแปลเช่นนี้เมื่อกล่าวถึงตัวละครในเรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" เป็นส่วนใหญ่

ผู้แปลยังแปลข้ามเนื้อความในต้นฉบับที่เป็นข้อความยาวๆ เช่น แปลข้ามรายละเอียดหน้าที่ 124 - 125 ซึ่งเป็นข้อความที่ยาวหนึ่งหน้ากระดาษของต้นฉบับ หรือ แปลข้ามรายละเอียดหน้าที่ 247 - 250 ซึ่งเป็นข้อความที่ยาวถึง 2-3 หน้ากระดาษของต้นฉบับ

การไม่แปลนี้ไม่มีผลทำให้เนื้อเรื่องขาดรสชาติและเนื้อความเสียไป เพราะไม่มีผลต่อโครงเรื่อง และข้อความนั้นก็ไม่ใช่ใจความสำคัญที่จะต้องรักษาไว้ เพียงแต่ทำให้ความหมายบางส่วนขาดไปในบทแปลและผู้อ่านบทแปลก็ไม่อาจรับรู้ใจความนั้นได้นอกจากจะไปหาอ่านเพิ่มจากต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านขาดโอกาสรับรู้ในรายละเอียดเหล่านั้น

5) การปรับบทแปลระดับคำ

การแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งไม่อาจหาคำที่เทียบเคียงกันได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของทั้งสองภาษา ทำให้ไม่อาจเลือกหาคำหรือข้อความที่มีความหมายเท่าเทียมกันในอีกภาษาหนึ่งมาใช้ในบทแปลได้ จึงต้องมีการนำวิธีการปรับบทเข้ามาใช้เพื่อให้บทแปลสื่อความหมายให้ดีที่สุด วิธีการที่ผู้แปลนำมาใช้ในการปรับบท มีดังนี้

วิธีที่ 1 การทับศัพท์คำ

วิธีที่ 2 การอธิบายความเพิ่ม เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่ไม่เป็นที่รู้จักหรือไม่มีในวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลและจะต้องสื่อโนภาพที่เป็นสิ่งใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ

การปรับบทด้วยการอธิบายความเพิ่มมี 3 วิธีคือ 1) การเติมคำอธิบายสั้นๆ เพื่ออธิบายคำที่เป็นปัญหาและให้ความหมาย

ที่คำนั้นอ้างอิงไปถึงตรงกับต้นฉบับ คำอธิบายที่ให้นั้นประกอบด้วยคำที่บอกประเภทหรือคำบรรยายบอกถึงความหมายของคำที่ปรากฏในบริบท 2) การเติมคำอธิบายสั้นๆและทับศัพท์คำ เพื่อบอกลักษณะหรือประเภทของสิ่งนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 3) การเติมคำอธิบายสั้นๆและทับศัพท์คำด้วยการใส่วงเล็บและแทรกไว้ข้างหลังคำที่ต้องการอธิบาย

วิธีที่ 3 การรวมความ เป็นการสรรหาคำอื่นมาใช้แทนคำในภาษาต้นฉบับ เนื่องจากไม่มีคำที่เทียบเคียงกันได้ระหว่างคำในภาษาต้นฉบับกับคำในภาษาฉบับแปล แต่มีคำอื่นที่ทำหน้าที่เดียวกับภาษาต้นฉบับ นั่นคือ การใช้คำที่มีความหมายกว้างแทนคำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง รวมทั้งอาศัยบริบทแวดล้อมในการหาคำที่เหมาะสมมาใช้แทน

วิธีที่ 4 การตัดคำหรือละค่านาม เป็นการปรับในระดับคำ วิธีการเช่นนี้เป็นผลให้ความหมายขาดหายไป ผู้แปลปรับบทโดยการตัดคำหรือละค่านามทิ้งไปเพราะคำนั้นเป็นคำที่แปลไม่ได้ คือไม่มีคำอธิบายไว้ในพจนานุกรม หรืออาจมีคำอธิบายในพจนานุกรม แต่เป็นคำที่ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงได้ตรงตัวในภาษาฉบับแปล เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม

6.1.2.2 การเลือกใช้ระดับของภาษา

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" เป็นนวนิยายแปลที่มีความเกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แปลต้องระมัดระวังในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทของบุคคลในสังคม ดังที่ เซวง จันทรเจตต์ (2528 : 165) ได้กล่าวถึงการเลือกภาษาที่เหมาะสมกับบริบทไว้ว่า การแปลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์นั้น จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามหลักการใช้ราชาศัพท์เพราะภาษาอังกฤษและภาษาไทยใช้ต่างกัน จะถือหลักว่าต้องแปลให้ตรงตามตัวทุกกรณีไม่ได้ แต่ควรให้สอดคล้องกับฐานันดรศักดิ์ของแต่ละบุคคลในแต่ละกรณี

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้แปลมีกลวิธีในการถ่ายทอดภาษาผ่านทางรูปแบบการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทต่างๆ ทำให้บทแปลมีภาษาที่เป็นธรรมชาติ และเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ถ่ายทอด กลวิธีที่ผู้แปลใช้จะปรากฏในรูปของ การใช้ราชาศัพท์ และการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละสังคม

6.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากนวนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ : การถ่ายทอดลีลาการเขียน จากหนังสือนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์" เทียบเคียงกับต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง "The Queen's Confession" ผู้วิจัย พบว่า มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ ดังนี้

6.2.1 การศึกษาการนำเสนอความคิดในระดับย่อหน้าที่พบในบทแปลภาษาไทย และ

ศึกษากลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศและการเลือกใช้ระดับของภาษา ผู้วิจัย พบว่า นิดาใช้วิธีแปลแบบเอาความ มีการใช้รูปแบบและกลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศด้วยการอาศัยบริบทข้างเคียงเข้าช่วยพิจารณา มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในภาษาฉบับแปลให้ต่างไปจากเดิม และใช้กลวิธีการแปลหลายประเภทเข้าช่วย เพื่อให้บทแปลสื่อความหมายได้ดีที่สุด มีการปรับบทให้เหมาะสมในภาษาฉบับแปล ทำให้ภาษาฉบับแปลได้รสชาติบรรยากาศ และสำนวนภาษาที่ใช้มีลักษณะสละสลวยเป็นธรรมชาติ มีความไพเราะ

6.2.2 การศึกษากลวิธีการแปลที่สร้างรสชาติบรรยากาศ

พบข้อสังเกตที่น่าสนใจดังนี้ ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความ มีการปรับรูปแบบในการนำเสนอร่วมกับการปรับบทแปล และการปรับบทแปลในส่วนของ การเพิ่มความนี้ ผู้วิจัย พบว่า การเพิ่มความในลักษณะพรรณนาโวหารซึ่งพุดรำพันถึงสิ่งต่างๆที่พบเห็นว่าเป็นอย่างไร หรือรำพันถึงความรู้สึกของตัวละครต่อเหตุการณ์นั้นๆว่ารู้สึกเช่นไร เพื่อช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่นั้นได้ชัดเจน และเน้นการสร้างรสชาติบรรยากาศของเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องหรือเกิดอารมณ์คล้ายตามตัวละครได้ดียิ่งขึ้น การเพิ่มความจะเป็นไปตามความรู้สึกและอารมณ์ของตัวละครให้เหมาะสมกับฉากและสถานการณ์ของเนื้อเรื่อง โดยใช้จินตนาการของผู้แปลตีความตามบริบทแวดล้อม รวมทั้งอาศัยเค้าโครงเรื่องประวัติศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยบุคคล สถานการณ์ เหตุการณ์ และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับบุคคล ตามเวลา สถานที่ ประกอบกัน มีการเขียนใหม่ให้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านที่เป็นรสชาติบรรยากาศของต้นฉบับ แต่ไม่เปลี่ยนแปลงโครงเรื่อง ตัวละคร สถานที่ ผู้แปลจะรักษาความคิดที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องเอาไว้ และจะเพิ่มความเข้ามาเกือบตลอดทั้งเรื่อง

กลวิธีการเพิ่มความเช่นนี้อาจถือได้ว่า เป็นการแปลที่ไม่เคารพต้นฉบับเท่าที่ควร เพราะในบางครั้งผู้แปลอาจจะเพิ่มความเข้ามาในบทแปลยาวขนาด 14 บรรทัด (หนึ่งย่อหน้าในบทแปล) ดังตัวอย่างที่ 31 และ 17 บรรทัด ดังตัวอย่างที่ 34 เป็นต้น แต่ก็เป็นการเพิ่มความในลักษณะที่ผู้แปลได้รักษาความคิดที่เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่องเอาไว้ตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อ และการพรรณนาอาจจะยาวไปบ้าง ก็เพื่อช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่นั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มสีสันและเน้นการสร้างรสชาติบรรยากาศของเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องหรือเกิดอารมณ์คล้ายตามตัวละครได้ดียิ่งขึ้น กลวิธีเช่นนี้ถือว่าเป็นการใช้สำนวนลีลาเฉพาะตัว (style) ของ “นิดา” และยังมีการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบทได้อย่างสละสลวย ไพเราะ และมีสำนวนเป็นไทยมีความรื่นไหลชวนอ่านตลอดทั้งเรื่อง

6.2.3 การรวมความ วิธีการนี้ทำให้ความหมายบางส่วนขาดหายไป เพราะมีการเรียบเรียงประโยคที่มีประเด็นความย่อๆหลายประเด็นเข้าด้วยกัน หรือมีการยุบรวมเนื้อความบางย่อหน้าใน

ต้นฉบับมาเป็นย่อหน้าเดียวในบทแปล แต่ความหมายทางด้านเนื้อหาอยู่ครบในบทแปล

6.2.4 การแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ ผู้วิจัยแบ่งการแปลไม่ตรงตามต้นฉบับเป็น 2 ประเด็น คือ

6.2.4.1 ผู้แปลแปลผิดในเรื่องตัวเลข อาจเกิดจาก

- 1) ผู้แปลไม่ได้ตรวจสอบความหมายที่แปลให้ถูกต้อง
- 2) ความผิดพลาดที่เกิดจากการพิสูจน์อักษร
- 3) ความผิดพลาดที่เกิดจากขั้นตอนการพิมพ์

6.2.4.2 การถ่ายทอดความหมายที่ผิดไปจากต้นฉบับ จะพบว่า ข้อความในบทแปลไม่ใช่เนื้อความที่ถูกต้องแม้ไม่มีศัพท์ใดยาก และสามารถหาคำในภาษาไทยที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับและสอดคล้องกับบริบทได้โดยตรง แต่ผู้แปลยังแปลไม่ตรงตามต้นฉบับ เนื่องจากผู้แปลเลือกแปลและใช้ข้อความที่สื่อความหมายเหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับบรรยากาศในเรื่องมากกว่าที่จะแปลให้ตรงตามต้นฉบับ รวมทั้งอาศัยบริบทเข้าช่วยพิจารณาในการแปล เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีคิด วัฒนธรรมทางภาษา ตลอดจนเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านคนไทย เป็นการปรับตามสถานการณ์และสอดคล้องกับความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง

ดังตัวอย่างที่ 70 – 74 เมื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหาระหว่างต้นฉบับกับบทแปล จะพบว่าบทแปลนั้นไม่ใช่เนื้อความที่ถูกต้อง แสดงว่าผู้แปลเลือกแปลและใช้ข้อความที่สื่อความหมายสอดคล้องกับความเหมาะสมของเนื้อเรื่องมากกว่าที่จะแปลให้ตรงตามต้นฉบับ แม้จะเป็นการถ่ายทอดความหมายที่ผิดไปจากต้นฉบับก็ตาม เพราะจะเคารพต้นฉบับอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูเรื่องความเป็นไปได้และความหมายเดิมของเนื้อเรื่องด้วย อีกทั้งผู้แปลจะต้องมีการค้นคว้าตำราประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าช่วยพิจารณาในการแปล

เมื่อพิจารณาด้านฉบับและบทแปลจะเห็นได้ชัดเจน ดังตัวอย่างที่ 70 ดังที่ต้นฉบับบอกว่า เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์เป็นชาวเยอรมัน ซึ่งราชวงศ์แฮพสเบิร์กนั้นสืบเชื้อสายมาจากชาวเยอรมัน แต่ปกครองประเทศออสเตรีย ดังนั้น ในความรู้สึกของผู้อ่านที่เป็นคนไทย ย่อมเข้าใจว่า เจ้าหญิงมารี อังตัวเนตต์เป็นชาวออสเตรียน เมื่อผู้แปลอาศัยบริบทเข้าช่วยพิจารณาในการแปล และค้นคว้าตำราประวัติศาสตร์เพิ่มเติม จึงแปลต่างไปจากต้นฉบับ เพื่อให้เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านคนไทย ผู้แปลได้ปรับตามสถานการณ์และความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง และยังรักษาความหมายหลักไว้ได้ด้วย

หรือตัวอย่างที่ 74 ผู้เขียนจะเขียนหน่วยเงินตราเป็น livres บ้างหรือ francs บ้างสลับกันบ่อยครั้ง เนื่องจากความผิดพลาดของผู้เขียนต้นฉบับ เมื่อตรวจสอบและค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม จะพบว่า ในสมัยนั้นคำที่นิยมใช้เรียกเงินตราของฝรั่งเศสคือ livres (ลีฟร์) (เอ็ยม ฉายางาม, 2532 : 17) หากผู้แปลจะแปลเพื่อให้ตรงตามต้นฉบับและเป็นการเคารพต้นฉบับย่อมไม่ใช่การแปลที่ถูกต้อง

ต้องนัก ปัญหาเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ผู้แปลทั่วไปอาจจะประสบได้ในการแปล และเป็นสิ่งที่ผู้แปลควรต้องพิจารณาว่าจะแปลไปในทิศทางใด เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

6.2.5 การไม่แปลในบทแปล

ผู้แปลไม่ได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับรูปลักษณะอย่างที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้ในต้นฉบับ แต่จะใช้วิธีให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครจากพฤติกรรมของตัวละครเอง และจากการพูดจาเพื่อบ่งบอกนิสัยใจคอ และทัศนคติของตัวละคร และผู้แปลยังแปลข้ามในรายละเอียดที่แสดงบุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตา และแปลข้ามเนื้อความในต้นฉบับที่เป็นข้อความยาว ๆ 2 – 3 หน้ากระดาษของต้นฉบับ

การไม่แปลไม่มีผลทำให้เนื้อเรื่องขาดรรถรสและเนื้อความเสียไป เพราะไม่มีผลต่อโครงเรื่อง เพียงแต่ทำให้ความหมายบางส่วนขาดไปในบทแปล และผู้อ่านบทแปลก็ไม่อาจรับรู้ใจความนั้นได้นอกจากจะไปหาอ่านเพิ่มจากต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านขาดโอกาสรับรู้ในรายละเอียดเหล่านั้นอย่างตัวอย่างที่ 85 เป็นต้น ถ้าอ่านจากบทแปลก็รู้เพียงว่าสร้อยเพชรที่เป็นปัญหานั้นมีความงามมากถึงได้มีราคาสูงยิ่ง แต่ไม่อาจทราบได้ว่าสร้อยเพชรนั้นอลังการเพียงใด และประกอบด้วยเพชรพลอยน้ำงามเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะพบรายละเอียดส่วนนี้ได้เฉพาะในต้นฉบับเท่านั้น

6.2.6 การรวบรวมความกับการไม่แปล จะมีความต่างกันคือ การรวบรวมความนั้นจะทำเมื่อเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนเกินข้อและไม่แปลในรายละเอียดทั้งหมด แต่ยังคงรักษาความหมายหลักไว้แม้ไม่แปลในรายละเอียด ในขณะที่การไม่แปลจะเป็นการตัดเนื้อความออกไปโดยที่ผู้แปลไม่กล่าวถึง

6.2.7 การเลือกใช้ระดับของภาษา

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง "คำสารภาพของมารี อังตัวเน็ตต์" เป็นนวนิยายแปลที่มีความเกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แปลต้องระมัดระวังในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทของบุคคลในสังคม รวมทั้งเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อม

ม.จ. พูนพิศมัย ดิศกุล (2535 : 3) ทรงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ของ "นิตา" ว่า "เมื่ออ่านนวนิยายเรื่องนี้ ครั้นยังอ่านไปก็ยิ่งวางไม่ลง เพลิดเพลินขึ้นโดยไม่รู้สีกตัว ทำให้เหมือนกับเข้าไปอยู่ในวังอีกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวต่างๆในวัง ถ้อยคำที่เจ้านายท่านใช้กัน" แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้แปลเลือกใช้ระดับของภาษาที่เหมาะสมกับบทบาทของบุคคลในสังคม รวมทั้งเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อม ทำให้บทแปลมีภาษาที่เป็นธรรมชาติมีลักษณะสมจริงเหมือนกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง เป็นวิธีการที่ผู้แปลช่วยสร้างรสชาติบรรยากาศของบทแปล ทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลินและเกิดอารมณ์คล้อยตามตัวละครและเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

6.2.8 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากนวนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัว

เน็ตต์ : การถ่ายถอดตีตากการเขียน พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ถาวรเลิศรัตน์ (2510) ที่ได้ศึกษาบทวิเคราะห์เปรียบเทียบนวนิยายแปลเรื่อง "เด็ยวดา" และ "lonely lady" พบ

ว่า ลักษณะการแปลของ “นิดา” จะใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ มีการขัดเกลาภาษาที่ใช้ให้ สละสลวย มีการใช้ศัพท์นุ่มนวลและใช้โครงสร้างภาษาไทยแทน โครงสร้างภาษาอังกฤษ ส่วนว นภาษาที่ใช้มีลักษณะกลมกลืนไพเราะ

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวลัทธิ โขตินันต์เกียรติ (2543) ที่ศึกษาเรื่อง กลวิธี การแปลเรื่องสั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาในการแปลบทสนทนาที่มาจากภาษาอังกฤษแบบไม่ มาตรฐานจากเรื่องสั้น “THE REVOLT OF MOTHER” พบว่า การแปลแบบเอาความจะถ่าย ทอดความหมายในภาษาที่แตกต่าง ไปจากรูปแบบที่ใช้ในต้นฉบับ โดยการเปลี่ยน โครงสร้างทาง ไวยากรณ์จากภาษาเดิมเป็น โครงสร้างภาษาฉบับแปลโดยไม่เปลี่ยนความหมาย และมีการประยุกต์ ให้เข้ากับวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลเมื่อส่วนภาษาไม่สามารถอธิบายวิธีการเดิมที่ต้นฉบับใช้ ได้ และเทียบเคียงโดยใช้คำที่ให้ความหมายที่ใกล้เคียงหรือเหมือนกันระหว่างภาษาต้นฉบับและ ภาษาฉบับแปล

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรังษิณี เกตุสม (2543) ที่ศึกษาเรื่อง กลวิธีและปัญหาที่ พบในการแปลบทสนทนาของคนอเมริกันเชื้อสายอัฟริกัน ในเรื่องสั้น “SEE HOW THEY RUN” พบว่า รูปแบบการถ่ายทอดความหมายในระดับคำ ทำได้โดย 1) การเติมคำอธิบายสั้นๆ เพื่ออธิบายคำที่อยู่ในบทพรรณนาโวหารและคำนั้นไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของผู้รับสาร 2) การ เติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิด กลุ่มคำหรือวลีภายในประโยค ที่มีความคิดเนื้อหาสัมพันธ์กัน คำที่ใช้เติมมักเป็นคำสันธานซึ่งทำหน้าที่เชื่อมความคิดระหว่างวลีหรือประโยคให้เกี่ยวเนื่องกัน

นอกจากนี้ การเลือกใช้ระดับของภาษาของ “นิดา” ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ เครือคทาฐ (2543) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การแปลคำราชาศัพท์ เรื่องจักรพรรดิโลกไม่ลืม โดยศึกษา จากบทบรรยายใต้ภาพ (sub – title) เปรียบเทียบกับวิถีทัศนต้นฉบับเรื่อง The Last Emperor พบว่า กลวิธีการแปลคำราชาศัพท์ จะมีการใช้ระดับของภาษาที่ใช้กับพระราชา และการใช้ระดับ ของภาษาที่ใช้กับบุคคลธรรมดา โดยผู้แปลเลือกใช้ระดับของภาษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง และสอดคล้องกับวัฒนธรรมในภาษาฉบับแปลเป็นสำคัญ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ มีรูปแบบและกลวิธีหลายประเภทที่ “นิดา” เลือกใช้เพื่อที่ จะให้บทแปลสื่อความหมายให้ดีที่สุดและสามารถถ่ายทอดความคิด จินตนาการ อารมณ์ และ ความรู้สึกให้เกิดแก่ผู้อ่านซึ่งต่างภาษาต่างวัฒนธรรมได้ และการศึกษาครั้งนี้ สามารถเป็นแนวทาง สำหรับผู้สนใจในการนำรูปแบบและกลวิธีไปใช้เป็นแนวทางในการแปลงานประเภทอื่นๆ เพื่อให้ งานแปลนั้นออกมาดีที่สุด

6.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย เห็นว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรคซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

6.3.1 การที่นวนิยายแปลเรื่อง “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์” ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความ มีการนำรูปแบบและกลวิธีประเภทต่างๆมาใช้ในการแปล ทำให้บทแปลมีความต่างไปจากต้นฉบับ และการเทียบเคียงระหว่างต้นฉบับกับบทแปลทำได้ค่อนข้างยาก เพราะรูปแบบการจัดย่อหน้าใหม่ที่ต่างจากต้นฉบับ หรือกลวิธีการแปลที่มีเนื้อความบางส่วนเพิ่มเข้ามาจากการเพิ่มความ หรือขาดไปจากการไม่แปล หรือรวบความ เป็นต้น เป็นผลให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ใช้แปลใช้รูปแบบและกลวิธีในประเภทต่างๆมานับจำนวนตัวอย่างในแต่ละประเภทได้ค่อนข้างยาก

6.3.2 จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายแปลเรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ : การถ่ายทอดลีลาการเขียน ผู้วิจัย พบว่า ยังมีข้อเสนอแนะบางประการที่อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป คือ

- 1) ศึกษารูปแบบและกลวิธีที่พบในงานเขียนประเภทอื่นๆ เช่น อาชญาวิทยา และเรื่องลึกลับ หรือ นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน เพื่อศึกษาว่ารูปแบบและกลวิธีที่ปรากฏสอดคล้องหรือแตกต่างจากผลการวิเคราะห์นี้หรือไม่ อย่างไร
- 2) ศึกษารูปแบบและกลวิธีการแปลแบบเอาความในนวนิยายของนักแปลท่านอื่นๆ ว่ามีรูปแบบและกลวิธีที่ปรากฏสอดคล้องหรือแตกต่างจากผลการวิเคราะห์นี้หรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กุศุมาลัย รชตะนันท์ และสัญญาวี สายบัว. (2531). การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวัดผล การแปล. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)
- จรัล ดิษฐาอภิชัย. (2538). การปฏิวัติฝรั่งเศส. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ ฯ : นำอักษรการพิมพ์.
- _____. (2538). การปฏิวัติฝรั่งเศส เล่ม 2. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ ฯ : นำอักษรการพิมพ์.
- เชวง จันทระเขตต์. (2528). การแปลเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทย วัฒนาพานิช จำกัด.
- ดวงตา สุพล. (2535). ทฤษฎีและกลวิธีการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นววรรณ พันธุเมธา. (2539). พินิจภาษาเล่ม ๑. กรุงเทพฯ ฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2525). ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพฯ ฯ : หจก. รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- นิตา และ ส. ศิวลักษณ์. (2524). ประสบการณ์และข้อคิดในการแปล. เอกสารการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การแปลและการนำไปใช้ วันที่ 19-21 ตุลาคม 2524. กรุงเทพฯ ฯ : ฝ่ายประสานงานวิชาการระดับชาติ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวัน ผลฉาย. (2532). ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราศรัย รัชไชยบุญ. 4 ธันวาคม 2541. สัมภาษณ์.
- ปารีชาติ เครือคชาวุธ. (2543). การศึกษาการแปลคำราชาศัพท์ในวิถีทัศน์ : กรณีศึกษาเรื่อง จักรพรรดิโลกไม่ลืม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2517). ศิลปะการเขียน ชุดพื้นฐานของการใช้ภาษา. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- _____. (2525). ศิลปะการเขียน ชุดพื้นฐานของการใช้ภาษา เล่ม ๒. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์วิชาการ.
- ปัญญา บริสุทธี. (2537). ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

- เปลื้อง ณ นคร. (2540). ภาษาวรรณนา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท เบลโล่การพิมพ์ จำกัด.
- ภาสกร สายเชื้อ. (2541). การแปลคำเรียกขานในนวนิยาย : กรณีศึกษาเรื่อง ชั้นกว่าเลือด.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เขวลักษณ์ โชติมนัสเกียรติ. (2543). การใช้ภาษาไทยในการแปลเพื่อสะท้อนลักษณะภาษาไม่มาตรฐานจากเรื่องสั้น The Revolt of Mother. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รังษิณี เกตุสม. (2543). กลวิธีการแปลและปัญหาที่พบในการแปลบทสนทนาของคนอเมริกันเชื้อสายอัฟริกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณท์ อักษรศัพท์. (2535). การใช้ราชาศัพท์. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิคตอเรีย โสไลท์. (2535). คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์. (นิดา, ผู้แปล) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อักษรพิทยา.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2518). วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. (พิมพ์ครั้งที่ ๕). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล หจก.
- วิภา กงกะนันท์. (2533). วรรณคดีศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สัญญาวิ สายบัว. (2538). หลักการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2527). วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- สิทธา พิณีจวบดล. (2536). หน่วยที่ 15 หลักการแปล เอกสารการสอนชุด วิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 8 - 15. (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุปราณี มุขวิจิต. (2540). ประวัติศาสตร์ยุโรป เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. (2538). ภาษาดีมีอะไรเป็นเครื่องวัด. วารสารของสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 26(1-2), 54-58.

หอมหวล ชื่นจิตร. (2527). การแปล : อาชีพสู่ปวงชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2533). ภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด.

อรสา ถาวรเลิศรัตน์. (2510). บทวิเคราะห์เปรียบเทียบนวนิยายแปลเรื่องเดียวดายและ *lonely lady*
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2533). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

เอี่ยม ฉายางาม. (2523). ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศส ค.ศ. 1789 - 1848. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ :
บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

- Barnwell, K.G.L. (1980). Introduction to Semantics and Translation. Summer Institute of linguistics, Horsleys Green.
- Catford, J.C. (1982). A Linguistic Theory of Translation. London : Oxford University Press.
- Holt, Victoria. (1992). The Queen's Confession. New York : Fawcett crest.
- I.A. Richards. (1926). Principles of Literary Criticism. London : Routledge & Kegan Paul LTD.
- Newmark, Peter. (1981). Approaches to Translation. Oxford, Great Britain : Pergamon Press.
- _____. (1988). A Textbook of Translation. New York : Prentice Hall International (UK) Ltd.
- Nida, Eugene (1964). A Toward a Science of Translating. The Netherlands : Leiden, I.J. Brill.
- Nida, Eugene, A. Tiber, Charles R. (1969). The Theory and Practice of Translating. The Bible Society, Leiden, The Netherlands.

ภาคผนวก ก

จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อขอสัมภาษณ์ “นิดา”
ข้อมูลสังเขปจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากเอกสาร

ที่ ทม 0820/015๑1

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา
ถนนพุทธมณฑลสาย 4 อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม 73170

๒๐ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นสื่อกลางในการติดต่อนักเขียน

เรียน คุณสุภัทร สวัสดิรักษ์
บรรณาธิการอาวุโส นิตยสาร “สกุลไทย”

เนื่องด้วยนางสาวจุไรรัตน์ สุดประโคนเขต นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา วิชาเอกการแปล สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เสนอหัวข้อเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “Style, Meaning and Techniques of Adjustment” และได้คัดเลือกนวนิยายแปลของคุณปราศรัย รัชไชยบุญ หรือ “นิดา” มาเป็นกรณีศึกษา ขณะนี้อยู่ในระหว่างรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณปราศรัย รัชไชยบุญ เช่น อัดตชีวประวัติ แนวคิดและรูปแบบในการแปล วิธีการเลือกต้นฉบับสำหรับนำมาแปลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานแปล ฯลฯ ในการนี้ นางสาวจุไรรัตน์ สุดประโคนเขต มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อคุณปราศรัย รัชไชยบุญ นักเขียน/นักแปลประจำนิตยสาร “สกุลไทย” เพื่อขอสัมภาษณ์ และจะได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาอ้างอิงในการเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป สถาบันฯ จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นางสาวจุไรรัตน์ สุดประโคนเขต ด้วย

สถาบันฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์คุณหญิงสุรียา รัตน์กุล)
ผู้อำนวยการสถาบันฯ

สำนักงานผู้อำนวยการ
โทร./โทรสาร. 441-0209
นางสาวจุไรรัตน์ สุดประโคนเขต
โทร. 1188 เรียก 6441170

ประวัติและงานเขียนโดยย่อของ “นิดา”

“นิดา” หรือ “ปราศรัย รัชไชยบุญ” สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนราชินี แล้วศึกษาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง เริ่มทำงานครั้งแรกในบริษัทฝรั่ง จากนั้นไปทำงานที่สถานทูตออสเตรเลียเป็นเวลา 20 ปี เข้าสู่วงการแปลด้วยการเริ่มแปลนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เป็นเรื่องแรกและได้รับการตอบรับจากผู้อ่านอย่างท่วมท้น ปัจจุบัน “นิดา” ทำงานที่เกี่ยวกับเรื่องงานแปลทั้งหมด งานแปลของเธอที่มีชื่อเสียงมีมาก เช่น

คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ (The Queen's Confession) ของ Victoria Holt

เจน เกรย์ (Henry VIII's Secret Daughter) ของ F.B. Kenyon

รักของอลิซาเบธที่ 1 (Gay Lord Robert) ของ Jean Plaidy

โองการนรก (The Omen) ของ David Seltzer

บัลลังก์เลือด (The Miracle at St. Bruno's) ของ Philippa Carr

คำสาบสฟิงซ์ (Sphinx) ของ Robin Cook

เด็ยวคาช (The Lonely Lady) ของ Harold Robbins

มนตร์รักทะเลทราย (Love Me No More) ของ Denise Robins

ตามหัวใจไปสู่คหฺล่า (Daughter of Hassan) ของ Penny Jordan

ฯลฯ

“นิดา” ได้กล่าวถึงตัวเองไว้ว่า “เริ่มทำงานแปลเพราะเป็นผู้รักการอ่านมาตั้งแต่เยาว์วัย และเป็นคนที่อ่านหนังสือมาก มีพื้นความรู้ภาษาอังกฤษพอที่จะอ่าน “แตก” มีความรู้ภาษาไทยเท่าที่คนรักภาษาไทยจะพึงใช้และเป็นคนทำงานเช้า กว่าจะเลือกหาวนิยายภาษาอังกฤษที่ถูกใจมาได้สักเรื่องก็ต้องอ่านเป็นสิบๆเรื่อง แต่เมื่อผลงานยังได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านในระดับดี ก็เกิดกำลังใจที่ทำงานอย่างซ้าๆต่อไป” ต่อไปนี้คือข้อคิดเห็นของเธอ

ข้อคิดและประสบการณ์ในการแปลหนังสือของ “นิดา”

เริ่มแปลเรื่องประวัติศาสตร์ออกมาเป็นชุดตั้งแต่เรื่อง คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ รักของอลิซาเบธที่ 1 และราชินีไร้บัลลังก์คือ พระนางเจน เกรย์ ที่ทำได้เพราะศึกษาประวัติศาสตร์อังกฤษช่วงนี้อย่างละเอียด ได้ไปสัมผัสกับปราสาทราชฐาน สิ่งที่สำคัญสำหรับการทำงานแปลคือ ต้องเข้าใจสิ่งที่อยู่นอกเหนือหนังสือ ซึ่งจะถือว่าเป็นจริงก็ได้หรือไม่จริงก็ได้ เพราะผู้เขียนนวนิยายภาษาต่างประเทศเขามีข้อมูลอ้างอิงมาก เลยทำให้รู้สึกคล้อยตามว่าเป็นจริง แม้เมื่อไปอ่านเทียบกับตำราประวัติศาสตร์จะไม่จริง ชื่อเฉพาะต่างๆก็ไม่ถูกต้องเสมอไป การเขียนประวัติศาสตร์ตามจินตนาการของผู้เขียน คืออิงประวัติศาสตร์นิดหน่อย แต่ส่วนจินตนาการ ความจริงมัน

ไม่มี แต่เมื่อมีเข้าในเนื้อเรื่องแล้วก็ซึ่งดี

การถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาไทย คนที่ทำภาษาอังกฤษออกมาเป็นภาษาไทยที่ไม่สละสลวย หรือใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ไม่ไพเราะ จะทำลายคุณภาพของตัวเองและไม่ตั้งใจให้ผู้อ่านติดใจ การแปลหนังสือต้องอาศัยตลาดเป็นสำคัญ ในเมื่อคิดเป็นอาชีพก็ต้องทำอาชีพนี้ให้ได้ พร้อมทั้งศิลปะ ทั้งศาสตร์ ทั้งรายได้

อุปสรรคในการแปล จะมีทุกเล่มและทุกหน้าที่แปล อุปสรรคนั้นมักเกิดจากความไม่รู้ซึ่งมีอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่แปลได้ราบรื่น ในการแปลหนังสือนวนิยายการลำดับวงศ์ญาติเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมีญาติทั้งทางฝ่ายบิดาและฝ่ายมารดา เพราะฉะนั้นคนที่ทำงานแปลนวนิยายจะต้องอ่านหนังสือเล่มนั้นให้เข้าใจเสียก่อน แล้วลำดับวงศ์ญาติเขียนเป็น Family tree ลงมาว่าใครเป็นใคร เป็นญาติทางพ่อ หรือญาติทางแม่ จะทำให้เรียกถูกต้องว่าเป็นปู่ เป็นตา เป็นย่าหรือเป็นยาย

ในด้านวัฒนธรรมและกาลเวลาในการแปลหนังสือ ความรู้นอกหนังสือเป็นความรู้รอบตัวที่จะต้องสะสมไว้เป็นเวลานาน สมมติว่าพูดถึงอัครวิเศษในสมัยพระเจ้าอาเธอร์ ซึ่งคนสมัยใหม่ถ้าไม่มีความรู้รอบตัวก็คงจะไม่เข้าใจ นึกไม่ออก การแปลเรื่องวันนี้ก็ต้องใช้ถ้อยคำและสำนวนวันนี้ ถ้าเป็นเรื่องโบราณก็ต้องใช้ภาษาออกมาให้เป็นภาษาโบราณเหมาะสมกับกาลสมัย

การเลือกเรื่องมาแปลก็เหมือนกันมิใช่ว่าเห็นเป็น Best seller ก็เอามาแปลทันที เพราะเวลานี้คนแปลหนังสือมีมาก จะเห็นว่าหนังสือแปลนั้น แปลชนกันก็มี แปลซ้ำก็มี และย่อลงมาก็มี คือไม่มีความรับผิดชอบ ไม่เคารพต้นฉบับ และหนังสือเล่มที่เป็น Best seller จะขายดีมาก เพราะฉะนั้น เมื่อหนังสือออกมาในเมืองไทยยังไม่มียางขายทั่วไป ก็ทำการฉีกออกเป็น 5 ส่วน แจกกันไปให้ผู้แปล 5 คน เพราะฉะนั้น สรรพนามที่ใช้ในบทต่างๆจึงไม่ตรงกัน ข้อนี้เป็นความจริงและเกิดขึ้นมาแล้ว ส่วนตัวดิฉันจะเลือกเรื่องที่ชอบ เรื่องโรแมนซ์ เรื่องลึกลับ ผีๆ หรือประวัติศาสตร์ อย่างเวลาที่แปลเรื่อง The Omen ไม่เคยรู้เรื่องไม้กางเขน พระเยซู พออ่านแล้วสนุกก็เกิดอยากแปล พอแปลไปได้สักพักก็ต้องพบกับความยุ่งยากลำบาก ต้องไปหาพระคัมภีร์มาอ่านทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาไทย มาเทียบและค้นคว้าเพิ่มเติม อันเป็นความลำบากในการแปลเรื่องที่เราไม่รู้

ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขในการแปล

การแปลที่ใช้จะแปลทีละบรรทัด ต้องมีความเคารพต้นฉบับ อันไหนควรขยายความเล็กน้อยเพื่อความเข้าใจของคนอ่าน ไทยก็ขยายความเล็กน้อย ส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามาด้วยความสิ้นไหวของภาษาก็มีเหมือนกัน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร แต่จะไม่ทำมากเกินไป อันไหนที่ซ้ำซากเยิ่นเย้อควรตัดก็ตัด แต่จะไปตัดเนื้อความของเขาทั้งหมดไม่ได้ นอกจากว่า รวบรวมความ แต่ไม่ใช่ตัดออกเพราะความสั้นยาว แต่ตัดออกเพราะความเยิ่นเย้อหรือพรรณนาโวหารมาก

เกินไป ส่วนคำบรรยายอาจจะรวบรัดทีละ paragraph ได้ และต้องดูให้สอดคล้องกับอารมณ์ของเรื่อง สิ่งนี้เป็นศิลปะส่วนบุคคลที่สอนกันยาก

ปัญหาของการไม่ทราบวัฒนธรรมหรือคำแปล ก่อนอื่นจะใช้ Dictionary ถ้าเมื่อ Dictionary ให้ความละเอียดไม่พอ ก็จะปรึกษาผู้ที่มีความรู้ในแขนงนั้นเป็นอันดับต่อไป การใช้ Dictionary ช่วยได้มากในเรื่อง การออกเสียงตัวละคร ชื่อคน นามสกุล สถานที่ โดยเฉพาะการแปลหนังสือประวัติศาสตร์จะต้องชัดเจนในเรื่องการออกเสียง ภาษาอังกฤษจะออกเสียงยาก คือสะกดอย่างแล้วอ่านอีกอย่าง ทำให้ต้องมี Pronouncing Dictionary ของ Daniel Jones มาเป็นคู่มือ Dictionary เล่มนี้จะบอกว่า เมื่อเป็นชื่อสกุล หรือชื่อสถานที่อย่างนี้ จะออกเสียงอย่างไร เมื่อชื่อ Dictionary เล่มนี้มา ก็เริ่มเรียน Phonetics เพราะไม่เคยเรียนมา เคยมีเรื่องหนึ่งที่ดิฉันคิดว่าเรื่องนี้ อ่านแล้วไม่ยากเย็น อ่านหนักเขวคร่าวๆก็ลงมือแปล แล้วก็เรียกสกุลนี้ว่าอย่างนี้ เรียกไปตามที่คิดว่าถูกและ Dictionary ของ Daniel Jones บอกว่าถูก ครั้นแปลไปได้ครึ่งเล่ม มีคนท้วงติงว่าสกุลของเขาถึงจะสะกดอย่างนี้ ทัวไปอ่านอย่างนี้ แต่ต้นสกุลบอกว่าต้องอ่านว่าอย่างนี้ถึงจะถูก ก็เคยมีเหมือนกัน

ปัญหาอีกประการของคนแปลหนังสือคือการส่งต้นฉบับ สำหรับดิฉันจะแปลเกือบจบเล่มแล้วค่อยส่งต้นฉบับ เพราะเมื่อมีสิ่งผิดพลาดสามารถแก้ไขได้ทัน ถ้าเผื่อลงตามนิตยสาร เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้น เราวิ่งตามไปแก้ไขไม่ได้ มันประจวบไปทั่วเมือง

การแปลที่ไม่สมบูรณ์ สำหรับตัวดิฉันอย่างไรเสียหนังสือที่แปลจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง จะสมบูรณ์ครบ 100% ไปไม่ได้ แต่ก็ยังมีบ้างเหมือนกันที่แปลไม่ตรง เพราะภาษาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และการแปลก็ต้องมีคิดมั่ง แต่บอกได้เลยว่าไม่ได้ตั้งใจผิด เพราะก่อนแปลเรื่องที่ไม่เข้าใจ จะทำการค้นคว้าก่อนเสมอ ต้องแปลเข้าไปให้ลึกถึงจิตใจของตัวละครซึ่งคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมคนละอย่างยากที่จะหยั่งถึง เพราะบางทีแปลเท่าไรมันก็ไม่ตรง แปลเท่าไรมันก็ไม่จริง ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ดิฉันก็เลยคิดว่า เราแปลให้คนไทยอ่าน เมื่ออ่านแล้วยังติดตามต่อก็คงพอใช้ได้

อุปสรรคอีกอย่างคือการสร้างจินตนาการ ไม่ใช่ให้นักเขียนเท่านั้นที่ต้องมีจินตนาการในการทำงาน นักแปลถึงแม้จะมีต้นฉบับวางอยู่ข้างๆ เราก็ต้องซื่อสัตย์ต่อต้นฉบับ จินตนาการนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนแปลหนังสือ อย่างไรก็ตามเสียต้องมี จินตนาการนั้นหมายความว่าเมื่อจับหนังสือขึ้นมาเล่มหนึ่ง จะต้องเริ่มด้วยการดูตัวละครที่สำคัญก่อน เมื่อเห็นพระเอก เห็นนางเอก จะต้องนึกจากดาราหนังหรือดาราละคร หรือฝรั่งที่รู้จักว่าคนๆนี้ต้องเป็นอย่างไร มีหน้าตาหรือสีผมเช่นไรแล้วนึกให้ออก เมื่อนึกออกแล้วการแปลจะลื่นไหล ทำให้เกิดจินตนาการตาม ถ้าแปลหนังสือที่เป็นภาพยนตร์ยิ่งง่ายมากขึ้น เพราะฝรั่งเวลา casting ตัวแสดงนั้นไม่พลาด เมื่อไม่พลาดเราก็อาศัยรูป

ลักษณะจากตัวแสดงได้

ในเรื่องสถานที่ จะสร้างบ้านใหม่โนภาพขึ้นมาว่าบ้านหลังนี้เป็นอย่างไร จะต้องเห็น
ละม้ายไม้ข้างบ้าน จะต้องเห็นสนามหน้าบ้าน ทำน้ำหรือสวน ลีของห้อง แล้วนักเขียนฝรั่งนั้น
อย่างนี้ก็ไม่ผิด บางทีโน้ตเอาไว้ดีแล้ว ทำโครงสร้างไว้อย่างดี เข้าทางซ้ายออกทางขวา เขาก็เข้า
ทางขวาออกทางซ้าย ยิ่งเป็นนักเขียนแก่ๆที่ดิฉันนิยมเพราะว่าแปลแล้วไม่ต้องแย่งกับใคร ยิ่งผิด
มาก ดิฉันเคยโดนมาหลายหน เลยปรึกษาตัวเองว่าจะแก้ไขหรือเราจะผิดตาม ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้อง
ยากมากเพราะถ้าแก้ไขก็เหมือนกับว่าไม่เคารพต้นฉบับ แต่ถ้าถ่ายทอดตามนั้นจะเป็นการดีหรือ นี่ก็
เป็นปัญหาอย่างมาก

การใช้สำนวน การใช้สรรพนาม ก็ต้องยกออกมาตามพื้นฐานบุคลิกการศึกษา สิ่งแวดล้อม
ของตัวละครนั้นๆ ส่วนที่จะให้สอนแปลดิฉันคิดว่าการสอนใช้สำนวนนั้นยากมันเป็นศิลปการใช้
ภาษาเฉพาะตัวมากกว่า ต้องเกิดขึ้นมาเองแล้วต้องพยายามใช้ถ้อยคำที่กระชับรัด เหมาะสมและ
สละสลวย อย่างการใช้คำราชาศัพท์ ต้องดูว่ากำลังแปลเรื่องอะไร ถ้าเป็นเจ้าเป็นนายเรื่องในรั้วใน
วัง เรามีราชาศัพท์เป็นพื้นฐานเป็นที่รู้แพร่หลาย แม้แต่คนชั้นชาวบ้านก็อาศัยความรู้ราชาศัพท์จาก
ลิเก เพราะฉะนั้นก็ไม่ใช้เรื่องยากที่จะเข้าใจ ควรใช้ให้ถูก ใช้ให้พอดีอย่าให้รุงรัง และต้องตรงตาม
ความรู้สึกจะทำให้หนังสือมีรสชาติ มีความสนุกสนานติดตาม ไม่ใช่คุณ ผม ท่าน ฉันทัน อย่างนี้เรื่อย
ไป ต้องดูให้เหมาะสมกับตัวละคร

พอแปลเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรมเป็นเรื่องนักสืบหรือผู้ร้าย ก็ต้องไปศึกษาจากสถานที่จริง
เช่น ไปแอบนั่งอยู่ที่โรงพักฟังว่าตำรวจกับผู้ร้ายพูดกันอย่างไร อย่างตำรวจชั้นหนึ่งจะพูดอย่างไร
กับตำรวจอีกชั้นหนึ่ง สมมุติว่าเป็นร้อยเอก ร้อยโทจะเรียกร้อยเอกว่า เฮีย ก็รู้สึกแปลกใจว่าทำไม
ถึงเฮีย พอสารวัตรก็เป็นสารวัตร หรือเป็นผู้กอง หรือเป็นลูกพี่ บางครั้งความจริงที่เราไปศึกษามา
ก็นำมาใช้ไม่ได้ ถึงแม้จะค้นคว้าไปมาก

ภาคผนวก ข

เรื่องย่อ “คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์”

คำสารภาพของมารี อังตัวแนตต์ ของ “นิดา” เรื่องนี้ สะท้อนเรื่องราวชีวิตของพระนางมารี อังตัวแนตต์ เกี่ยวกับชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะต่างๆ

มารี อังตัวแนตต์ เป็นชนชั้นปกครองและเป็นคนในเมืองหลวง เมื่ออภิเษกมาเป็นราชินีแห่งฝรั่งเศส เจ้าหญิงมารี อังตัวแนตต์ได้ใช้จ่ายเงินกองคลังจำนวนมากเพื่อตกแต่งพระตำหนักให้หรูหรา ตามใจปรารถนา และใช้ชีวิตที่หรูหรา ฟุ่มเฟือยเรื่อยมา โดยไม่ใส่ใจต่อความทุกข์ยากของประชาชน อีกทั้ง พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ผู้เป็นพระสวามีก็ทรงเป็นกษัตริย์ที่ลึกลับ ไม่นับพระทัย และอ่อนแอเกินกว่าที่จะบริหารประเทศให้สาสุกได้ ประชาชนชาวฝรั่งเศสเริ่มไม่พอใจพระราชินีของพวกตนและกล่าวหาว่าพระนางมารี อังตัวแนตต์เป็นผู้ชักจูงพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ให้ไปในทางที่ผิดและเป็นผู้ก่อกบฏบงกชทางการเมือง เมื่อความเป็นอยู่ระหว่างในราชสำนักและประชาชนมีความแตกต่างกันอย่างมาก เป็นผลให้ประชาชนไม่พอใจจนเกิดการจลาจล เมื่อขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชน เลยทำให้ไม่รู้ว่ประชาชนกำลังเฟื่องเฟิงถึงพระราชินีของพวกตน และมีข่าวร้ายตามมาเป็นระยะๆ ว่าเกิดจลาจลตามเมืองต่างๆ และยังมีเรื่องคดีสรว้อยเพชรที่พระนางมารี อังตัวแนตต์ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนร่วม ในที่สุดความผิดก็ตกอยู่ที่พระนางมารี อังตัวแนตต์ ในขณะที่บุคคลที่สมควรจะได้รับโทษ กลับเป็นว่าพินผิดทุกข้อหา ต่อมาเกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ในฝรั่งเศส พวกกบฏพากันยกพวกเข้ามายึดคุกบาสติล บรรดาพระราชวงศ์ต่างพากันหลบหนีออกจากแวร์ซายส์ แต่พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 และพระนางมารี อังตัวแนตต์ถูกจับได้เสียก่อน เมื่อถูกคุมขังพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 และพระนางมารี อังตัวแนตต์ได้ชื่อใหม่เป็น หลุยส์และอังตัวแนตต์ กาเปต์ ทั้งห้าคนคือพระนางมารี อังตัวแนตต์ พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ลูกชาย ลูกสาว และเจ้าหญิงอลิซาเบธจึงเป็นสกุลกาเปต์ที่ไม่มีใครเคยได้ขึ้น ทุกพระองค์ต่างได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยามจากบรรดาผู้คุม และแล้วในที่สุด สมาชิกพรรคปฏิวัติได้ตัดสินโทษของพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ถึงประหารชีวิต ส่วนพระนางมารี อังตัวแนตต์ ถูกเร่งเร้าให้รับสารภาพในสิ่งที่ไม่ได้ก่อ เมื่อไม่ได้คำตอบก็มีการพิพากษาขึ้นเด็ดขาดว่า จำเลยมีความผิดจริงตามข้อกล่าวหาของอัยการแผ่นดินทุกประการ ให้ลงโทษตัดสินประหารชีวิต

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวไรรัตน์ สุดประโคนเขต
วัน เดือน ปีเกิด 2 กุมภาพันธ์ 2510
สถานที่เกิด จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย พ.ศ. 2527 – 2531
พยาบาลศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2539 - 2543
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ
การสื่อสารและการพัฒนา) วิชาเอก การแปล
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน พ.ศ. 2531 – ปัจจุบัน
หน่วยปลูกถ่ายไขกระดูก
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
ตำแหน่ง : พยาบาลประจำการ 6
โทร : 256 – 4322